

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 29 (1484) 1978 LIEPA - JULY 20

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

25 ct.

Lituanistikos katedra

Paminėjus žodį "katedra", prieš akis atsiranda religinės šventovės, tuo vardu vadinamos. Bet šalia to yra kita minėto žodžio prasmė, būtent, akademinė. Kai kuris nors mokslas turi savo skyrių universitete, sakome, kad jame yra tokio ar kitokio mokslo katedra. Laisvojo pasaulio universitetuose yra įvairiausių mokslo katedrų, išskyrus lituanistiką ir aplamai baltistiką. Tų dalykų tėra tik trupiniai, išbarstyti įvairiuose laisvojo pasaulio universitetuose. Jei kas nori čia studijuoti lituanistinius dalykus akademiniame plotmėje ir gauti laipsnį, negali. Rengiami įvairūs lituanistiniai vasaros kursai tėra pradžios arba vidurinės mokyklos lygio. Toji spraga buvo matoma seniai, bet niekas nedrįso šokti peraugštai. Įsteigtas Lituanistikos Institutas, bet jis tėra akademinio pobūdžio draugija, neturinti universitetinės bazės. Dėlto pastaruoju metu baltistikos ir lituanistikos katedros klausimas pradėtas kelti viešumon Toronto įvykusioje baltistikos konferencijoje ir dabar — PLB seime. Matyt, dalykai taip ėmė klostytis, kad tylėti nebegalima. Tiesa, užominių būdavo ir praityje, bet be jokio realaus užmojo. Dabar, kai mūsų lituanistų eilės labai praretėjo, iškyla baugus klausimas: kas toliau? Išeivijai gresia pavojus likti be lituanistinio nugaraulio, suprimityvėti, užsidaryti virtuviniame lygyje ir... sunykti. Jei mūsų lituanistika negalės pasiekti dabartinės bendrojo kultūros lygio, yra neišvengiamai pasmerкта trūnyti archyvuose.

KAIKURIE tautiečiai gudžia, esą užtenka turėti gydytojų, inžinierių, advokatų, gamtos mokslų specialistų. Jeigu jie bus sąmoningi lietuviai, tai ir visos išeivijos lietuviybė nesunyksianti. Tai labai slidi paguoda. Juk ir dabar turime garsių gamtos bei tikslųjų mokslų žinovų, akademikų, bet jie garsėja amerikiniame ir aplamai tarptautiniame pasaulyje. Lituanistikai jie nieko neduoda, nes ir patys jaučia lituanistinių dalykų stoką. O jų vaikai nė tiek lituanistikos neturės. Akademinio lygio lituanistikos menkėjimas išeivijoje netrukus labai atsilieps ir kultūrinėje, ir visuomeninėje veikloje. Su virtuvine lituanistika niekas nedrįs pasirodyti vienokioje ar kitokioje veikloje. Tokia perspektyva jau dabar matyti. Optimistai tautiečiai sako: "Vilnius išgelbės! Keletą optimistų gal ir išgelbės, bet realistų šis receptas neįtikina. Jei Vilnius šandieną būtų laisvas ir nepriklausomas Lietuvos sostinė, dar galima būtų taip manyti, bet okupacinės sąlygos to negalima tikėtis. Gal vienas kitas tuo ir pasinaudos, bet problemos toli gražu neišspręs. Išeivija yra perplati, kad Vilniumi viską būtų galima išspręsti. Išeivija, turėdama ir lėšų, ir žmonių, pati privalo spręsti savo problemas. Juk visi žinom, kad kepti karveliai niekam į burną neatleikia! Jei-gu mūsų išeivija pajėgia surengti Pasaulio Lietuvių Dienas su sportinėmis žaidynėmis ir dainų švente, įvairius kongresus, tautinių šokių festivalius, kuriems išleidžia šimtus tūkstančių dolerių, juo labiau gali sutelkti juos išliekamo pobūdžio projektams.

KOKIOS yra galimybės lituanistikos katedrai bei universitetiniam skyriui? Tokiam projektui įgyvendinti reikia: vietos universitete, profesūros, studentų ir lėšų. Gauti vietą tokiam projektui kuriame nors universitete dabartinis metu tikriausiai nebūtų sunku, juoba, kad kaikurie universitetai tuo yra suinteresuoti (pvz. Toronto un-tas vengrų ir ukrainiečių atvejui). Profesūros lituanistikai tuo tarpu taip pat būtų pakankamai. Sunksnis dalykas būtų studentai. Mat, dauguma jų orientuojasi į pelningas profesijas — mediciną, inžineriją, teisę, technologiją ir pan. Humanitariniai dalykai susilaukia daug mažiau domesio. Visdėlto iš gana gausaus jaunimo atsirastų ir humanitarų, kurie prie kitų savo studijų šakų pridėtų ir lituanistiką. Sunkiausias dalykas būtų lėšos, nes jų reikėtų šimtais tūkstančių dolerių. Pz. ukrainistikos katedrai Toronto un-te reikia \$600.000 (vengristikos — \$180.000). Ukrainiečių bendruomenė užsimojo sutelkti pusę tos sumos (turi jau \$170.000), o kitą pusę pažadėjo Kanados vyriausybė. Lėšas telkia ir ukrainistikos katedra rūpinasi specialia ukrainiečių korporacija. Lietuviams užtektų kuklesnių sumų. Jų sutelkimas nėra utopija. Pz. vienos mažos vakarų Kanados lietuvių bendruomenės narių privatus turtas siekia 30 mil. dolerių. O ką kalbėti apie didžiąsias kolonijas! Taigi, lėšų yra, tik reikia drąsulių su lietuvišku magnetu. Jeigu ir tie atsiras, tai su visų fondų talka laisvajame pasaulyje bus sukurtas lietuviškos kultūros židyns, dvelkias šimtmetine gyvybe.

KANADOS ĮVYKIAI

Plataus masto protestai

Protestų bangą prieš Sovietų Sąjungą visoje Kanadoje sukėlė dviejų žydų teismai: A. Ščaranskio — Maskvoje ir A. Ginzburgo — Kalugoje. Abu jie yra kovotojai už žmogaus teises. Bene aštriausiai reagoavo Ontario premjeras W. Davis, pasiūsdamas specialų raštą Sovietų Sąjungos ambasadoriui Otavoje. W. Davis pabrėžia, kad šiuose teismuose iš tikrųjų yra teisiami ne A. Ščaranskis su A. Ginzburgu, bet Sovietų Sąjungos konstitucija, vyriausybės subrendimas ir moraliskumas. Atitinkamas išvadas padarys laisvojo pasaulio piliečių visuomenė, kuriai šioje Sovietų Sąjungos byloje tenka prisiekiusių tarėjų vaidmuo. Premjeras W. Davis, specialiai nutrau-

kęs savo atostogas, dalyvavo prie Ontario parlamento Torontе įvykusiose demonstracijose. Jas suorganizavo vietiniai žydai, kurių eilėse yra nemažas skaičius A. Ščaranskio giminių, susilaukdami ir kitų tautybių paramos. Vienas ukrainiečių plakatas reikalavo laisvės ir jų tautiečių istorikui Valentinui Morozui. Minėtuosius teismus specialiu pareiškimu pasmerkė ir Kanados užsienio reikalų min. D. Jamiesonas, anksčiau pasiūlęs Sovietų Sąjungai A. Ščaranskį išleisti pas gimines Kanadon. Deja, niekas nė žodžiu neužsiminė apie tuo pačiu metu Vilniuje teisiamą Viktorą Petkų. Jį tik vienu sakiniu paminėjo Toronto dienraščio (Nukelta į 8 psl.)

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas Toronte

Iš keliolikos kraštų dalyvavo 107 atstovai • Posėdžiavo keturias dienas • Aptarė gyvybinius išeivijos reikalus • Priėmė visą eilę nutarimų

Pentkasis Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas įvyko 1978 m. birželio 30 — liepos 1 d.d. Kanadoje, Torontе, "Royal York" viešbutyje. Neoficiali seimo pradžia padaryta birželio 30 d. vakarą minėto viešbučio salėje priėmimu, kurį finansavo Toronto miesto valdyba. Ta proga buvo atidaryta ir meno paroda. Priėmimą pradėjo to seimo organizacinio komiteto pirm. dr. J. Sungaila, pasveikindamas visus čia atvykusius. Ta proga A. Vakselis iš JAV įteikė \$27.000 čekį. Tai dalis pinigų, surinktų JAV-se Pasaulio Lietuvių Dienų reikalams.

Seimo atidarymas

Seimas buvo pradėtas toje pačioje salėje liepos 1 d., 10 v. r. Seimo atstovus ir kitus dalyvius pasveikino seimui rengti organizacinio komiteto pirm. dr. J. Sungaila, o oficialiai įj pradėjo PLB valdybos pirm. inž. Br. Nainys. Sugiedotas Lietuvos himnas. Invokaciją sukalbėjo PLB valdybos vicepirm. kun. J. Borevičius, S.J. Seimo prezidento pirmininku išrinktas inž. V. Kamantas, o vicepirmininkais — vienuolikos kraštų atstovai. Į sekretoriatą — J.

Sveikinimai

Seimą žodžiu sveikino VLIKO pirm. dr. K. J. Valiūnas, primindamas, kad PLB turi būti taip darni, kaip Kanados Lietuvių Bendruomenė. Priminė, kad reorganizuota lietuvių bendruomenė nori dialogo įsituvos himnas. Invokaciją sukalbėjo PLB valdybos vicepirm. kun. J. Borevičius, S.J. Seimo prezidento pirmininku išrinktas inž. V. Kamantas, o vicepirmininkais — vienuolikos kraštų atstovai. Į sekretoriatą — J.

Vaitkus, inž. J. Vidugiris, R. Paliokaitis ir J. Šeškutė. Vėliau buvo sudarytos komisijos: mandatų — pirm. P. Bublys, nominacijų — pirm. dr. A. Razma, rezoliucijų — pirm. inž. V. Kutkus.

Darbotvarkės vykdymas buvo kiek pavėluotas. A. Rinkūnas savo ilgesniame žodyje priminė, kad seime visi kalbėtų trumpai. Visi jam plojo. Pranešimams padaryti, nors jie būtų ir ilgi, duota ne daugiau 10 min. Seimo posėdžių salėje buvo ir spaudos stalas, kur buvo atstovaujama 10 lietuviškų laikraščių. Pradžioje seime buvo 102 atstovai, o vėliau — 107.

Pranešimai

Pirmas pranešimą padarė PLB valdybos pirm. inž. Br. Nainys. Jis paminėjo, kas buvo atlikta. Neviskas buvo atlikta dėl lėšų trūkumo. Teko kelionių atlikti ir iš savo šeimos išdo. Dėkojo visiems ir savo šeimai, kuri daug padėjo jo darbe. Jam visi plojo sustoję.

Pranešime buvo pažymėta, kad metinei PLB valdybos veiklai reikia apie \$60.000. Dabar ji gauna apie \$20.000, kurių \$2.000 iš solidarumo įnašų. "Pasaulio Lietuvių" prenumeratorių skaičiumi stovi po "Draugo". Per metus išleidžiama 10 nr. Vieno numerio redagavimas užima 80 valandų. Iš prenumeratorių gaunama apie \$15.000. Gaunama ir aukų. "PL" siunčiamas į 28 valstybes. Vieno numerio išsiuntinėjimas atsieina

apie \$500. PLB valdybos darbas per metus — 26.000 valandų, o per 5 metus — 130.000. Nevisi kraštai prisiūnčia PLB valdybai priklausanti solidarumo įnašą.

Pranešimus padarė atstovai ir iš kitų kraštų. Iš Argentinos pranešimą padarė R. Stalioraitis, trečios kartos lietuvis. Argentinoje lietuviškumas atgijo po jaunimo kongreso P. Amerikoje. Australijoje — per 10.000 lietuvių. Jų skaičius mažėja dėl mišrių šeimų. Anglijoje yra dvi pagrindinės lietuvių organizacijos — AL Bendruomenė ir AL Sąjunga. Jas sujungti sunku, nes AL Sąjunga turi išleidusi šerūs ir gerai įsistiprinsi ekonomikai: turi namus, sodybą — 60 akrų su ežerėliu ir upe. Sąjunga kasmet prideda "E. Lietuvio" leidybai po \$10.000. Prancūzijoje yra apie 1.200 lietuvių. Paryžiuje daugiau gyvena mokslininkai, menininkai. Darbininkai — išsisklaidę po visą Prancūziją. Jų dalis išnyksta per mišrias šeimas. JAV-se yra didžiausia lietuvių kolonija. Joje daug viešnių ir dar daugiau vadų. JAV LB valdybos metinis biudžetas — \$110.000. Urugvajuje — per 4.000 lietuvių, kurių 50% yra komunistai, kurie leidžia laikraštį "Darbas". Urugvajuje lietuvių skaičius mažėja dėl mišrių šeimų. Venecueloje yra per 400 lietuvių — 50 šeimų, įskaitant ir mišrias.

Idomesnis pranešimas buvo iš V. Vokietijos, kur viskas sukasi apie Vasario 16 gimnaziją, kurioje dabar yra 69 mokiniai. Jų trečdalis — iš kitų kraštų. Gimnazija gali netekti krašto valdžios paramos, jei sumažės mokinių skaičius. Pageidaujama bent 100 mokinių. Gimnazijos kuratorijoje yra 13 narių, o pedagoginėje komisijoje — 3 nariai. Kaikurie gimnazijos mokiniai atostogų metu per "Tėviškės" draugiją važinėja į pavergtą Lietuvą su tėvų pritirimu.

Diskusijos

Didžiausios diskusijos vyko dėl Vasario 16 gimnazijos. Vienas V. Vokietijos atstovas smerkė mokinių važinėjimą į pavergtą Lietuvą, o kitas — teisingo. Sovietai laisvojo pasaulio lietuvius skirsto į 3 grupes: komunistai, keliaujantieji į Lietuvą 5 dienoms ir keliaujantieji į Lietuvą per "Tėviškės" draugiją. Pirmą ir trečią grupę esančios artimos. Kitas iš V. Vokietijos seimo atstovas aiškino, kad tie mokiniai Lietuvoje komunistais netampa, o tautiškai sustiprėja. "Tėviškės" draugija esą komunistų neauklėja (ką ji auklėja?). Betgi tie mokiniai su patriotišku jausmu Lietuvoje nesutinka, nes juos saugo matomos ir nematomos sargybos. Kaip jau buvo

anksčiau žinoma, Vilniuje iš 200 kursantams skirtų valandų, 70 valandų skiriama lituanistiniam reikalams ir 130 valandų — komunistiniams ir panašioms reikalams. Maskva antikomunistams pinigų neduoda. Vasario 16 gimnazijoje platinama komunistinė literatūra. Platina kažkoks komjaunuolis (koks?). Vienas mokytojas esą jau penkeri metai organizuoja mokinių ekskursijas į okupuotą Lietuvą ir duoda interviu komunistiniams laikraščiams, bet jo niekas iš gimnazijos nepašalina. Tėvai leidžia savo vaikus važiuoti į pavergtą Lietuvą per "Tėviškės" draugiją, o iš laisvojo pasaulio lietuvių prašo paramos savo vaikų mokslui. Vienas seimo atstovas pasakė, kad kaikurie vaikai, grįžę iš Lietuvos, jau dainuoja "Volga, Volga mat rodnaja". Kitas jaunas atstovas pareiškė, esą vaikai mato bolševikų giriamus dalykus, bet bolševikai negali įrodyti, kad Lietuva nėra pavergta. Tie, kurie pasiduoda bolševikams, nebemato Lietuvos pavergimo. Ir laisvojo pasaulio lietuviai komunistai sako, kad Lietuva yra nepriklausoma respublika.

Seimas pasisakė, kad ne seimo reikelas spresti vaikų važinėjimą į pavergtą Lietuvą. PLB valdyba sudarys komisiją, kuri vaikų-mokinių važinėjimą į Lietuvą reikalą ištirs ir tars savo žodį.

Šeštadienį posėdis užtruko iki 9 v. vakaro. Jis vyko kitoje salėje, nes suvažinimų salėse vyko balius — šokiai, kuriuose dalyvavo per 3.000 lietuvių. Iš 107 seimo atstovų tuo metu posėdyje buvo tik 65.

Rinkimai

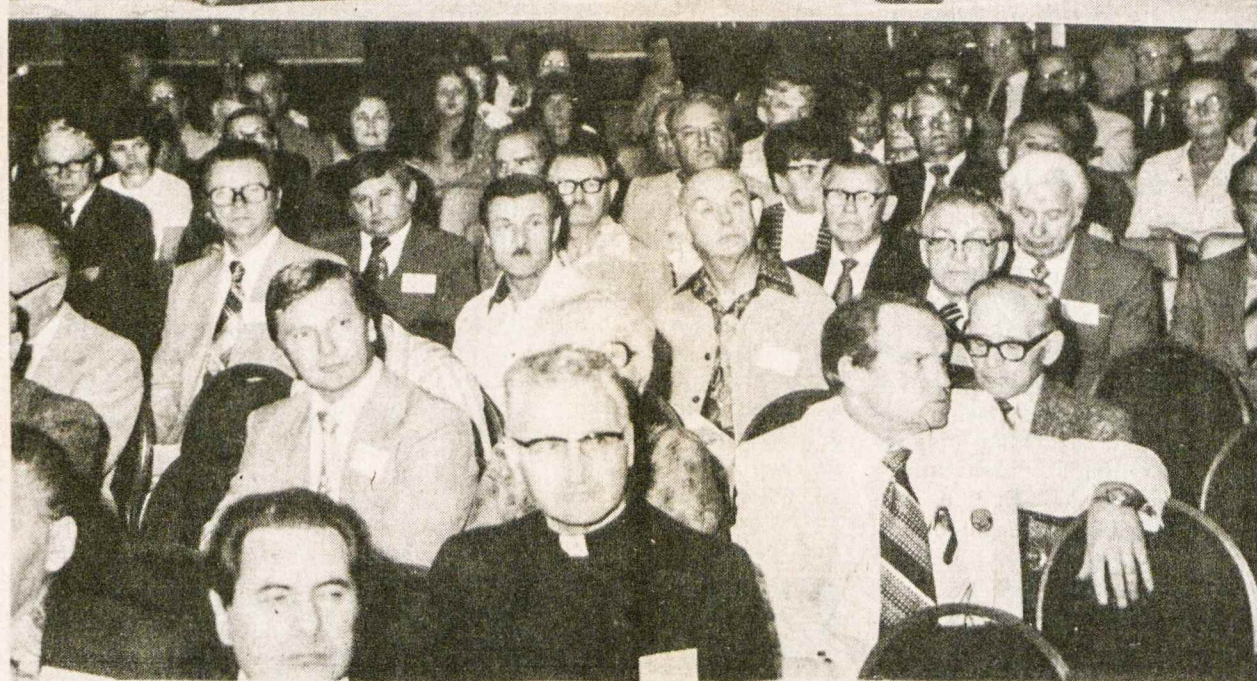
Jie įvyko sekmadienį prieš pietus. Į PLB valdybą kandidatų buvo pateikti du sąrašai, nors buvo balsuota už atskirus asmenis. Laimėjo čekagiečių sąrašas. Į PLB valdybą buvo išrinkti: inž. V. Kamantas — 84 balsais, dr. A. Paulius — 84, kun. A. Saulaitis — 84, V. Kleiza — 83, R. Sakadolskis — 82, D. Kojelytė — 81, S. Kuprys — 80, inž. J. Silkaitis — 74, A. Juodvalkis — 71. Kontrolės komisija iš 5 asmenų buvo išrinkta vienbalsiai: dr. A. Damušis, V. Kutkus, dr. K. Keblys, inž. J. Mikaila ir J. Urbonas — visi iš Detroito. Į garbės teismą išrinkti: dr. J. Sungaila, inž. E. Čuplinskas, V. Skrinkas, dr. P. Vileišis ir dr. B. Nemickas.

Dvylikta valandą viešbučio koncertų salėje buvo atlaikytos iškilmingos pamaldos seimo atstovams ir tiems tautiečiams, kurie neturėjo progos nuvykti į Anapilį. Salė didelė — gal 800 vietų. Ji buvo beveik užpildyta. Pamaldas laikė kun. L. Zaremba, jėzuitų provincijolas, asis-

(Nukelta į 5-tą psl.)

Šiame numeryje:

Lituanistikos katedra
Lituanistikos židyns Vakaruose nėra utopija
Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas
Reportažas apie pagrindinius seimo momentus
Kliudę įstoti seminarijon
Kunigas pasakoja apie savo vargus su saugumiečiais
Opusis klausimas ir sunkus dialogas
Kaikurie epizodai iš lietuvių-žydų santykių
Vatikanas apie Baltijos kraštų okupaciją
Radio bendradarbio informacijos įvairiems skyriams
Linkiu neprarasti pasitikėjimo
Pokalbis su vyskupu A. Deksniu, dalyvavusiu PL Dienose
"Mūsų jėgos, mūsų laimėjimai — Lietuvai tėvynei"
Išpūdziai bendradarbiui, stebėjusio PLS Zaidynes Torontе
Choras, pasirinkęs naują kelią
Melburno Dainos Sambūrio koncertas Klevelande
Naujos Mišios, sekstetas ir solistė
Muz. Markaičio kūrinys, bostonišks sekstetas, sol. A. Pakalniškytė
Karavano pėdsakais...
Tautybių savaitė Torontе ir "Vilniaus" paviljonas

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seime Torontе 1978 m. birželio 30 — liepos 4 dienomis. Viršuje jaunimo atstovai įteikia dovaną — stilizuotą Lietuvos Vytį buvusiam PLB valdybos pirm. inž. BR. NAINIUI. Kairėje — Brazilijos lietuvių atstovas prel. P. RAGAŽINSKAS, dešinėje JAV LB pirm. A. GEČYS, dabartinis PLB pirm. inž. V. KAMANTAS. Žemiau — seimo atstovai ir svečiai

Nuotr. S. Dabkaus

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$12, pusmetinė — \$6.50. Rėmėjo prenumerata \$20.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$12.00 per year, \$6.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Kliudė įstoti seminariją

A. a. kun. Antanas Mačiulis "LKB Kronikos" 32 numeryje

PARINGYS (Ignalijos raj.). 1977 m. gruodžio 27 d. Papilio šventoriuje, Biržų rajone, iški-
lo naujas kapas. Jis prigludė
a. a. kun. Antano MAČIULIO
žemiškuosius palaikus. Šiam
Kristaus vynuogyno kilniam
darbininkui atiduoti paskutinę
pagarbą ir pasimelsti už jo sie-
lą susirinko ne tik gausi tiki-
čiųjų minia, bet ir dalyvavo
J.E. vysk. J. Steponavičius ir R.
KRIKŠČIŪNAS kartu su kitais
82 kunigais.

A. a. kun. Antanas MAČIU-
LIS kunigystės siekė kovoda-
mas su dideliais sunkumais, ku-
rie buvo daromi valdžios parei-
gūnų. Velionis buvo gimęs 1941
m., dirbo Švenčionyse, Aušros
Vartuose ir Paringio parapijo-
je klebonu, iš kur jį pasišaukė
Viešpats po penkerių kunigys-
tės metų (įšventintas 1972 m.).
Prieš savo mirtį, būdamas sa-
smoningas ir suprasdamas vė-
žio ligos rezultatus, jis pasako-
jo:

"1959 m. baigiau Papilio vi-
durinę mokyklą ir norėjau įsto-
ti į Tarpdiecizinę Kunigų Se-
minariją Kaune. Tačiau tais me-
tais stoti negalėjau, nes rei-
kėjo laukti, kol išsipsręs į ka-
riuomenę ėmimo / klausimas.
Pradėjau dirbti sandėlininku
Papilio MTS, o vėliau — melio-
racijoje dešimtininku.

1960 m. vasarą, įteikęs Semi-
narijos vadovybei reikalingus
dokumentus ir išlaikęs įstojau-
muosius egzaminus bei toliau
dirbdamas melioracijoje, lau-
kiau pranešimo apie priėmimą
į Seminariją.

Kartą į darbovietę atvažiavo
milicininkas ir liepė vykti į
Pandėlio rajono milicijos sky-
rių. Ten manęs laukė du asme-
nys, kurių aš nepažinau. Jie,
lyg mostelėdami, parodė atvers-
tas knygytes, bet jų pavardžių
nesuspėjau perskaityti. Supra-
tau, kad tai saugumiečiai. Man
liepė sėstis prie stalo. Vienas iš
jų atsistojo priešais, o kitas visą
laiką vaikščiojo mano užnuga-
ryje. Sėdintysis švelniai kalbi-
no ir kažką užrašinėjo, o antra-
sis mažiau tekalbėjo, tačiau pik-
čiau. Mane klausinėjo apie pra-
eitį, apie tai, kaip aš dažnai už-
eidavau pas kleboną, ar iš jo
neparsinešdavau knygų ir t.t.
Jie buvo labai nepatenkinti ma-
no neigiamu atsakymu.

Teiravosi apie mano darbą
sandėlyje, kodėl aš iš ten iš-
ėjau, ar nebuvę trūkumų. Paga-

liau pasakė, kad girdėję apie
mano stojimą į Seminariją. Pri-
sipažinau, kad noriu įstoti. Sė-
dintysis kalbėjo: "Gerai. Kūni-
gų reikia. Bet vienas sėdi ma-
žoje parapijoje, kitas — didelė-
je; vienas tarp balų, o kitas gra-
žioje vietoje; vienas važinėja
motociklu, kitas — mašina. Ge-
rai. Mes tau padėsime, o tu mu-
mums". Nudaviau, nieko nesu-
prantęs. Vėl aiškino pranešinė-
jimų tema ir kad man reiktų
daryti panašiai. Aš atsakiau:
"Ne! Išdaviku tai jau nebūsiu!"

Tuomet užsidedę "gerasis" ir
sušuko: "Kol aš būsiu tose pa-
reigose, tu į Seminariją nepa-
tekksi!" O "piktasis" trenkė
kumščiu į stalą. Po to reikala-
vo, kad rašytų jį padiktuoję
tekstą: "AŠ, MAČIULIS Anta-
nas, s. Vlodo, apie (čia data, ku-
rios tiksliai neprisimenu) įvyki-
si pokalbį niekam nekalbėsiu".
Buvau girdėjęs, kad maždaug
taip rašyti galima. Bet kai tą
sakinį parašiau, liepė rašyti iš
naujos eilutės ir diktavo toliau:

"Ir Seminarijoje būdamas ir ją
baigęs..." Tai išgirdęs atsilie-
pia: "Jūs ką tik man sakėte,
kad aš Seminarijoje nebūsiu, o
dabar liepiate rašyti: "Ir Semi-
narijoje būdamas ir ją baigęs".
Kaip čia dabar išsina?" Aš su-
lamdžiau pradėtą rašyti popie-
rių ir įmečiau į šiukšlių dėžę.
"Gerasis" supykęs išmėgė jį iš
šiukšlių dėžės, išlygino ir vertė
rašyti naują. Aš parašiau tik
pirmą sakinį, tai yra, kad nie-
kam nekalbėsiu, ir po juo, nepa-
likdams jokio tarpo, kad ko
nors neįterptų, pasirašiau. Ta-
da mane paleido.

Į Seminariją tais metais ma-
nęs nepriėmė. Neleido įstoti ir
sekančiais metais, nors buvau
palikęs dokumentus ir vėl vy-
kau į Kauną. Negana to, dar
1961 m. mane aprašė rajoninia-
me laikraštyje. Tebedirbau me-
lioracijoje. Po kurio laiko gal-
vojau stoti į Rygos kunigų se-
minariją, bet manęs Latvijoje
neregistravo. 1967 metų vasarą
vėl manęs įieškojo saugumie-
čiai namuose ir darbovietėje,
bet, mano laimei, šį kartą nera-
do. Iš Seminarijos gavau prane-
šimą, jog esu priimtas ir rugsė-
jo mėn. 1 d. galiu atvykti į
Kauną mokyti.

Taip aštuonerius metus (1959
-1967) neturėjau teisės pasi-
rinktą mokslą".

1977 m. rugpjūčio 10 d.

Mūsų kredito unijos nare!

a+a Julijai Gečienei

mirus, jos dukrai JULIJAI ŽUKAUSKIENEI, sūnui
ALGRIDUI ir jų vaikams bei visiems kitiems nuo-
širdžiai užuojautą reiškia —

Montrealio Lietuvių Kredito
Unijos "Litas" valdyba

Amerikos Lietuvių Kultūros Archyvas

perpildytas gausia archyvine ir kultūrine medžiaga. Jai sutvarkyti ir visu-
menei padaryti prieinama reikia praplėsti patalpas. Statybos darbai jau
pradėti ir numatomi baigti šį rudenį. Esamųjų 2400 kv. pėdų pločio patalpa
bus padidinta 6400 kv. pėdomis. Naujas pastatas atsis apie 250.000 dole-
rių. Būsime dėkingi jei prisidėsite savo auka prie šios statybos įvykdymo.
Aukos siųsti: ALKA, P.O. Box 608, Putnam, CT 06260, USA.

ALKOS direktoriatas

(Atkirpti)

ALKOS patalpų statybai skiriu auką:

- ☐ garbės mecenato (10.000 dol. ir daugiau)
☐ mecenato (5.000 dol. ir daugiau)
☐ garbės fundatoriaus (1.000 dol. ir daugiau)
☐ fundatoriaus (500 dol. ir daugiau)
☐ rėmėjo (100 dol. ir daugiau)
☐ kitokią \$.....

Dabar siunčiu:

- ☐ visą auką \$..... ☐ dalį aukos \$.....

Čekius rašyti ALKA vardu. Aukos atskaitomos nuo mokesčių JAV-se
(Id. Nr. 23 7227291).

Vardas Pavardė Adresas

Sibirinių trėmimų minėjime, surengtame Detroito mieste. Jį kasmet rengia baltiečių komitetas. Siemet komite-
tui vadovavo estai. Nuotraukoje — komiteto nariai ir svečiai
Nuotr. J. Urbono

Opusis klausimas ir sunkus dialogas

Atsiliepiant į perdėtus žydų kaltinimus lietuviams

ANTANAS SKIRKA

Niekad gyvenime, kaip katali-
kas, nebuvau nusistatęs prieš
žydus: jiems, kiek galėjau, tie-
siogiai ir netiesiogiai padėjau
vokiečių okupacijos metais, va-
rai. Mes tau padėsime, o tu mu-
mums". Nudaviau, nieko nesu-
prantęs. Vėl aiškino pranešinė-
jimų tema ir kad man reiktų
daryti panašiai. Aš atsakiau:
"Ne! Išdaviku tai jau nebūsiu!"

Tuomet užsidedę "gerasis" ir
sušuko: "Kol aš būsiu tose pa-
reigose, tu į Seminariją nepa-
tekksi!" O "piktasis" trenkė
kumščiu į stalą. Po to reikala-
vo, kad rašytų jį padiktuoję
tekstą: "AŠ, MAČIULIS Anta-
nas, s. Vlodo, apie (čia data, ku-
rios tiksliai neprisimenu) įvyki-
si pokalbį niekam nekalbėsiu".
Buvau girdėjęs, kad maždaug
taip rašyti galima. Bet kai tą
sakinį parašiau, liepė rašyti iš
naujos eilutės ir diktavo toliau:

"Ir Seminarijoje būdamas ir ją
baigęs..." Tai išgirdęs atsilie-
pia: "Jūs ką tik man sakėte,
kad aš Seminarijoje nebūsiu, o
dabar liepiate rašyti: "Ir Semi-
narijoje būdamas ir ją baigęs".
Kaip čia dabar išsina?" Aš su-
lamdžiau pradėtą rašyti popie-
rių ir įmečiau į šiukšlių dėžę.
"Gerasis" supykęs išmėgė jį iš
šiukšlių dėžės, išlygino ir vertė
rašyti naują. Aš parašiau tik
pirmą sakinį, tai yra, kad nie-
kam nekalbėsiu, ir po juo, nepa-
likdams jokio tarpo, kad ko
nors neįterptų, pasirašiau. Ta-
da mane paleido.

Į Seminariją tais metais ma-
nęs nepriėmė. Neleido įstoti ir
sekančiais metais, nors buvau
palikęs dokumentus ir vėl vy-
kau į Kauną. Negana to, dar
1961 m. mane aprašė rajoninia-
me laikraštyje. Tebedirbau me-
lioracijoje. Po kurio laiko gal-
vojau stoti į Rygos kunigų se-
minariją, bet manęs Latvijoje
neregistravo. 1967 metų vasarą
vėl manęs įieškojo saugumie-
čiai namuose ir darbovietėje,
bet, mano laimei, šį kartą nera-
do. Iš Seminarijos gavau prane-
šimą, jog esu priimtas ir rugsė-
jo mėn. 1 d. galiu atvykti į
Kauną mokyti.

Taip aštuonerius metus (1959
-1967) neturėjau teisės pasi-
rinktą mokslą".

1977 m. rugpjūčio 10 d.

Vaidai Marijampolėje

Aną baisią mūsų tautai 1940
m. vasarą man teko gyventi ir
tarnauti Marijampolėje. Beveik
pusė miesto gyventojų buvo žy-
dai, o miesto centre geriausi
namai, kino teatrai ir didžiausios
krautuvinės taip pat priklausė
žydams. Bet niekas dėl to
klausimo nekėlė, sugyvenimas
buvo neblogas. Ir taip nuo se-
novės buvo įprasta.

1940 m. vasarą pagrindine
miesto gatve žygiavo nusikursi
raudonoji armija. Kareiviai iš
tolo dvokė džiovinta žuvimi;
apiplėšė, brezentiniais batais,
kurių anksčiau niekas nebuvu-
me matę. Nedidelį, pasiūšau-
siais plaukais arkliukai, pakin-
kyti virvinėmis kamanomis,
tempė patrankas. Kriokė daž-
nai užspringdami ir sustodami
tankai. Ir taip kolona po kolo-
nos šį raudonarmiečių masę
skubinosi prie Vokietijos sienos.

Vos tik bolševikų daliniai įžy-
giavo į miestą, iš visų žydų na-
mų langų pasirodė raudonos vė-
liavos, o languose — raudono-
mis gėlėmis papuošti didžiuliai
Stalino paveikslai. Abiejose
gatvių pusėse stovėjo su gėlė-
mis rankose gausiai susirinkę
žydai, rusiškai sveikino raudona-
ją armiją, mėtė gėles ir nuo-
lat aidėjo riksmas "ura". Ant
stovinujančių užspringusių
rusų tankų šoko kareivių svei-
kinti su gėlėmis jauni žydukai
ir žydaitės. Ir taip įžūliai ver-
žėsi prie tankų, kad prie vieno
jų teko matyti, kaip mongolai
juos stumdė su šautuvų buožė-
mis.

Pritrenkti šito vaizdo, mes ty-
liai vaikščiojom gatvėmis ir jau
nesaugūs jautėmės savo žemėje.
Daugelis traukėm pečius ir
stebėjomės: iš kur žydai taip
greitai gavo raudonas vėliavas
ir Stalino paveikslus? Atrodė,
jie tam jau seniai buvo pasiruo-

šę ir tik laukė išvaduotojų iš
"priespaudos ir teroro".

Jau sekančią dieną armijos
masei pražygiavus, lietuvių ma-
žai vaikščiojo gatvėmis, nebent
tik būtinam reikalui esant. Bet,
kaip niekad anksčiau, būriavosi
ir grupėmis demonstratyviai
vaikščiojo žydai, pasipuošę di-
delėmis raudonomis žvaigždė-
mis. Praeidami lietuviai trau-
kėmės jiems iš kelio. Visi jau-
tėm, kad privilegijuotas ir val-
dantis luomas jau pasidarė žy-
dai.

Užpulti karininkai

Praėjus keletui dienų po oku-
pacijos, per miesto sodą cemen-
tiniu taku ėjo du lietuviai kari-
ninkai. Prieš juos ėjo penki
jauni žydai su raudonomis
žvaigždėmis. Jie sustojo gran-
dine ir neleido praeiti karininkams.
Vienas karininkų pradėjo
griežtai aiškinti, kad yra ne-
mandagu taip elgtis — pastoti
praeiviams viešą taką. Žydai to
tik ir laukė. Jie ėmė plūsti ka-
rininkus, esą dabar laikai pasikei-
tė, reikią užmiršti kas buvo.

Keli žydai karininkui smogė į
galvą, parmušė jį ant žemės, ir
visi penki pradėjo kojomis
spardyti. Antrasis karininkas
puolė gelbėti draugą. Antrąjį
taip pat parmušė ant žemės, nu-
plėšė karininkų laipinius bei ki-
tus ženklus ir kruvinus žiauriai
spardė kojomis. Nežinia kuo tas
būtų pasibaigę, jei nebūtų iš-
girdę toliau sode vaikštinėję IX
pestininkų pulko kareiviai. Iš-
girdę triukšmą, jie greitai at-
bėgo ir, pamatę kas darosi, išsi-
traukę durtuvus puolė žydus ir
juos išvaikė. Karininkai buvo
sužaloti ir kruvini. Vienas jau
buvo netekęs sąmonės, abu ne-
valdė rankų ir kojų. Kareiviai
juos globojo, iki atvykusi kari-
nė sanitarinė mašina juos nuo-
vežė į ligoninę. To jau buvo
perdaug. Kantrybės styga buvo
pertempta.

Kareivių atkirtis

Išiotę kareiviai grįžo į kareivines,
ir tuojuo apie šį įvykį su-
žinojo visa vietinė igula. O Ma-
rijampolėje tuo laiku buvo ne-
maža kariuomenės įvairių gink-
lų rūšių.

Niekad savo gyvenime nebu-
vau matęs vadinamojo žydų
pogromo. Buvau girdėjęs ir
skaitęs, apie buvusius žydų po-
gromus Rusijoje ir Lenkijoje.
Bet mums tuo laiku teko pana-
šų pogromą pamatyti Marijampolėje
po kelių bolševikinių
ckupacijos dienų. Niekieno ne-
agituojami, tik pykčio vedami,
iš kareivinių išsiveržė įvairių
ginklo rūšių kareiviai ir nedi-
deliais būreliais gatvėmis bei
gyventojų daržais bėgo į miestą.
Visus sutiktus gatvėse ir
aikštėse žydus mušė be jokio

pasigailėjimo. Tada niekas ne-
klausė — kaltas ar nekaltas.
Čia galiojo anas garsus žydų
posakis: akis už akį, dantis už
dantį.

Pamatę kas darosi, žydai
greitai išbėgiojo ir užsidarė sa-
vo namuose. Tuomet kareiviai
iš gatvės grindinio lupė akme-
nis, daužė žydų langus, duris ir
veržėsi į vidų. Gelbėdami padė-
tį, greitai atvyko lietuviai kari-
ninkai, reikalavdami kareivius
grįžti į kareivines, bet įpykę ka-
reiviai karininkų neklausė. Ne-
žinia kuo tai būtų pasibaigę, jei
netrukus į miestą nebūtų atvy-
kę rusų tankai. Kareiviai pama-
žu grįžo į kareivines, o rusų
tankai po to įvykio dar patru-
liavo gatvėse kelias dienas ir
naktis.

Tai buvo žiauru, nehumaniš-
ka, nekrikščioniška. Bet kas tą
įvykį išprovokavo savo įžūliai
elgesiu? Kur tuo laiku buvo žy-
dų vadai ir rabinai? Kur tas no-
rimas ir proteguojamas žmoniš-
kumas, o vėliau reikalavimas
žydus gelbėti, rizikuojant gyvy-
be?

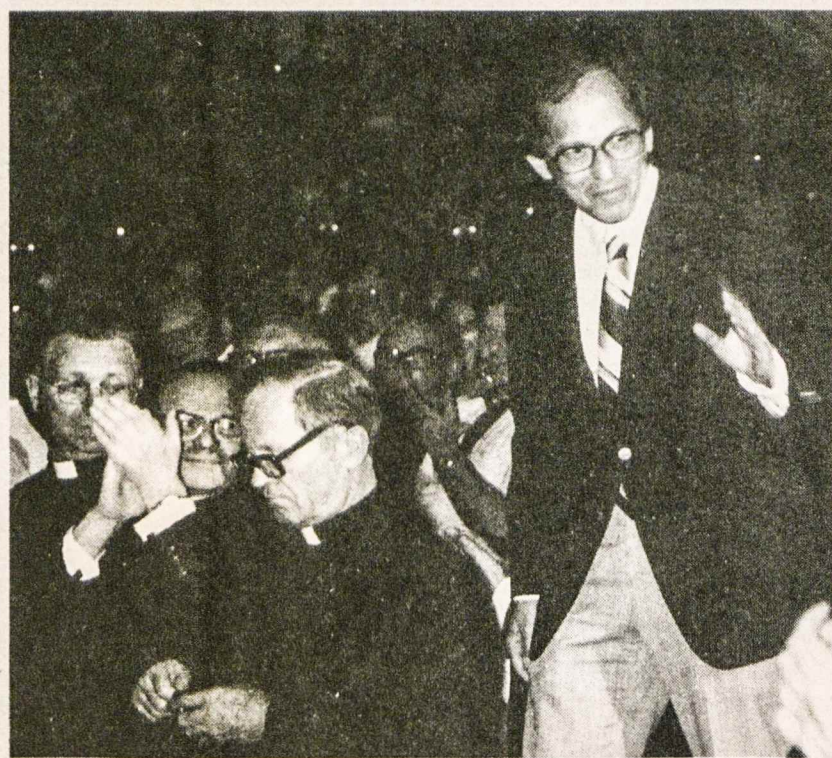
Čia aš kalbu tik apie įvykius,
kuriuos mačiau ir žinau, būda-
mas tik stebėtoju gyventame
mieste. Bet aš manau, kad pa-
našiai buvo ir daugelyje kitų
miestų ir miestelių, nes visur
gyveno žydų. O kur dar Vilnius,
Kaunas, Šiauliai? Taigi, nuo čia
reikia pradėti lietuvių-žydų san-
tykių aiškinimą, nes iki to laiko
jie buvo labai aiškūs ir korek-
tiški, bent iš lietuvių pusės.

Išgali sovietai

Netrukus visi tarnautojai
(bent mano įstaigoje) buvome
pajungti NKVD tarnybai su už-
davinio ką nors sekti ir apie tai
kas savaitė apie 1-2 v. nakties
nurodytoje vietoje atlikti enka-
vedistui "išpažinti". Po kelių
tokių iškvietaimų jie pastebėjo,
kad aš uždavinio nevykdau.
Daugiau pasimatymams nekvie-
tė, greitai pasijutau nepatiki-
mas ir sekamas. Netrukus man
buvo pranešta, kad iš tarnybos
būsiu atleistas. Paskubomis vi-
si senieji tarnautojai buvome
atleidžiami, o į mūsų vietas rin-
kosi žydai ir rusai. Tačiau man,
kaip prastos kilmės žmogui (iš-
pirkti savo "klaidas"), buvo pa-
siūlyta kita gerai apmokama
tarnyba, bet su sąlyga prižiūre-
ti raudonąjį kampelį ir redaguoti
sieninį laikraštį. Taigi, turė-
jau už geresnį duonos kąsnį pa-
sidaryti savo tautos niekšų ir iš-
gana. To darbo griežtai atsisaka-
čiau, motyvuodamas, kad noriu
su šeima išvykti į kaimą ir apsi-
gyventi savo ūkyje.

(Bus daugiau)

• Laisva spauda gali būti gera ar
bloga, bet be laisvės tikriausiai ji
bus tik bloga (Albert Camus).

Kanados provincijos Ontario parlamento opozicijos ir liberalų partijos vad-
as S. Smith penktoje lietuvių dainų šventėje Toronto. Jo tėvai yra kilę iš
istorinės Lietuvos
Nuotr. S. Dabkaus

Padėka

A. a. Karolinai Gailiūnaitei-
Butkienei,

mylimai mamai-uošvei mirus, mūsų nuoširdžiausia
padėka klebonui kun. J. Kubiliui, SJ, už iškilmingas
pamaldas ir pamokslą, Aušros Vartų parapijos cho-
rui, oktetai, dirigentei Mrs. M. Roch, sol. R. Stri-
maičiui ir Nekaltai Pradėtosios Marijos seselėms;
P. P. Kasperavičiams ir DLK Mindaugo šaulių kuopos
šaulėms bei šauliams už paruošimą pusryčių ir
patarnavimą; visiems už šv. Mišias, gėles, užuojau-
tas ir atsilankymą. Tuo būdu suteikėte mums mora-
linę pasipirtį liūdesio metu.

Jūsų Gina ir Morris Čapkauskai

A+A

MYLIMAM TĖVELIUI

Lietuvoje mirus,

TEKLEI TAUTKUTEI - TIMMERMANIENEI

nuoširdžiai užuojautą reiškia —

Ona ir Petras
Ziminskai

Aldona ir Alfonsas
Balčiūnai

Winnipeg, Man.

A+A

STASEI GRIGAITIENEI

tragiškai žuvus, jos vyrą adv. KESTUTĮ GRIGAITĮ,
dukteris, sūnų ir jų šeimas, visas gimines bei
artimuosius nuoširdžiausiai užjaučiame —

O. Čelkienė

D. L. Mačikūnai

Gr. J. Kažemėkai

A+A

STASEI GRIGAITIENEI

tragiškai žuvus,

jos vyrą, dukrą ALDONĄ VITKIENĘ su šeima ir
visus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjau-
čiu —

Aleksandras Kalūza

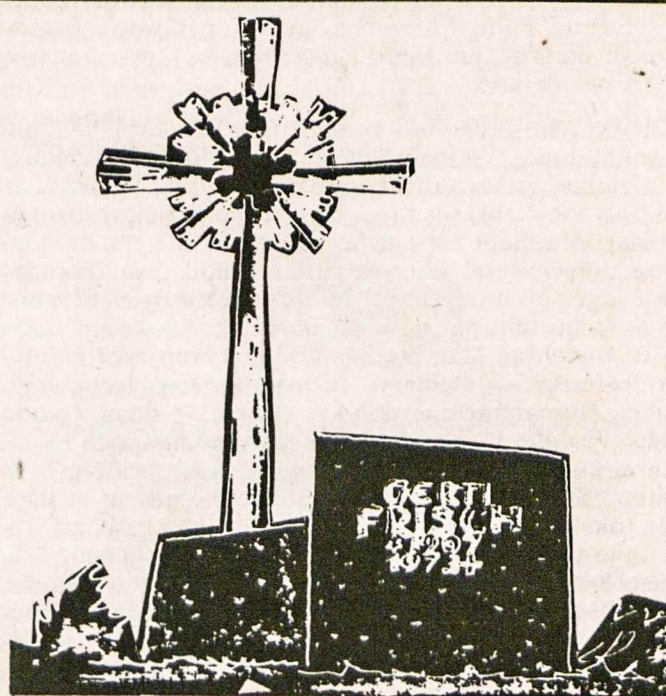
A+A

Barborai Geidukytei-

Rzešauskienei

Toronte mirus, sūnų LEONĄ su šeima, seseris —
STASĘ ir REGINĄ GEIDUKYTES, LIUCIJĄ MEŠ-
KAUSKIENĘ su šeima ir kitus artimuosius bei gi-
mines nuoširdžiai užjaučiame —

P. P. Pajaujai

YONGE MEMORIALS LTD.

2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton).

Tel. 487-2147, vakarais 445-8955

Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVE

Mobawk
Furniture Ltd.

PILNAS

NAMŲ

APSTATYMAS

Nemokamas pristatymas
į namus.

KRAUTUVES:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442

Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Saldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamosios mašinos
- * Rašomosios mašinėls

Kanados senatoriaus P. Yuzyko pagerbtuvėse Toronte š.m. liepos 7 d. Iš kairės: vysk. A. Deksnys, p. Yuzykienė, P. Yuzykas, KLB pirm. J. R. Šimanavičius

Vatikanas apie Baltijos kraštų okupaciją

KL. RAZMINAS

Vatikano radijo tarnybai pasisakyti apie Baltijos kraštų okupaciją gerą progą sudarė Bendrosios Europos Rinkos 20-ties metų sukaktis. Žinomas Vatikano radijo žurnalistas Antonio Mancini visų radijo programų redakcijom pateikė naują studiją italų kalba "Pamirštieji baltiečiai". Čia autorius išsamiai nagrinėja susidariusią padėtį ir ateities perspektyvas. Jis rašo:

"Pernai Romos kapitulyje buvo iškilmingai paminėti Bendrosios Europos Rinkos įsteigimo dvidešimtosios metinės. Visų Europos kraštų oficialūs atstovai augštai įvertino minėtosios organizacijos pasiekimus ūkio ir prekybos srityse. Daugiau sunkumų sutinkama politinėje srityje, bet ir čia ši organizacija yra jau daug ko pasiekusi. Ji vis labiau įgyja politinį charakterį. Tai patvirtina ir ateinančiais metais rengiami Europos parlamento rinkimai."

"Ivairių politinių problemų tarpe, — sako Vatikano radijo žurnalistas, — ypatingą dėmesį tenka atkreipti į Baltijos kraštus (Estiją, Latviją ir Lietuvą), įjungtus į Sovietų Sąjungą pagal 1939 metų Molotovo-Ribbentropo sutartį. Yra žinoma, kad ši aneksija "de jure" iki šiol dar nėra pripažinta daugelio nekomunistinių kraštų. 1975 m. gruodžio 2 d. JAV kongresas vienbalsiai pasisakė prieš betkokią aktą, kuris galėtų reikšti Baltijos kraštų įjungimo į Sovietų Sąjungą pripažinimą. 1976 m. vasario mėnesį Kanados parlamentas (House of Commons) priėmė panašią rezoliuciją, pabrėždamas, kad ir Helsinkio konferencijos nutarimų pasirašymas jokiu būdu nereiškia Baltijos kraštų įjungimo į Sovietų Sąjungą pripažinimo. Tais pat metais Australijos vyriausybė, vadovaujama Fraserio, atšaukė Baltijos kraštų aneksijos pripažinimą, padarytą buvusios darbiečių vyriausybės, vadovaujamos Whitlam'o."

"Sie pareiškimai Baltijos kraštų atžvalgii, — rašo toliau Vatikano radijo žurnalistas, — neturi mūsų klaidinti, nes daugelis kraštų, kurie palaiko diplomatinius santykius su Sovietų Sąjunga, visai nenori liesti šio kartaus klausimo. Antai "Time" žurnalas 1976. VI. 28, rašydamas apie Baltijos kraštus, susidariusią padėtį taip aptaria: "Diplomatically, they are in limbo". Kodėl tokia tyla? — klausia Vatikano radijo bendradarbis. — Ką reiškia Baltijos kraštai Sovietų Sąjungai? Ar jie dar turi reikšmės europinei bendruomenei? Į šiuos ir daugelį kitų klausimų aiškiai atsakė prof. Juozas Eretas savo vertingoje studijoje "Pamirštieji baltiečiai", kurią italų kalbon išvertė lietuvių informacinės tarnybos ELTA-PRESS redaktorius mons. V. Mincevičius.

Kodėl tokia tyla? — klausia Vatikano radijo bendradarbis. — Ką reiškia Baltijos kraštai Sovietų Sąjungai? Ar jie dar turi reikšmės europinei bendruomenei? Į šiuos ir daugelį kitų klausimų aiškiai atsakė prof. Juozas Eretas savo vertingoje studijoje "Pamirštieji baltiečiai", kurią italų kalbon išvertė lietuvių informacinės tarnybos ELTA-PRESS redaktorius mons. V. Mincevičius.

Savo studijoje prof. J. Eretas, kaip tikrai modernus europietis, įgalina visus "geriau suprasti Baltijos kraštų padėtį, jų teisę į laisvą ir nepriklausomą gyvenimą europiniame kontekste. Reikia pabrėžti, — rašo A. Mancini, — kad prof. Eretas studijavo istoriją, literatūrą ir fi-

losofiją Freiburgo, Bazelio, Lozano universitetuose ir 1918 m. gavo filosofijos daktaro laipsnį. Jis atkreipė savo dėmesį į Baltijos kraštus, kurių europinė dvasia drąsiai ir kilniai priešinosi vis labiau plintančiai totalitarinio komunizmo sistemai..." Prof. Eretas buvo įstojęs net lietuvių kariuomenėn, organizavo jaunimo sąjūdžius ir dėstė Kauno universitete.

Baltijos kraštai, — pažymi A. Mancini, — yra grynai vakarieiško charakterio ir lotynų kultūros. Pagal prof. Ereto tezę, jie neturi nieko bendro su bizantiškąja Rusija, net ir spaudoje vartoja lotynų raides... Po pirmojo pasaulinio karo jie sudarė su Sovietų Sąjunga taikos sutartį, kurioje sakoma: "Šia sutartimi pripažįstame, kad visos tautos turi laisvą apsisprendimo teisę. Sovietų Sąjunga pripažįsta naujųjų Baltijos valstybių suverenumą bei nepriklausomybę ir savo noru visiem laikam atsisako nuo betkokių teisių, kurias Rusija kada nors yra turėjusi į šias teritorijas..." 1920 m. ši taikos sutartis buvo dar sustiprinta nepuolimo sutartimi ir Litvinovo protokolu. Bet jau 1939 m. spalio 23 d. buvo pasirašyta slapta Molotovo-Ribbentropo sutartis, pagal kurią Baltijos kraštai pateko į sovietų įtakos sritį... Sovietai greitai pareikalavo įsileisti raudonosios armijos įgulas į Baltijos kraštus ir palaipsniui visai juos okupavo... Vienam Lietuvos atstovui Molotovas pats aiškiai pasakė: "Jūs turite suprasti, kad

mažosios valstybės turi pranykti. Baltijos valstybės, kartu su Suomija, privalo įsijungti į garbingos Sovietų Sąjungos tautų eiles. Jūsų tautos įsilieję į tą sistemą, kuri ateityje visur turės būti įgyvendinta..." Tai greitai ir buvo įvykdyta. Jau 1940 m. buvo jėga praversti "laisvi" rinkimai ir išrinktas seimas pasiprašė leisti įsijungti Sovietų Sąjungon. Aneksijos pasekmės greit pasirodė. Dešimtys tūkstančių baltiečių inteligentų ir tarnautojų buvo deportuoti į Sibirą. Vakariečiai griežtai protestavo, bet nieko daugiau nedarė. Gal ir negalėjo gražinti laisvės bei nepriklausomybės Baltijos kraštams...

Vatikano radijo žurnalistas, baigdamas savo rašinį, pažymi, kad 1972 m., besirėmiant Helsinkio konferencijai, Lietuvos diplomatinės tarnybos laisvajame pasaulyje šefas min. St. Lorzeraitis savo rašte Jungtinių Tautų sekretoriui Waldeheimui priminė, jog Sovietų Sąjunga yra pažeidusi visas sutartis su Baltijos kraštais. Ministeris reikalavo, kad Jungtinės Tautos pasmerktų šį nusikaltimą.

Bet ką tai būtų padėję? — melancholiškai klausia Vatikano radijo bendradarbis ir priduria: "Diplomatijai tylint, šiandieną Baltijos kraštuose vyksta tautinis pasipriešinimas prieš Sovietų Sąjungą. Tai vienišas vilties spindulys jų laisvės. Taip pat svarbu žinoti, kad šiuose kraštuose vis dar tebežydi tikėjimas į Dievą, stiprinamas Baltijos kraštų kankinių".

PRANEŠIMAS IŠ V. VOKIETIJOS

Vergų sukilimo sukaktis

J. KAIRYS

Bolševikinė Rusija yra imperija, kuri savo gyventojus padarė vergais, panašiais į buvusius vergus senovės Romoje. Ypač vergų nedalia neša uždaryti ir darbo stovyklas, vakariečių kacetais vadinamas, ir psichiatrinės ligoninės ir kitur.

Dėl nežmoniško kankinimo sunkiais darbais, badu ir šalčiu, dėl nepakenčiamų gyvenimo sąlygų Vorkutoje, vienoje ir bene didžiausioje stovykloje, 1953 m. birželio pabaigoje vergai buvo sustreikavę. Vakaruose jų streikas buvo vadinamas sukilimu. Iš tikrųjų tai buvo ramus protestas prieš esamus nežmoniškumus, nors, kaip kadaise ir mūsų spaudoje buvo rašyta, prieš protestuojančius Kremlius buvo panaudojęs priemones ir būdus, kurie tikty tik sukilėliams prieš valstybę malšinai.

Muenchene dar gyvena keletas vokiečių, laikytų tenai vergais, iš kurių vienas priklausė net streikininkų komitetui. 25 metų suklakties proga nuo ano streiko jie visi padarė spaudai pranešimą apie pasiuntimą padėkos rašto JAV prezidentui J. Carteriui, kaip kovotojui už žmogaus teises visame pasaulyje. Prie padėkos rašto jie pridėjo ir memorandumą nuorašą, tada streiko rengėjų pasiūstą bei įteiktą bolševikinės Rusijos komunistų partijos centro komitetui, augščiausiai tarybai, vyriausybei, pastarosios į Vorkutą atsiųstai komisijai, prokurorui Rudenkai ir kt. Carteriui memorandumo nuorašas pridėtas anglų kalba.

Nors mums, lietuviams, bolševikinės Sov. Sąjungos vergija yra gerai žinoma, bet tebūnie leista paminėti čia nors kai kurias minėto memorandumo vietas.

Buvo reikalaujama: 1. peržiūrėti kaltninimus, pagal kuriuos pateko į čia nubaustieji ir tremtiniai; paleisti į laisvę moteris, turinčias daugiau kaip tris vaikus ir išlaikytas ilgiau kaip trejus metus; paleisti visus vyrus, sulaukusius 55 m. amžiaus, ir moteris, sulaukusias 50 m. amžiaus, jei jie išbuvo čia ilgiau kaip 5 metus; jeigu jie buvo suminti ir nubausti nesuėjus 18 metų amžiaus; paleisti svetimų kraštų vyrus ir moteris, nubaustus karo metu, paleisti nubaustus už bolševikinės Rusijos ribų ir po 1945 m. gegužės 8 d.; duoti teisę giminėms lankyti laikomus ne vien Vorkutoje, bet ir kaimyninėse stovyklose; duoti laisvą judėjimo teisę paleistiesiems; duoti religijos laisvę ir teisę statyti atitinkamus kulto pastatus; pavesti tarptautinio Raudonojo Kryžiaus globai čia laikomus svetimąsias ir benamius; nevežti paleistųjų prieš jų valią į jų kilmės ar prieš 1939 m. rugsėjo 1 d. buvusias gyvenvietes; atskirti kriminalistus nuo politinių; pavesti stovyklų administravimą patiems laikomiems jose.

Streikui organizuoti buvo sudarę iniciatorių grupę iš atstovų, tenai kalintų daugybės tautybių — ukrainiečių, rusų, baltiečių, kaukazių, turkų, lenkų ir kitų. Baltiečių atstovų ant memorandumo yra pasirašęs Henrikas Jaškūnas, lietuvis.

Linkiu neprarasti pasitikėjimo

Pokalbis su vyskupu A. Deksniu, dalyvavusiu Pasaulio Lietuvių Dienose Kanadoje

— Jau 9 metai gyvenate ir dirbate V. Europoje, rūpindamasis lietuvių katalikų sielovada. Kiek iš viso yra lietuvių V. Europoje ir kur jie daugiausia telkiasi?

— Vakarių Europoje lietuvių, atvykusių iš Lietuvos ir gimusių už Lietuvos ribų, būtų galima skaičiuoti apie 20.000. Tačiau tas skaičius labai sumažėja, kai į Vokietiją atvykę kaip "Volks-deutsche" laikomi vokiečiais arba kankurie iš lietuviškosios bendruomenės ir veiklos patys yra išsišiję. Didžioji Britanija, kur emigracija siekia net XIX š. pabaigą, lietuvių skaičius stovi antroje vietoje.

— Visur jaučiamas kunigų trūkumas. Ar lietuvių sielovadai V. Europoje jų netrūksta?

— Trūksta pavaduotojų viename ar kitam kunigui susirgus. Taip pat neturime jaunų kunigų, dirbančių lietuvių sielovadoje. Vidutinis kunigų amžius — 58 metai.

— Sakoma, kad V. Europoje įvairiose vienuolijose yra nemažai lietuvių. Kaip jos ten atsirado ir ar gali jos talkinti lietuvių sielovadoje?

— Lietuvių vienuolių, priklausiančių įvairioms kongregacijoms ir vienuolynams, esame suregistravę iki 160. Didžioji dauguma jų yra atvykusios nepriklausomos Lietuvos laikais. Jos dirba savo vienuolynų joms skirtus darbus. Tik viena kotrynietė vienuolė dirba prie Vakarių Europos lietuvių sielovados, patarnaudama Bad Woerishofene.

— Plačiai žinoma lietuvių Sv. Kazimiero kolegija Romoje. Kaip ji išsilaiko, neturėdama pagalbos iš Lietuvos, ir ar turi pakankamai lietuvių klierikų, besiruošiančių būti kunigais?

— Sv. Kazimiero kolegija Romoje išsilaiko tik iš lietuvių aukų ir pajamų, gaunamų iš "Villa Lituania" — piligrimų namų, esančių prie Kolegijos. Trūksta pašaukimų ir iš lietuvių. Daugelis parapijų ir vyskupų prašo duoti kunigų, o jų prieauglis toks mažas. Šiais metais buvo įšventinti du jauni kunigai, yra dar 3 lietuviai klierikai. Kiek naujų atvyks į Kolegiją, man tuo tarpu dar nėra žinoma.

— Gana daug rašoma apie Vasario 16 gimnaziją. Kokios perspektyvos jai išsilaikyti?

— Vasario 16 gimnazijos išlaikymo klausimas daug priklausys nuo moksleivių skaičiaus gimnazijoje. Mažėja jaunų lietuvių šeimos Vokietijoje, mažėja ir moksleivių skaičius. Norėdama gauti federacinės ir krašto valdžios paramą privačiai gimnazijai, kuratoria ir gimnazijos vadovybė turi kvestuoti moksleivius iš kitų kraštų. Praėjusiais mokslo metais buvo moksleivių iš Kanados, JAV ir Venecuelos.

— Jau daug metų Vatikano radijas transliuoja lietuviškas programas ir pavergtą Lietuvą. Ar lietuvių skyrčius gali laisvai veikti ir informuoti lietuvius pavergtose Lietuvoje?

— Vatikano radijas yra Vatikano nuosavybė ir jo išlaikymas. Visos transliacijos lietuvių ir kitomis kalbomis privalo laikytis statuto nustatytų reikalavimų. Lietuvių skyrčius gali laisvai informuoti apie lietuvių veiklą, cituoti betkokią spaudą, rašančią apie lietuvius ar Lietuvą, duoti apybraižas filosofiniams, socialiniams bei religiniams klausimams. Sekmadieniais ir šventėmis transliuojamos pamaldos su pamokslais.

— Rūpinamės religijos būkle Lietuvoje, gėrimės didvyriškais tenykščių lietuvių pastangomis ginti krikščioniškąjį tikėjimą. Kaip atrodo laisvojo pasaulio lietuvių religingumas — ar jis silpnėja, ar stiprėja?

— Tautos religingumas pasireiškia įvairiai. Vieni savo asmeniniame gyvenime yra religingai nusiteikę, bet vengia savo įsitikinimus viešumoje demonstruoti; kiti, ką tiki, tą drąsiai išpažįsta ir praktikoja, o treči, mažai tikėdami, tik iš tradicijos atlieka tam tikras religines praktikas. Man atrodo, kad dauguma lietuvių išsivijoje yra religingi. Tai patvirtina ir faktas, kad net tie lietuviai, kurie atokiau stovi nuo religinių bendruomenių, aiškiai stoja ginti Lietuvos gyventojų tikėjimo laisvę. Antra, įkūrimas ir išlaikymas parapijų, statymas naujų šventovių yra ženklai ne silpnėjimo, bet religinės dvasios stiprinimo.

— Europos jaunimas, kaip ir šio kontinento, yra paveiktas neribotos laisvės troškimo. Jaučiamas pasimetimas, beje, augštesnio gyvenimo tikslo, ir klaidžiojimas šuntakiais. Nors ateizmas ir savotiška religija "be institucijų" propaguojamas kaip mada, tačiau religijos mokymas mokyklose turi savo vietą, ir tikinčio ar praktikuojančio jaunimo gausu šventovėse sekmadienio pamaldų metu.

— Kaip atrodo dabartinis Europos jaunimas — ar jisai seka amerikiečių stiliumi, ar bando rasti savo kelius? Linksta į ateizmo ar religijos pusę?

— Lietuvos jaunimas, kaip ir šio kontinento, yra paveiktas neribotos laisvės troškimo. Jaučiamas pasimetimas, beje, augštesnio gyvenimo tikslo, ir klaidžiojimas šuntakiais. Nors ateizmas ir savotiška religija "be institucijų" propaguojamas kaip mada, tačiau religijos mokymas mokyklose turi savo vietą, ir tikinčio ar praktikuojančio jaunimo gausu šventovėse sekmadienio pamaldų metu.

— Kaip žiūrėte į lietuvių kalbos įvedimą liturgijon — ar lietuviai tai sutiko su entuziazmu, ar su tam tikru abejingumu?

— Lietuvių kalbos įvedimą į liturgiją dauguma lietuvių laiko laimėjimu, ypač grynai lietuvių parapijose ir misijose. Bet kitur tai laiko pralaimėjimu, ypač mišrioje ar senose parapijose. Ten Mišios anglų kalba išstūmė lietuvių kalbą arba sumažino iki minimumo.

— Kaip V. Europos lietuvių katalikų vyskupas turbūt sekate ir Suvalkų trikampi lietuvių problemas. Ar Roma negalėtų paveikti Lomžos vyskupo, kad būtų palankesnis lietuviams, kurie jau daug metų kovoja už savo teises šventovėse?

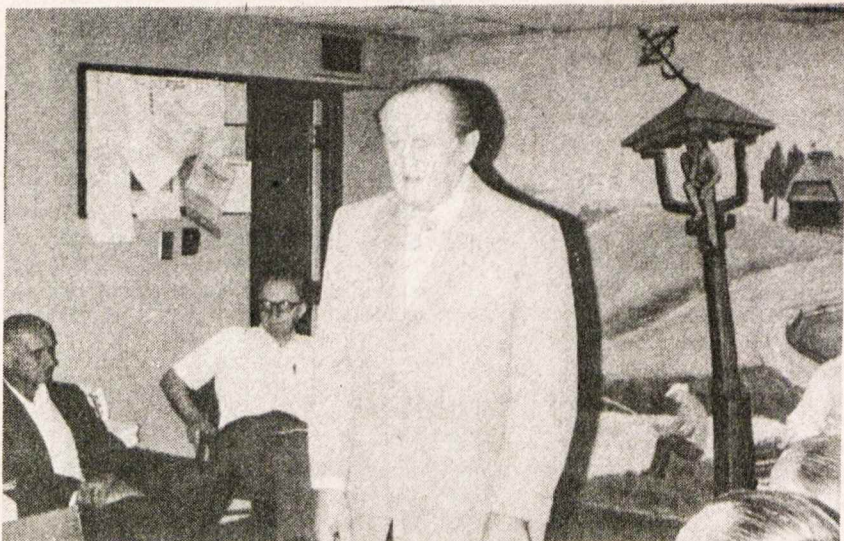
— Suvalkų trikampio lietuvių problemos Vatikane yra žinomos. Nesu informuotas ir nežinau, kokius žygius yra daręs Vatikanas, kad lietuviams tikintiesiems būtų suteiktos lygios teisės melstis sava kalba jų šventovėse Lomžos vyskupijoje.

— Dalyvavote Pasaulio Lietuvių Dienose. Su kokiais įspūdžiais išvykstate iš S. Amerikos?

— Pasaulio Lietuvių Dienos Toronte buvo tikros lietuvių triumfo dienos, susilaukusios atstovų ir svečių iš viso laisvojo pasaulio. Garbė Kanados lietuviams už šių dienų suorganizavimą ir tokio masinio lietuvių skaičiaus priėmimą.

— Ko linkite Kanados lietuviams ir aplamai mūsų išsivijai?

— Kanados lietuviams ir visiems lietuviams linkiu neprarasti savimi pasitikėjimo, visad pasilikti uolų darbuotojų eilėse ir vieningai veikti, vykdanč PLB seimo bei kitų suvažiavimų nutarimus, kurie padės mūsų tautai išlikti stipriai ir ištvėringai čia, išsivijioje.

Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos centro valdybos atstovas V. Simkus daro pranešimą Toronte vilniečių susirinkime Pasaulio Lietuvių Dienų proga

Vilniečių susitikimas

STEPAS VARANKA

Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos Kanados krašto valdyba, pasinaudodama iškilios šventės proga, sušaukė iš visur atvykusių vilniečių susirinkimą liepos 1 d. Lietuvių Namuose. Atvyko per 30 asmenų.

Pranešimams padaryti buvo kvieistas centro v-bos pirm. dr. Jonas Salna iš Čikagos, bet dėl ankstyvesnių įsipareigojimų negalėjo atvykti. Jam atstovavo Valerijonas Simkus. Kitas pranešimas — Kęstutis Miklas, vilniečių atstovas VLIKe, daugelio organizacijų pirmininkas ir pavergtų tautų atstovas prie Jungtinių Tautų. Sutiktas PLB seimo atstovų priėmimo kun. V. Rimšelis išreiškė norą padaryti vilniečiams pranešimą apie Suvalkų trikampio lietuvių padėtį, tačiau dėl labai riboto laiko negalėjo. Valdyba numato netolimoje ateityje pakviesti jį pasikalt.

Sveikinimus valdybai atsiuntė centro valdyba, skyriai ir vilniečiams pritariantieji asmenys. Susirinkimo darbotvarkė dėl laiko stokos buvo labai suglausta.

Centro v-bos atstovas V. Simkus apibūdino centro veiklą, palietė seniai vilniečiams labai opų reikalą, būtent, Lietuvos etnografinių sienų studijos išleidimą. Reikalas yra labai rimtas ir aktualus. Į Vilnių ir Vilniaus kraštą reikiama pretenzijas ne tik buvę unijos "broliai", bet ir gudai bei rusai. Toji studija moksliškai turi įrodyti tų kėslų ir užmačių nepamatuotą norą. Tokios studijos išleidimas turėtų būti visų lietuvių reikalas.

Paskutiniu laiku centro v-bos buvo pavesta tos studijos reikalą tvarkyti v-bos vicepirm. Z. Dailidkai. Jis užmezgė ryšius su dr. J. Puzinu, buvusiu Tyrimo Instituto pirmininku prie VLIKo. Pastarajam mirus, susitarė su dr. Algirdu Budreckiu dėl minėtos studijos paruošimo ir išleidimo. Norėta ją pavadinti "Rytų Lietuva" ar "Ten, kur gyvena lietuviai". Susirinkimas pasisakė, kad tie pavadinimai etnografinių sienų studijai netinka. Būtų gera, kad tautiečiai tuo reikalu taip pat pareikštų savo nuomonę.

Praktiškiausios dovanos giminėms Lietuvoje

SIUNTINYS 1 — 1978

Nepermatomo nailono gėlėta arba su ornamentais įvairių spalvų, labai populiar medžiaga dviem suknėlėm; gėlėta arba lygi spalvų "cremple" medžiaga suknėlei; dvigubo storio nailoninė skarelė; moteriškas nailono apatinis arba vyriški nailono viršutiniai marškiniai; dvi poros vyriškų arba moteriškų nailoninių arba vilnonių kojinių; 40 angliskų geriausių cigarečių; dėžė šokoladinių saldinių; 1 svaras kavos pupelių; vienai eilutei vilnonė labai gera medžiaga su jaudimu "All wool. Made in England", gali būti šviesios arba tamsios spalvos.

Šio siuntinio kaina su muitu ir persiuntimo išlaidomis \$195.00. Taip pat dar galima pridėti į šį siuntinį 9 sv. svorio prekių, pavyzdžiui, galima pridėti 4 m. medžiagos, 2,75 m. dirbtinio minko kaillio arba kitokių dovanų.

ZEMIAU SIULOOME KELETĄ PRAKTISKESNIŲ

IR NAUDINGESNIŲ DALYKŲ:

Dirbtinio minko kailis moteriškam apsiaustui	\$84.00
Jeans "Wrangler", vyr. arba mot. (galima siųsti 4)	42.00
Geresnės rūšies nertinis	32.00
Nailono kojines, vyriškos arba moteriškos	3.00
Vilnonė medžiaga suknėlei	24.00
Vilnonė skarelė	11.00
Geresni marškiniai	16.00
Lietargis (sudedamas)	12.00
Vyriški arba moteriški labai geri pusbačiai	34.00
"Crimple" medžiaga eilutei	32.00
Angliška medžiaga eilutei ("All wool. Made in England")	50.00
Geresnė " " " "	75.00

Siunčiame įvairius kalkuliatorius ir stetoskopus. Sudarant savo nuodžiūrą siuntinį, reikia pridėti \$28.00 už visas persiuntimo išlaidas. Kiekvieno siuntinio pristatymas yra garantuotas.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus į Lietuvą prekėmis ar pinigais.

BATIC STORES LTD. (Z. Juras)
11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, England. Tel. 01 460 2592

V. Simkus pareiškė, kad yra išleistas VLIKo etnografinių sienų Lietuvos žemėlapis, kuris viešai nėra per daug reklamuojamas dėl politinių sumetimų. Jis prašė VLIKo atstovą K. Miklą, kad vilniečių sąjunga būtų jais aprūpinta.

VLIKo atstovas Kęstutis Miklas savo pranešime apibūdino tos laisvinimo institucijos veiklą, ryšius su kitų valstybių atstovais, kuklią finansinę padėtį, ryšius su estais, latviais, ukrainiečiais, gudais. Pastariejiems buvo įteiktas protestas dėl savinimo institucijos veiklos. Vyčio ženklas. Užsiminė ir apie santykius su lenkais, kurių be maž visiškai nėra. Pranešėjui buvo pateikta 15 idomųjų klausimų: Ar VLIKas deda kokias pastangas, kad L. Bendruomenė nesiskaldytų? Ar VLIKas padarė kokių nors žygių dėl žydų primetamų mums nusikaltimų? Ar yra kokie ryšiai su Lietuvos pogrindžiu? Kaip VLIKas nusišalęs lietuvių-lenkų santykius tvarkyti ir kas toje srityje padaryta? Ar VLIKas skaitosi su vilniečių atstovų ir ar jo balsas turi kokią reikšmę toje organizacijoje? Ar VLIKui yra žinoma, kad Lietuvoje lietuvių yra rusinami ir Vilniuje lenkinami?

VLIKo atstovas K. Miklas atsakė į visus jam pateiktus klausimus. Galbūt nevisi jais buvo patenkinti. VLIKo darbas yra sudėtingas ir dažnai eiliniam tautiečiui nevisai suprantamas. Aplamai, kritikuojančių yra daugiau, negu norinčių dirbti. K. Miklas pareiškė: jeigu ne Kanados lietuvių finansinė parama VLIKui, jo veikla labai šluobtu — nuo daugelio numatytų darbų reikėtų atsisakyti.

Pasibaigus atsakymams, trumpą pranešimą padarė Detroito skyriaus pirm. Juozas Lekas, kuris atsakė į kaikiuos anksčiau iškeltus klausimus.

Noriu paminėti, kad į PLD šventę buvo atvykęs vilniečių ir iš kitų kraštų, net iš Australijos. Vienas jų — Petras Morkūnas, Melburno lietuvių parapijos choro dirigentas. Vilniečių susirinkime nevisi į PLD Dienas atvykę vilniečiai galėjo dalyvauti. Su jais teko privačiai sueti ir pasikalbėti apie jų vergus ir pasisekimus lietuvoje, ypač Australijoje.

Pietų metu prie vilniečių prisijungė ir kiti, kurie susirinkime negalėjo dalyvauti. Tai buvo reta proga vilniečiams pasidalyti PLD išpuodžius. Susirinkimas buvo daugiau informacinio ir bendrautinio pobūdžio — jame nebuvo sprendžiamos problemos iš esmės.

Kaikiurių svečių buvo pagedauta susirinkimo tauta, tačiau valdybos buvo numatyta susirinkimui tik 2 valandos. Susirinkusieji prašė VLIKo atstovą Miklą iškelti VLIKo posėdyje lietuvių-lenkų santykių reikalą. VLIKas, palikdamas šį reikalą nuošalyje, tuo problema neįsprendžia. Kad Lenkijos tremties vyriausybės be maž niekas nepripažįsta, tai kitas reikalas. Mažai geresnė padėtis ir VLIKo tarptautinėje arenoje.

Pabaigoje susirinkimo pirmininkas nuosirdžiai padėkojo V. Simkui, kuris atstovavo centro v-bos pirm. dr. Jonui Salnai, vilniečių atstovui K. Miklui, kuris turėjo seimo posėdžio pietų pertrauką paaukoti vilniečiams, J. Lekui, visiems iš kitur atvykusiems tautiečiams, ponions. Angeli Cesnulienei už protokola-vimą, B. Sapliui už atvežimą prelegento iš seimo posėdžio ir jo nuvežimą, J. ir V. Skrebutėnams už pietų sąskaitos padengimą, pensininkų klubo pirm. J. Karpiui už leidimą pasinaudoti gražiomis klubo patalpomis, Lietuvių Namų v-bai ir valgyklos personalui už paslaugas.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

SEKLEJANTI ŠVENTOJI

Gamtos apsaugos inspektorius Antanas Vazny, Medžiotojų ir Žvejų Draugijos Utenos skyriaus atstovas Vaclovas Čiburys ir "Tiesos" korespondentas Aleksandras Prokupas šio dienraščio birželio 18 d. laidoje atkreipia skaitytojų dėmesį į sekėjantį šventosios upės. Jos srovė su- lėtėja prie Antalieptės ir Dusėtų, kur vandenį kaupia užtvanka: ". . . Dusėtos upė įteka į Sartų ežerą. Lėta ji iki Kalbutiško, kol išsi- tiesia, ir vėl darosi srauni vandenin- ga iki pat Neries. Upės krantus ne blogiau už granitą tvirtina paupio medžių šaknys, nuo karščio vandenį saugo tankūs krūmai. Tykiose, žali- se pakrantėse yra nemaža žvėrių, skaidriame vandenyje zuja šapalai. Gražu, jauku. Tik gaila, kad šis gro- žis tai vienur, tai kitur ima nykti. Utenos rajono ribose upė vis labiau seklėja. Vos tik nugurga pavasario potvynis, pakyla žolė. Tarp krantų tiesiasi ne žyras, o žalias kilmias. Gegužės pabaigoje atsiveria krūmų šaknys, bebrų ir ūdrų urvai. . . " Prane- šimo autoriai sekėjimo priežas- čių įsiekio suiriosiose užtvankose: "Prieš 30 metų vien Utenos rajone Šventąją tvėnkė keturių malūnų užtvankos. Kunigikiuose ir Iliū- kuose užtvankos suiro jau seniai. Po šiemetinio polaidžio nebliko nė vie- nos užtvankos ir Degesių bei Užpalių užtvankose. Kas daryti? Pirmąsias dvi užtvankas vargu ar beįmanoma atstatyti. Tačiau Užpalių ir Degesių -- galima išgelbėti. . . " Degesių ma- lūnas priklausė Norvių sovehozi. Jo direktorius Jonas Čegys užtvankos remontui turi pakankamai lėšų, gelžbetonio skydų, bet niekur negai- ti gauti dvidešimties gelžbetonio po- lių. Medinius sunku įkalti, jie nei- gai tylaiki. Užpalių užtvanką rūpina- si šios apylinkės vykdomojo komite- to pirm. Natalija Šilova. Jai pavyko gauti lentų, kurios bus panaudotos pėsčiųjų tiltui per užtvanką, bet nėra medžiagos užtvankai atstatyti. Pranešimo autoriai jį baigia karčia pastaba: "Geri norai, susidūrus su sunkumais, kaip ir pati upė, ima pa- mažu sekti. Šito leisti n e g a l i m a. Šventoji turi išlikti vandeninga, svari ir graži."

MOKYTOJŲ SUVAŽIAVIMAS

Ketvirtajame Lietuvos mokytojų suvažiavime birželio 7-8 d.d. dalyva- vo apie 3,500 pedagogų, atstovavusių 50,000 siekiančiam jų skaičiui. Su- važiavimas taipgi buvo pakviesti kompartijos miestų bei rajonų komi- tetų sekretoriai, vykdomųjų komite- tų pirmininkų pavaduotojai, komjauni- mo komitetų sekretoriai. Suvažiavi- mo dalyviai į garbės prezidiumą išrinko Sovietų Sąjungos politbiurą su L. Brežnevų praešakyje. Prieš iš- siskirstydami, kaip ir anais senaisiais J. Stalino laikais, pasiuntė sveikini- mo laišką L. Brežnevui. Darbotvarkėn buvo įtraukti liaudies švietimo ir mokyklų uždaviniai, vykdomi pagal sovietų kompartijos XXV suvažiavi- mo nutarimus, bendrojo lavinimo mokyklų moksleivių mokymo, auklė- jimo tobulinimas, nurodytas sovietų

kompartijos ir ministerių tarybos įsakais. Pranešimus padarė vilniškės kompartijos centro komiteto sek. L. Sepetys, švietimo "ministeris" A. Rimkus, iš Maskvos atskridęs Sovie- to Sąjungos švietimo ministerio pa- vaduotojas F. Štykaila. Išrinkti Lie- tuvos mokytojų atstovai į sąjunginį suvažiavimą.

VILNIAUS UNIVERSITETE

Artėjant 400 metų sukakčiai, at- naujinami centriniai Vilniaus uni- versiteto rūmai, į jo valdas įjungta buvusi Sv. Jono šventovė. Restau- ruojama ir universiteto Kolonų sa- lė, kurioje apginta daug disertaci- jų, surengta koncertų, skaityvų va- karų. Jos balkono turėklus puošė skulptoriaus K. Jaselskio sukurti žy- miųjų mokslininkų biustai, ta- čiau daugelis jų buvo sunaikinta II D. karo vokiečių okupacijos me- tais. Tuos biustus dabar atkuria skulptoriaus Jonas Jagėla, naudoda- masis menotyrininko Vlodo Drėmos patarimais. Minimie senieji universi- teto darbuotojai — gamtininkas Sta- nislovas B. Jundzilas, dail. Jonas Rustemas, graikų kalbos ir litera- tūros katedros vedėjas prof. Got- fridas Ernestas Grodekas, gamti- ninkas Liudvikas Počobutas. Į jų tarpą bus įjungtas ir žymiojo archi- tekto Lauryno Stukos-Gucevičiaus biustas.

AVIACIJOS MUZEJUS

Muzėjų steigia Lietuvos aviacijos sporto federacijos istorijos sky- rius, rinkdamas įvairius rodimus. Graži pradžia jau padaryta Kauno jaunųjų technikų stotyje sklandy- mo veteranų J. Čepulio ir J. Balčiū- no iniciatyva. Čia sutelkti keli šim- tai rodimų Lietuvos aviacijos isto- rią pradeda pirmasiais skraidy- mais ir užbaigia moderniuoju plast- masiniu sklandytuvu "Lietuva". Pa- lubėje yra pakabinatas pirmasis in- ž. A. Gustaičio sukonstruotas sporti- nis lėktuvas "Anho 1", prie jo — motorizuotas brolių Vaineikių skl-andytuvas, kuriam jie panaudojo mo- tociukų variklius ir kuriuo ilgai bu- vo skraidoma Pakruojo apylinkėse. Kiti rodiniai — aviacinė technika, lėktuvų modeliai, dabartinio lėkū- no manekenas su pilna apranga.

NELAIMES VANDENYJE

Lietuvos skėstančiųjų gelbėjimo draugijos centro komiteto instruk- torius Pranas Merkininkas "Tiesos" birželio 22 d. laidoje prabilo apie gausėjantį nelaimės vandenį. Šiemet per nepilną pusmetį Lietuo- vė jau nuskendo 200 žmonių, jų tar- pe — 48 priešmokyklinio amžiaus vaikai ir 43 neblaivūs asmenys. Dau- giausia nelaimių įvyksta prie mažes- niųjų miestelių bei kaimo gyvenvie- čių poilsiaviečių, kuriose nėra nei maldymuisi skirtų vietų, nei besi- maldančius prižiūrinčių gelbėtojų. P. Merkininko duomenimis, dažniau- siai skęstama sraunuose upėse, upeliuose, neaptvirtose priešgaisrinė- se duobėse, nesutvarkytuose van- dens telkiniuose prie sodybų ir vi- suomeninių pastatų.

V. Kst.

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirm. dr. K. J. VALIŪNAS svei- kina PLB seimą Toronte

Nuotr. S. Dabkaus

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvui TALKA

REIKALINGAS TARNAUTOJAS

paskolų reikalams (Loan Officer), mokantis lietuvių kalbą, norįs dirbti finansinėje srityje, kurioje yra galimybė pro- gresuoti. Atlyginimas — pagal turimas kvalifikacijas ir susitarimą. Prašymus siųsti "Talkos" valdybos pirmininkui J. Krištolaičiui, 830 Main St. E., Hamilton, Ont. L8M 1L6

Toronto jaunimo ansamblio "Gintaras" grupė lankėsi Los Angeles mieste, kur drauge su vietiniu "Spinduliu" atliko koncertinę programą metinėje šventėje. Iš kairės: gintarietis Ramūnas Saplys, "Spindulio" vadovė O. Razutienė su gėlėmis, skirtomis "Gintarui", muz. Br. Budriūnas, gintarietė Ramona Grigaliūnaitė

Nuotr. L. Kanto

"Tėviškės Žiburiams" aukojo

\$300.00 — kun. V. Stankūnas; \$100.00 — Montrelio Aušros Vartų parapija; \$50.00 — Lionė Bieliaus- kaitė; \$30.00 — kun. V. Martinukas. L. Bučelis; \$28.00 — J. Spreinaitis.

\$25.00 — KLK Moterų Dr-jos Lie- tuvos Kankinių parapijos skyrius, dr. R. Karka, Medž. ir Žūkl. Klubas "Taurus", JAV LB St. Peterburgo apylinkės valdyba, M. K. ir J. Mar- čiukaičiai; \$20.00 — dr. A. Barkaus- kas, A. Paulauskas, A. ir V. Skabel- kiai, V. Žiogas, V. A. Dargužas; \$13.00 — L. Puskepalaitienė.

\$10.00 — V. ir J. Vizgirda, B. P. Juodelis, Vyt. Lumbis, E. Jasiūni- nė, V. Plečkaitis, A. Garkūnas, St. Kuzmas, J. Kukanauza, J. Staliorai- tis, Br. Aušrotas, R. Čepelė, J. Barz- daitienė, V. Jonaitis, B. Dulkienė, O. M. Kantienė, p. Beinorienė, O. Ra- zutienė.

\$8.00 — J. Vitkauskas, T. Chorno- maz, P. Gustys, K. Butkus, T. Gurec- kas, Irma Meyn (Mrs), A. Dombra, J. Driaunevičius, A. Tėvelis, V. Ali- šauskas, Vl. Skirgaila, A. Ilmonis. \$6.00 — J. Astas, J. Janeliūnas, J. Morozevičius, V. Rukšys, V. Naruš- evičius, B. Švilpa, O. Ratkevičienė, Stp. Bučmų; \$5.50 — A. Ambrozai- tis.

\$5.00 — J. Rugys, A. Ušvaltas, E. ir K. Gudinskai, A. Ališauskas, J. Rukšys, kun. A. Bertašius, M. Kudir- kienė, J. Senkus, S. Adomaitienė, A. Patamsis, A. Margevičienė, V. Jan- kaitis, J. Norkus, J. Gylis, LB Va- karų apygardos kult. reng. komite- tas (Los Angeles), J. Velička; \$4.00 — V. Matulevičius.

\$3.00 — V. Bartninkas, K. Leš- činskas, P. M. Skučas, K. Milasevi- čienė, L. Pilipavičius, P. Macijaus- kas, A. G. Augūnas, V. Grikielis, V. Gaivėlis, J. Atkočiūnas, L. Daunie- nė, V. Keiba, V. Kutkevičius, J. Re- kštienė, St. Jagėla, Pr. Gobis, A. Mingėla, S. Paskauskas, F. Jonynas, I. Nastajus, St. Juknevičius, St. Vashkys, S. Janušonis, V. Kuzma,

VI. Rusinavičius, V. Pundžius, V. Zauka, K. Dūda, Pr. Mickus, V. Gry- bauskas, Val. Bernotas, A. Jusys, B. Jasevičius, A. Petkauskas, S. Sinke- vičius, D. Naginskas, L. Ringienė, S. Naumus, P. Rukis, J. Vicierskienė, I. Slabšinskas, V. Kerulis, S. Velbasiš, St. Barauskas, J. Kutkie- nė, V. Galeckas, A. Peleckis, K. Stundžia, J. Baltaduonis, P. Sosta- kienė, V. Karauskas.

\$2.50 — K. Povilaitienė; \$2.00 — A. Stukys, J. Lenkaitis, kun. J. Vė- lutis, P. Rušinskas, K. Kaminskis; \$1.00 — R. Augustine, kun. Pr. Bulovas, M. Matusevičius, Br. Ma- cianskis, V. Pečiulis, A. Sakalas, P. Navickas, E. Danilūnas, L. Sagys, R. Izokaitis, Vl. Kunkulis.

Rėmėjo prenumeratas atsiuntė: \$25.00 — L. J. Ragas; \$22.00 — J. Aušrotas, J. Bubnys; \$20.00 — M. Zubrickas, J. Vizgirda, J. Vizgirdai- tė, P. Bigauskas, kun. I. Grigaitis, M. Lorr (Mrs.), J. O. Adomauskas, A. Bernotaitis, A. Ališauskas, Br. Girėys, D. Brazdionis, J. Rukšys, I. Bumelis, J. Gražys, E. Jasiūnienė, kun. A. Žilinskas, Marytė Hurst, prel. J. Gutauskas, E. Dulkienė, J. Sepulis, O. Kušneraitienė, S. ir A. Karnas, J. Senkus, A. Klimaitė, A. Giniotis, Edv. Bumeisteris, L. Ra- dzėvičius, J. Lasys, L. Stosiūnas, Tėvai įėjusiai (Montrealis), St. Knei- tas, J. Dūdėnas, G. Ciparis, V. Prū- saitis, dr. J. Gutauskas, J. Mickevi- čius, dr. J. Petrikonis, J. Vaičius, S. Vaičiūskaitė, E. Račkaukienė, A. Patamsis, vysk. A. L. Deksnys, V. Jankaitis, dr. L. Kriaučiūnas, Gra- žina Thepen (Mrs.), B. Pakulis, R. Tetmajeris, A. P. Stanėnas, P. Puš- korius, T. Bartkus, V. Kaveckas, E. Valska, M. Sarauškas, J. Gylis, St. Kuzmas, S. Deveikis, O. Trečiokie- nė, K. Valaitis, V. Sakas, A. Tėve- lis, P. Kvedaras, V. Paškovičius, kun. V. Martinukas, S. Čepas, S. Val- čaitienė.

Reikiame nuoširdžią padėką vi- siems aukotojams bei rėmėjams.

HAMILTON ONT

"AIDAS", vad. muziko J. Govėdo, po sėkmingos dainų šventės išsi- skirstė atostogų. Repetacijos vėl pra- sidės rugsėjo pradžioje, nes tuoj rei- kės rengtis koncertams. Pirmas "Aid- o" pasirodymas šį rudenį bus Bos- tone spalio 7 d. Lietuvių Klubu sa- lėje. Kartu su "Aidu" koncertuos iš- kilusis Kanados solistas Rimas Stri- maitis. Chorą kviečia Bostono lie- tuvių tautinių šokių grupė, vad. Onos Ivaškienės. Taip pat "Aidas" yra sutikęs atlikti meninę programą tradiciniam Salpos Fondo baliuje lapkričio 4 d. Tad "Aido" vadovas kviečia visas norinčias įsijungti į chorą mergaites registruotis pas ad- ministratorių J. Pleinį tel. 549-5372. "Aido" vardu Melburno Dainos Sambūrio dainininkus pasveikino A. Pleinytė ir visus choristus apdova- nojo "Aido" plokštelėmis.

SOL. G. ČAPKAUSKIENĖS IR SOL. RIMO STRIMAČIO koncertas įvyks Scott Park mokyklos auditori- joje spalio 1 d, sekmadienį. Solis- tams akompanuos muzikas A. Govė- das. Tai bus pirmas Kanados iški- liųjų solistų koncertas mūsų koloni- joje. Visi lietuviai yra kviečiami iš anksto šią datą pasižymėti ir gau- siai dalyvauti. Koncertą rengia cho- ro "Aidas" rėmėjų komitetas.

ATEITININKŲ IR SAULIŲ ruoš-

ta gegužinė medžiotojų klubo vieto- vėje praėjo gražioje nuotaikoje ir susilaukė apie 200 svečių. Atsilan- kiusieji praleido sekmadienio popie- tę gamtoje, jaunimas pravedė įvai- rius žaidimus. Gegužinė buvo baig- ta bendru laužu su trumpa progra- ma, kurią atliko moksleiviai ateiti- ninkai. J. P.

Calgary, Alberta

I PASAULIO LIETUVIŲ DIENAS Toronte buvo nuvykę St. ir Gr. No- reikos, A. ir J. Vyšniauskai, V. Gri- gienė. Grįžusieji pasivėžė gražių įspūdžių. Torontiečiai gražiai tvarkė suvažiavimą ir buvo gerai pasiruošę.

KANADOS DIENOS ŠVENTEJE Princess saloje, Kalgarije, lietu- viams atstovavo mokykl. Aldona Le- derytė, padainuodama scenoje. Esant gražiam orui, žmonių buvo labai daug susirinkę. Princess sala yra miesto centre ir visiems patogį vie- ta atvykti.

PIRMOJI GEGUŽINĖ PIKNIKAS įvyko birželio 25 d. Northcott ūkyje. KL Draugija tvarkingai ir gražiai pravedė sekmadienio poilsio popie- tę. Oras pasitaikė gražus.

"THE HERALD TV TIMES" bir- želio 23 d. išspausdino tokį klau- simą ir atsakymą apie Simo Kudirkos

filmą: "Kodėl visi buvo laikomi at- sakingais už įvykusią tragediją pa- sitraukus iš laivyno? Kodėl niekas nebuvo kaltas? Net ir Watergate by- loje buvo rastas atpirkimo ūžys. — Dėlto, kad Kudirkos atvejyje atsa- kingi pareigūnai padarė bukaprotiš- kus sprendimus. Jame nebuvo kri- minalinio nusikaltimo, kaip Water- gate byloje". Kor.

Cleveland, Ohio

PENSININKŲ KLUBO GEGUŽI- NE. Sekmadienį, liepos 9, Erie ežero pakrantėje šaukus ir energingai Clevelando pensininkai surengė sa- vo tradicinę gegužinę, kurioje daly- vavo gausūs būrys lietuvių be "am- žiaus ar įsitikinimų skirtumo". Sei- mininkų pagaminti skanūs lietuviš- ki pietūs turėjo didelį pasisekimą, o nuotaikeingai Juozo Zilionio pra- vėsta gausių laimikų loterija sukė- lė daug juoko ir palaikę pastoviai linksma nuotaiką. Erdvioje pievutė- je jaunimas žaidė svedinui, vyres- nieji, susėdę apie stalus po milžiniš- kais, malonų pavėsi teikiančiais kle- vais, diskutavo dienos įvykius, kei- tėsi naujienoms, užkandžiavo. Buvo pradėta skirstyti jau gerokai saulei panirus į vandenį.

A. a. JUZAS NASVYTIENES mirties metinių dešimtmėtis buvo kuk- liai paminėtas dr. inž. Algirdo ir Brigitos Nasvyčių namuose. Artimų šeimos bičiulių ir giminių ratelyje, po DMNP šventovėje atlaikytą pa- maldų, svečiai išklaušė trumpo A. Nasvyčio žodžio. Keliais sakiniiais Čurlionio ansamblio vadovas A. Mi- kulskis iškėlė visuomenei mažai te- žinomos faktus apie a. a. Juzas Nas- vytienės didelį įnašą į nepriklauso- mos Lietuvos laikinosios sostinės muzikinį gyvenimą. Savo jaunystėje, žinoma ne vien kaip gili patriotė, a. a. Juzė pasižymėjo puikiu balsu ir dramatiniais gabumais. Ji atliko ne- mažą vaidmenį mūsų tautinio atgi- mimo judėjime ir išaugino visoke- riopai pasižymėjusią šeimą, kuri dar ir šiandieną tęsia jos ir a. a. jos vyro Stepono Nasvyčio tolerantišką bei lietuvišką veiklos filosofiją. Mi- nėjimas baigtas Antano Nasvyčio tai pragai specialiu eilėraščių, kurių perskaitė velionės sūnus inž. Pijus Nasvytis. A. B.

REGINA STANAITYTĖ, praėjusį pa- vasarį baigusi komercinius mokslus bakalaurs laipsniu McMaster uni- versitete Hamiltone. Tautinių šokių grupės "Gyvataraš" narė, dalyvau- si išvykose į P. Amerika, Australiją ir kitas šalis

Optical Studio

OKULISTAS R. SCHMID

Naujas adresas:

1586 Bloor St. West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(prieš Lietuviai Namus)

Tel. 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontaktiniai (contact lenses).

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

A. a. KUN. PRANAS RAUGA- LAS, lietuvių Apreiškimo parapijos klebonas, po ilgos ligos mirė birže- lio 29 d. rytą Brooklyne, N.Y. Veli- onis buvo gimęs Amerikoje 1913 m., kunigu įšventintas 1940 m. Ku- rį laiką dirbo amerikiečių parapijo- se, o vėliau perėjo į lietuvių. Ap- reiškimo parapijoje stengėsi išaug- goti lietuviškas tradicijas. Palaido- tas liepos 3 d. iš Apreiškimo para- pijos šventovės.

DAIL. JONO RIMSOS, mirusio Santa Monikoje, palaikai pagal jo pageidavimą buvo sudėginti gegu- žės 13 d. ir išbarstyti į Pacifiko van- denis. Pamaldas už velionį St. Mo- nikos šventovėje gegužės 19 d. lai- kė jį dar Argentinoje pažinojęs kun. V. Palubinskas, pamoksle išryškin- damas šio talentingo žmogaus dvas- inį kilnumą. Dalyvavo būrelis lie- tuvių ir boliviečių. Atsisveikinimą su velioniu gegužės 23 d. surengė Santa Monikos lietuvių klubas su pirm. A. Markevičium. Tarp daly- vių buvo ir velionies brolis Vladas Rimša, atvykęs iš Argentinos sostinės Buenos Aires. Atsiminimais da- lijosis artimas velionies bičiulis Juo- zas Andrius, kūrįbinį jo kelią poe- tiniu žodžiu įvertino rašytoja Alė Rūta.

LIETUVOS KARO MOKYKLOS 19-tosios laidos suvažiavimas įvyks Toronte, Kanadoje, rugsėjo 2-3 d.d. Spėjama, kad daugiausia tos laidos karninkų gyvena JAV. Būsimuosius suvažiavimą dalyvius iš viso pasa- lio registruoja S. Grigaliūnas, 6 Crown Court, Toronto, Ont. M8Z 4V4, Kanada.

ČIKAGOS SV. KAZIMIERO KA- PINESĖ mirties metinių proga kun. J. Vaškas, SJ, pašventino pagal skulptoriaus R. Mozoliausko pro- jektą pastatytą paminklą a. a. mjr. G. Songinui — Lietuvos nepriklauso- mybės kovų dalyviui, apdovanotam Vyčio kryžiumi ir Gedimino ordinu. Velionis buvo kilęs iš Vilniaus kra- sto, augstuosius agronomijos moks- lus baigęs Prahoje. I D. karo metu išjungė ne į Rusijos, o į Vokietijos kariuomenę ir karo mokyklą baigė Hanoveryje. Grįžęs Lietuvon 1919 m., tapo jaunūtes mūsų kariuome- nės karininku, kovojo su bolševikais, lenkais, bermontininkais. Kai II D. karo metais vokiečiai okupavo Lie- tuva, mjr. G. Songinas buvo paskir- tas ryšininku tarp savisaugos dali- nų ir vokiečių kariuomenės, išgel- bėjo daug lietuvių, patekusių į vo- kiečių nelaisvę. Likviduojant vietie- nę rinktinę, buvo vokiečių sumintas su kitalais karininkais ir išvežtas į koncentracinį Salaspilio stovyklą. Paminklo pastatymu pasipirino ve- lionies našlė Elena, dukra Regina ir žentas Leonas Raslaivičiai.

KLEVELANDO LIETUVIŲ NA- MAI oficialiai buvo atidaryti 1973 m. rugpjūčio 19 d. Jų veiklos penk- metį numatoma paminėti spalio 6-9 d.d. Minėjimo ruošą rūpinasi specia- lus komitetas, vadovaujamas dr. D. Degesio.

Argentina

MOTINOS DIENA Argentinos lie- tuvių kolonijose paminėjo birutė- ties Adroge mieste. Iškilmė buvo pradėta kunigų seminarijos švento- vėje kun. A. Steigvilo atnaušintomis Mišiomis, giedant I. Valinaviči- čiaus vadovaujamam "Aušros" cho- rui ir sol. Y. Bartulienėi. Bendri pie- tiūs buvo surengti birutiečių namo- se. Motinos skirtą paskaitą skaitė V. Survilienė, eilėraščių deklama- vo J. Valinavičienė ir A. Jacke- viciūtė. Programoje taipgi dalyvavo sol. Y. Bartulienė. Simboliskame šios kolonijos motinų pagerbime gėlių puokštės įteiktos S. Morkūnie- nei ir Z. Jackevičienėi. Nors pasto- rų nėra lietuvių kilmės, visa jos šeima yra įsijungusi į birutiečių vei- klą. Birutės Draugijai vadovauja pirm. A. Bagdonienė.

Brazilija

KULTŪRINEJE PARODOJE ir trečiojoje imigrantų olimpiadoje Sao Paulo mieste dalyvaus 30-ties tautybių atstovai. Pirmą kartą į šiuos renginius buvo pakviesti ir baltiečiai. Paroda ir olimpiada ati- daroma rugpjūčio 11 d. Specialų kvietimą dalyvauti atidarymo iškil- mės gavo lietuvių choras ir tauti- nių šokių grupės. Į karalaitės rinki- mus kiekviena tautybė atsiųs po penkis kandidatus, pasipuošusius tautiniais drabužiais. Pirmųjų dvie- jų vietų laimėtojų laukia kelionės su padengtomis visomis išlaidomis. Perna karalaitė su motina buvo nu- vežta Portugalijon. Lietuvų stalo teniso rinktinę olimpiadai ruošia bu- vęs Brazilijos stalo teniso čempio- nas Vladas Godliauskas — "Palmei- ras" klubo treneris. Treniruotes vyksta kiekvieno atrandinio vaka- ra Sv. Kazimiero parapijos salėje. Be paties V. Godliausko, už Lie- tuvos vardą olimpiadoje kovos stalo tenisininkai — Mario E. Eimantas, Česlovas Torakevič ir Aleksandras Kasperavičius. Treniruotėmis taip- gi pasinaudoja ir kiti lietuvių jau- nimo atstovai, nedalyvausiantys olimpiadoje.

Švedija

PLATAUS PRIPAZINIMO mies- tų planavimo srityje yra sulaukęs statybos inž. architektas Jona- s Kriaučiūnas, gyvenantis Vaestere. Jis dažnai atstovauja Švedijai tar- ptautiniuose seminaruose, nagrinė- jančiuose miestų planavimo klauši- mų. Švedija yra pasirašiusi bendra- darbiavimo ir ekonominės pagalbos sutartį su demokratiniu keliu pasu- kusia dabartine Portugalija. Viana do Castelo miestelyje, Portugalijo- je, gegužės 29 — birželio 3 d.d. įvy- ko miestų planavimo seminaras, kurin Švedija buvo pasiuntusi pen- kis savo specialistus, jų tarpe ir J. Kriaučiūną. Portugalams jis skaitė tris paskaitas, iliustruotas miesto planais, diagramomis, aplinkos vaiz- dais.

nei veiklai. Apylinkių valdybos ragi- namos iš kiekvieno nario šiemet su- rinkti 60 boliviarų. Į planus jau se- niai yra įtrauktas sumanyamas išgy- ti visus tautiečius jungiančią vasar- vietę, galbūt talkon pasikviečiant ir latvius.

Australija

TRAGISKUOSIUS BIRŽELIO IVYKIUS Melburno lietuviai pami- nėjo birželio 18 d. kartu su latviais, estais ir Pavergtų Tautų atstovais. Sibiro kankinimais buvo skirtos Mi- šios ir kun. Pr. Vaserio pamokslas. Minėjimą Lietuvių Namuose pradė- jo ALB Melburno apylinkės pirm. A. Pocius, supažindindamas dalyvius su garbingaisiais svečiais, kurių ei- lėse buvo ir federacinio parlamento senatorius David Hamer. Savo žody- je jis palietė Trečiąjį Reichą, žydų naikinimą, pabrėždamas reikšmingą faktą, kad Sovietų Sąjunga yra nu- žudžiusi žymiai daugiau nekaltų žmo- nių. Tačiau lengviau yra plakti ne- gyvą arkli, negu gyvą. D. Hamer ra- gino telti jėgas bendrai pavergtų tautų kovai su raudonąja Sovietų Sąjungos imperija. Po senatoriaus prabilo neseniai Melburno universi- tetą baigęs I. Blandthorn. Jo kalba lietė žalinga šio universiteto veiklą: 18-19 metų jaunuoliai universitetan ateina be aiškių politinių principų, o iš jo po kelerių metų išeina jau kaip aršūs marksistai, komunistai, anarchistai, pretenduojantys į būsi- muosius valstybės vadus. Tris dai- nas padainavo latvių vyrų choras, še- šias — D. Levickienės vadovauja- mas Dainos Sambūris. Programai va- dovavo jaunosios kartos atstovė Bi- rutė Šaulytė, gražiai kalbanti lietu- viškai ir angliskai.

BALTIEČŲ KOMITETAS Bris- banėje birželio 10 d. surengė Balti- jos respublikų nepriklausomybės pa- skelbimo 60 metų sukakties minėji- mą. Šiame komitete lietuviams atsto- vauja A. Perminas, latviams — J. Kukums, estams — M. Kormoble. Pastarasis supažindino dalyvius su Baltijos respublikų istorija, nepri- klausomybės kovomis, dabartiniu laisvės netekimu ir sovietine prie- spauda. Žodį tarė ir darbiečių sena- torius H. Wright, vadovaujantis lais- vės siekiančių piliečių organizacijai "Citizens for Freedom". Programą atliko latvė solistė, lietuvių moterų sekėstas, lietuvių, latvių ir estų tau- tinių šokių grupės.

ALB KRASTO VALDYBA, gavu- si oficialių darbiečių parlamentary pažadą, kad priverstinis Baltijos respublikų įjungimas Sovietų Sąjun- gon atėityje nesulauks de jure pripa- žinimo, kurį buvo suteikęs G. Whitlamas, svarsto galimybes išru- pinti Lietuvai konsulą Australijoje. Iš visų trijų respublikų savo konsu- la Australijoje turi tik Latvija. Žy- giu šia kryptimi imasi ALB krašto valdybos sudarytas komitetas Lie- tuvos laisvės laivai ginti. Vititės tei- kia baltiečių naudai pasikeitusi Aus- tralijos politikų nuomonė. Baltijos valstybių pripažinimą de jure Sovie- to Sąjungai atšaukė dabartinio pre- miero M. Fraserio vyriausybė, o da- bar jo viešai atsisakė ir darbiečiai, atmesdami savo buvusio vado G. Whitlam liniją.

Britanija

BIZELIO TREIMIMUS SIBIRAN Londono baltiečiai bei jų bičiuliai paminėjo ekumeninėmis pamaldo- mis Sv. Martyno episkopų švento- vėje birželio 17 d. Maldas už žyvu- sius savo tautiečius kalbėjo: estis- kai — ev. liuteronų kun. dr. J. Taul, latviškai — ev. liuteronų kun. R. Mužiks, lietuviškai — kun. V. Bag- davičius, MIC. Visoms trims tau- tybėms skirtą pamokslą sakė latvis kun. P. Čirsis, SJ. Ekumenines pa- maldas palaiminimu užbaigė švento- vės klebonas kun. A. Williams.

GRAŽU JONINIŲ VAKARĄ bir- želio 24 d. Nottinghamo ukrainie- čių salė; surengė vietinė lietuvių moterų draugija su p.r.m. E. Cigans- kiene. Vaisių stovus palaimino kun. S. Matulis. Joninėms skirtą vaidini- mą taip pat buvo paruošusi veiklio- ji pirm. E. Ciganskienė. Visiems Jo- nams ir Jonėms sugiedota "Ilgiau- sių metų".

PREL. DR. JONA AVIZA, Vokie- tijos lietuvių katalikų sielovados di- rektorių, birželio 9 d. rytą Muenche- ne ištiko sunkus širdies priepuolis. Keletą dienų jo sveikatos būklė bu- vo kritiška, bet pamazą pradėjo gė- rėti. Birželio 11 d. prel. dr. J. Avi- ža ruošėsi švęsti kunigystės 40 me- tų sukaktį, bet iškilmės sukludė ne- tikėta liga.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas Toronte

Tėviškės Žiburiai • 1978. VII. 20—Nr. 29 (1484) •• 5 psl.

(Atkelta iš 1-mo psl.)
tuojuamas 12 kunigų. Ispūdingą pamokslą pasakė kun. St. Yla. Lekcijas skaitė inž. B. Nainys ir A. Masionis. Per pamaldas gražiai skambėjo visų giedamos giesmės.

Veiklos planai

Liepos 3 d. buvo skaityti keli referatai tolimesnės veiklos planams paruošti. PLB valdybos vicepir. J. Kavaliūnas skaitė referatą apie lituanistinę švietimą ir auklėjimą. Jis pabrėžė noro ir ryžto reikalą išlikti lietuviams. Reikia mokyti lietuvių kalbos, rašybos ir kitų lietuviškų dalykų. Visa tai eina per šeimą, mokyklą, parapiją, organizacijas, bendruomenę. L. Bendruomenė čia atlieka valstybės pareigas. Reikalauti, kad vaikai kalbėtų lietuviškai, pramokytų vaikus lietuviškai skaityti ir rašyti prieš leidžiant juos į krašto mokyklą. Prieš mokslo metų pradžią aplankyti visus tėvus ir paprašyti, kad jie savo vaikus leistų į šeštadieninę lietuvių mokyklą. Remti varginguose kraštuose esančius lietuvių mokyklas. Leisti vaikus į Vasario 16 gimnaziją.

Jo referatą papildė kaikiurių kraštų atstovai. Anglijoje buvo 4 šeštadieninės mokyklos, o dabar jų nebėra. Lietuviškas jaunimas kalba angliškai. Tai mūsų pačių klaida. Tėvai vengia vaikus mokyti lietuviškai kalbėti, o kartais ir patys tarpusavyje kalbasi laužyta anglų kalba. Anglų mokyklose dirba apie 20 lietuvių mokytojų, bet prie jų sunku prieiti. Spauda, kunikai turi auklėti tėvus, kad jie gerai auklėtų savo vaikus. Jei tėvai bus geri patriotai, tokie bus ir jų vaikai.

V. Vokietijoje lietuvių šeštadieninių mokyklų nėra. Kaikur kelios šeimos samdo "daraktorių". V. Vokietijoje lietuvių yra apie 10.000, bet tikrų lietuvių tėra koks 1.000. Lietuvių pažiba — Vasario 16 gimnazija, bet joje trūksta mokinių. Geriau, jei iš kitų kraštų mokiniai įstoją į tos gimnazijos žemesnes klases, nes baigiamieji egzaminai atliekami vokiečių kalba. Per metus ar dvejus vokiečių kalbos negalima gerai išmokti. Sudaromos net specialios klasės vokiečių kalbai stiprinti. Yra mokinių, kurie iš JAV atvyksta į VII klasę, bet nesimokė algebros.

Australijoje yra 5 lietuvių šeštadieninių mokyklų, kurių 2 yra Adelaidėje. Kolumbijoje nėra nė vienos šeštadieninės mokyklos. Po II D. karo į Kolumbiją atvyko 550 lietuvių, bet daug jų išvyko į JAV arba grįžo į V. Vokietiją. Lietuviškumas dar išsilaiko gausiose šeimose, nes jose vartojama lietu-

vių kalba. Venecueloje yra apie 700 lietuvių, išsimėčiusių keliuose miestuose. Mokytojų yra, bus atgaivintos 3 šeštadieninės mokyklos. Trūksta vadovėlių.

Brazilijoje lietuvių kalbą kiek išsaugojo nepriklausomos Lietuvos pastatytos mokyklos, kuriose buvo per 500 mokinių. Dabar veikia viena šeštadieninė mokykla. Yra jaunimo būreliai, kurie mokosi lietuvių kalbos. Iš Brazilijos išvykti sunku, nes reikia \$1.200 užstatu, kuris ir sugrįžus gražinamas tik po 2 metų, o infliacija didelė. Dar buvo kalbėta apie šeštadienines mokyklas JAV ir Kanadoje. Tuose kraštuose šeštadieninių mokyklų padėtis yra geresnė.

"Pasaulio Lietuvio" redaktorius Br. Nainys prašė jaunimą rašyti į tą laikraštį ir stiprinti lietuvių kalbą. Jis sako, kad iš 20 gautų jaunimo rašinių 7-nis galėjo ištaisyti, o 13 teko perrašyti. Neužtenka virtuvinės lietuvių kalbos, reikia ją pramokti geriau. Buvo atsitikimų, kad ir senimo rašinius teko perrašyti. Kaikas pageidavo, kad lietuvių laikraščiuose būtų rašoma ir angliškai, kad tėvų kalbos nebemokantieji žinotų, jog jie yra lietuviai.

Lietuvos reikalai

Ta tema referatą skaitė A. Gureckas. Lietuvos išeivija yra Lietuvių Bendruomenė. Lietuvoje vyksta intensyvi kova už laisvę. Joje dalyvauja dalis lietuvių patriotų. Tokia kova veda latviai, estai, ukrainiečiai, gruzinai... ir patys rusai. JAV, Kanada ir Australija nepripažįsta Lietuvos pavergimo, bet nesako nė žodžio apie jos laisvės atgavimą. Azijai ir Afrikai tie reikalai mažai rūpi, išskyrus Kiniją. JAV prez. J. Carteris iškelė žmogaus teisių reikalą, bet toje srityje mažai atsieka. 1977 m. Prancūzijoje pasisakyta prieš žmogaus teisių pažeidimus, bet nepamatinėta Sovietų Sąjunga. Žmogaus teisės ir tautų apsisprendimo teisės yra labai artimos. Lemiamas lietuvių frontas yra Lietuvoje, o ne užsienyje. Užsienyje lietuviams reikia vienybės ir veiklos. Bendruomenė ir ALTA baigia susitarti. Seni lietuviai pradeda pavargti, vidurinieji — užsidarę savo reikaluose, o jaunimas, jei nenutausta, nori aštresnių žygių.

Informacija per "Amerikos Balsą" varžoma. Ateiti reikia planuoti ir spėlioti. Sovietai žlugdo mūsų tautą, nors ji atkakliai laikosi. Sovietai ideologiniu požiūriu išsisemia, galima laukti lūžio ir geresnės ateities pusės. Rusai galvoja apie II Chruščiovą, bet gali būti ir maršalo diktatūra, žiauresnė už Stalino. Neveltui žydai bėga iš

Sovietų Sąjungos. Be laisvės sunkiau išlikti pačiai tautai. Rusijoje demokratija neįmanoma. Mūsų tauta gali būti išgelbėta, jei ji atsiskirs nuo Rusijos. Federacija gali būti su Latvija, Estija, bet ne su Rusija.

Rusija yra pavergusi daug tautų. JAV-bės Sovietų Sąjungos subyrėjimo nenori. JAV-bės Sovietų Sąjunga šelpia technologiją, javais ir kitais būdais. Dr. A. Stomas sako, kad Sovietų Sąjunga sugrius per 20 metų, o kiti — per 2-3 kartas. Neturime veiklos planų tam atvejui, jei sugriūtų Sovietų Sąjunga. Tekėtų padėti Lietuvai propaganda, diplomatija, teikti ekonominę paramą. Tam turi būti planavimo komisija, kuri nagrinėtų ir sprestų, kaip pasitikti padėti, netikėtai lūžus Sovietų Sąjungai. Turėtų būti ir Lietuvos sienų komisija, svarstanti, ar vėta grįžti į 1922 metų chaosą? (Ar demokratija yra chaosas?). VLIKą pertvarkyti taip, kad į jį daugiau patektų jaunimo. Ši referatą kaikas papildė.

Atstovų pasisakymai

R. Stalioraitis iš Argentinos: Argentinoje infliacija didelė. Tai apsunkina visuomeninę veiklą, o ką bekalbėti apie laisvinimo akciją. Argentinos karinė valdžia yra antikomunistinė, bet prie jos sunku prieiti. Doro, ką galime: rezoliucijos, straipsniai vietos spaudoje. PLB valdyba turėtų paruošti informacijų ispanų kalba.

V. Neverauskas iš Australijos: kovojome prieš buvusį Australijos ministrį pirmininką Whitlamą, kuris Baltijos valstybės pripažino Sovietų Sąjungai. Mums padėjo ir Australijos katalikų vyskupai. Mes laimėjome — pripažinimas buvo atšauktas jau kitos vyriausybės.

Dr. T. Remeikis iš JAV: sovietų viršūnėse jaučiamas išsisiūpimas. Reikia reaguoti į mūsų pavergtos tautos veiksmus. Lietuvoje Nacionalinis Liaudies Frontas kovoja atvirai. "Aušra" nori išlaikyti sveiką tautą. Nelaikyti išsišokimai gali pakenkti. Nedaryti to, ką padarė partizanai — pralėjo daug kraujo. VLIKas politinių darbų pilnai neatlieka, todėl juos turi dirbti ir PLB valdyba per visuomeninių reikalų komisiją.

J. Vaitkus: diplomatinė tarnyba neveikli. Jucienė: reikalauti daugiau lėšų iš JAV valdžios, kaip daro žydai, negrai, portorikiečiai. V. Ruseckas: ką darysime, jei kiltų III D. karas? O jis čia pat. Kun. Dauginis: kokia socialinė padėtis bus laisvoje Lietuvoje? V. Ignaitis: iškelti žydams bylą už lietuvių apkalbinimą "Holocaust" filme. Buvo ir kitokių pasisakymų.

Kultūrinė veikla ir ryšiai

Tą sritį savo referate nagrinėjo R. Kaspars, plačiau paliesdamas PLB valdybos veiklą bei ryšius net su tolimais kraštais. Išeivijos uždavinys — lyginti padarytas žaizdas. Lietuvoje religinė kultūra merdi, nes ji pasmerkta išnykimui. Išeivijoje turi būti daugiau kuriama religinės literatūros. Išeivijoje lietuviškoji kultūra prailgina išeivijos egzistenciją. Išeivija turi papildyti lietuviškąją kultūrą ir rūpintis Lietuvos išlaisvinimu. Išeivijos išlikimas ne vienodas. Žydai išeivijoje išliko ilgus amžius, o baltieji rusai Vakarų pasaulyje greitai suniko. Lietuvių išeivijai reikia stiprinti ryšius išeivijos su kompaktinimui. Tą referatą papildė kiti seimo atstovai.

J. Lukošius iš V. Vokietijos: V. Vokietijoje nuo 1974 m. veikia kultūrinė draugija. Tai atsvara vokiškoms "Litauische Literarische Gesellschaft". Ji yra sovietinė. Joje dirba vokiečiai iš Klaipėdos krašto ir iš Rytprūsių. Jie dirba sovietams. Kasmet vyksta Europos lietuvių studijų savaitės V. Vokietijoje bei kaimyniniuose kraštuose. Mažesni kultūriniai vienetai veikia Bonnoje ir Svarcvalde. Buvo įsteigtas vyrų kvintetas "Baltija". To kvinteto vyrai vedė, ir "Baltija" dingo. V. Kazokas iš Australijos: tautinę kultūrą reikia ne tik kurti, bet ir ją išlaikyti.

J. Gaila iš JAV: yra kultūros kūrėjai ir jos naudotojai. Trūksta kultūros kūrėjų: senieji miršta, o jaunų nėra. Kodėl nekuriami to, kas draudžiama Lietuvoje? Politikai išleidžiama daug pinigų, o kultūrai — mažai. Bendruomenė organizuoja kongresus ir kitus renginius, bet aukų mažai gauna. Vasario 16 proga aukos renkamos AL Tai, o lietuviškai kultūrai nieko. Autoriai, mokytojai, teatrai nevertinami. Gražus pasireikimas PLD proga įvyko JA V-se. Iš Pensilvanijos lietuvių angliakasių anūkai, nemokėdami lietuvių kalbos, į PLD iškilmes Toronte, atvyko 3-mis autobusais.

Jaunimas

Referatą skaitė G. Juozapavičiūtė. Esame gimę kituose kraštuose, kalbame su akcentu. Laukiame iš senesniųjų paramos. Vyresnieji yra mūsų mokytojai tautiniuose reikaluose. Jūs meilė Lietuvai yra natūrali, o mes jos išmokome iš jų. Jaunimas laukia PLB vieningumo. Ji yra mūsų ramtis ir auklėtoja. Jaunimas yra L. Bendruomenės papildymas. Jaunimui priekaištaujama, kad kaikiurie nariai girtuota suvažiavimo metu viešbučiuose, pridarydami nemalonumų. Ko neatliko tėvai, neišmokė savo vaikų, to negali padaryti nei Jaunimo Sąjunga.

Apie sportą pranešė A. Rugienius. Jis pažymėjo, kad PLD proga į Torontą atvyko per 1.000 sportininkų iš 3 kontinentų. Varžytasi vienolikių sporto šakų.

Lituanistika universitete

Tuo reikalu paskaitą skaitė dr. R. Silbajoris. Jis pasakė, kad mūsų Lituanistikos Institutas neturi universitetinės bazės ir negali nei tinkamai išsilaikyti, nei teikti mokslinių laipsnių. Tokias universiteto bazes turi ukrainiečių mokslo institutai. Harvardo universitete ukrainiečiai turi ukrainiečių institutą ir studijų institutą su biblioteka ir spaustuve. Taip galėtų prie kokio nors universiteto įsikurti ir Lituanistikos Institutas. Tam reikia minimalinio ekonominio pagrindo, o papildą duoda krašto valdžia. Reikia surinkti stambesnę pinigų sumą ar surasti mecenatą, koks buvo inž. P. Vileišis prieš I D. karą. S. Amerikoje priskaitoma 100 lietuvių, turtingesnių už inž. P. Vileišį, tik jie ir lietuviškų reikalų mecenatus nepretenduoja. Ir Lietuvoje pedagoginis institutas daug padaro, bet jo darbuose yra pelų. Reikia pelus atskirti.

Tuo reikalu buvo ir daugiau pasisakymų, bet reikalas nebuvo išspręstas. Ta proga jauniosios kartos šeima — E. R. Sakadolskiai Lituanistikos Instituto reikalams paaukojo \$1.000. Tai, manau, bus pirmas prasiveržimas su didesne auka mūsų tautos reikalams iš mūsų jauniosios kartos.

PLB valdybos lėšos

Referatą skaitė tos valdybos

inž. K. Dočkus. Pasak jo, kaip besityciotume iš materializmo, be pinigų nieko geresnio negalima padaryti. PLB valdyba turi mažai pajamų. Per metus gauna apie \$2.000 solidarumo įnašų, iš Lietuvių Fondo — \$18.000 ir paskirų asmenų aukas. Išlaidų daug. "Pasaulio Lietuvio" prenumerata padengia tik pašto išlaidas. Redaktorius ir administratorius dirba be atlyginimo. Kultūrininkų siuntimas į P. Ameriką atsiejo apie \$20.000. Terlecko laiško atspausdinimas ir išplatymas — \$3.000. Vidurinioji karta mažai remia L. Bendruomenę. Reikia pažadinti apsnūdusius lietuvius. Be žmonių nėra nė pinigų. Senas ne amžiumi, bet idealais. Iš ankstyvesniųjų lietuvių ateina solidarumo įnašai ir kitos aukos. Kam daugiau skirti paramos: politikai ar kultūrai? Abi sritys svarbios, bet negalima užmiršti ir kultūros.

Pinigų investacija — lietuviškas jaunimas. Jei PLB valdyba per metus turėtų pajamų bent \$60.000, lietuviškos kultūros darbas galėtų padidėti. Nėderėti garbinimo to, kuris paaukojo \$100. Padėka priklauso visiems aukotojams. Per Vasario 16 minėjimą surinktų aukų trečdalis turėtų eiti PLB valdybai. Jo mintis papildė kiti tos srities žinovai.

Dr. A. Razma: po 10-15 metų lietuviška veikla kris dramatiškai. Reikia turėti gerą ekonominę pagrindą atities lietuviškiems darbams vykdyti. JAV Lietuvių Fondas turi 1,5 mil. dolerių, o Kanados — \$180.000. Tas sumas reikėtų bent patrigubinti. Žydai gauna pinigų iš savų ir svetimų net milijonais dolerių. Visuose kraštuose turėtų būti Lietuvių Fondai. Fondus tvarko aukotojai su LB. Daug lietuvių miršta be testamentų. Jų pinigų pasima krašto valdžia ir dar daugiau — Maskva, kai testamentas užrašomas tiesiog gyvenantiems lietuviams. Reikia ir mėcenatų. Juos reikia surasti ir pagerbti. Solidarumo mokestį rinkti taip, kaip daro BALFas — aplankyti kiekvieną lietuvių. Vasario 16 minėjimo proga kiekvienas aukoka pagal savo valią.

Dr. A. Pacevičius: po 10 metų gausime naujo lietuviško kraujo. Kanados Lietuvių Fondas jau išdalino \$70.000 lietuviškos kultūros reikalams. Kaikiurios LB apylinkių valdybos veikia silpnai — neišrenka net solidarumo įnašų.

Z. Juras: specialūs vajai yra sėkmingi, bet dažnas aukų rinkimas visiems įgrįsta. Reikia surinkti \$600.000, įdėti į banką iš 10%, ir bus PLB valdybai \$60.000 metinių pajamų.

J. Lukošius: V. Vokietijoje parengimai duoda nuostolius. V. Vokietijoje LB valdyba per metus iš krašto valdžios gauna 25.000 DM. Antra tiek reikia patiemis susirinkti. Norint gauti testamentų, reikia ir jiems ką nors duoti. Lietuviai savo palikimus dažnai palieka religinėms organizacijoms, kunigams, VLIKui ar BALFui. Sovietai turi savo advokatus. Jie palikimų reikalui lanko JAV teismus, advokatų tarybą. Jie puola VLIKą ir BALFą. Neužrašyti palikimų tiesiog į Lietuvą, nes jie atiteks Maskvai.

Meilus: jaunimas pasireiškia me daugiau, negu senimas. Aš esu iš mišrios šeimos. Namie kalbame švediškai, bet aš kalbu ir lietuviškai.

A. Juodvalkis: daugiau kalbėkime apie sąlygas, kaip geriau galėtume ekonomiškai padėti PLB valdybai, o nepasakokime savo kraštų vargų. Anglijoje lietuviai ekonomiškai tvarkosi gerai, o kiek jie parėmė PLB valdybą?

V. Kamantas: JAV Lietuvių Fondas įsteigtas 1963 m., o Kanados — 1968. Ne fondas fondui, bet Lietuvių Fondas L. Bendruomenė, o Tautos Fondas — VLIKo reikalams. 1979 m. reikės \$63.000 lietuvių jaunimo kongresui V. Vokietijoje.

Kun. G. Kijauskas: palikimai yra stiprus šaltinis PLB valdybos finansavimui. Neatiduokime palikimų Maskvai. Sovietai samdo geriausius advokatus. Kasmet milijonai dolerių nueina į Maskvą.

Rezoliucijos ir užbaiga

Rezoliucijų priėmimas užėmė daug laiko. Manau, kad jos bus paskelbtos spaudoje. Baigiant seimą, kaikiurie pasizymėjo, pasidarbavę asmenys buvo apdovanoti. Inž. Br. Nainys — gintarine dovana, dr. J. Sungaila,

Buvęs Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos pirm. inž. BR. NAINYS kalba seime. Žemiau — PLB seimo ir dabartinis valdybos pirmininkas inž. V. KAMANTAS

"Kronika" ir leidėjai Amerikoje

Dėl iš kun. K. Pugevičiaus gauto straipsnio "Kronikos leidėjų reikalų" "T2" š.m. birželio 15 d.

LKR Salpos Rėmėjų organizacijos, įsisteigusios 1972 m. Čikagoje, kaip pasauliečių organizacijos, vyriausioji valdyba, o ne skyrus emės iniciatyvos "Kronikos" leidimo vienoje knygoje. Apie tai painformavo ne tik LKR Salpos centrinę valdybą, bet ir VLIKą, ALTA ir kitas organizacijas. Jokio pavedimo iš religinės Salpos centro nebuvo prašyta.

LKR Salpos Rėmėjų skyriniai buvo suorganizuoti ne tik JAV, bet ir kituose kontinentuose. Su skyrinių ir geradarių lietuvių parama netrukus pasirodė 1974 m. I "LKB Kronikos" tomas, kur buvo sudėti pirmieji 7 numeriai. Jų išleista 5000 egzempliorių, ir visi buvo išplatinti be jokios LK Religinės Salpos paramos.

Antrasis "LKB Kronikos" tomas išėjo 1975 m. irgi 5000 tiražu, kuriame sudėti sekantieji 8 numeriai (8-15).

Trečiasis tomas išėjo 1976 m. Jame sudėti 16-22 numeriai. Visų trijų tomų nei finansavimui, nei platinimui LK Religinės Salpos centro valdyba nei reikalų vedėjas niekuo nepadėjo. Visą naštą nešė LKR Salpos Rėmėjų vyr. valdyba, kurios nariai daug šimtų valandų tam darbu yra paaukoję.

Išplatinus "Kroniką", už paroduotus egzempliorius ir aukomis gauta 40.000 dol., o išlaidų turėta 43.000 dol. Tuo pačiu metu LKR Salpos Rėmėjai per

J. R. Simanavičius ir buvę PLB valdybos nariai — medaliais. Kaikiurie jų gavo net po du medalius: Mindaugo ir trijų Lietuvos prezidentų.

Seimas buvo baigtas inž. V. Kamanto, inž. Br. Nainio ir dr. J. Sungailos žodžiais. Inž. Br. Nainys papasakojo tokį epizodą: "Kai aš, kaip PLB valdybos pirmininkas, kartą nusukridau į Australiją ir Melbourne aerodrome išlipau iš lėktuvo, mane pasitiko maža mergytė su gėlių puokšte. Ji man padavė gėles ir lietuviškai pasveikino: — Sveikas, pasaulio pirmininke! — Sveika pasaulio gražuole, — atsakiau aš.

— Ką jūs pasakėte? — dar ji paklausė ir nubėgo pas savus. Liepos 4 d., 1.45 v.p.p., sugiedojus Lietuvos himną, dr. J. Sungaila — PLB seimo organizacinis komisijos pirmininkas seimą uždarė ir visiems palinkėjo gero vėjo grįžtant į namus.

J. J.

Prie PLB seimo registracijos stalo Toronte "Royal York" viešbutyje organizacinės seimo komisijos pirm. dr. J. Sungaila informuoja besirenkančius atstovus. Žemiau — matyti užrašas PLB seimo posėdžių salėje; spaudos atstovai prie jiems skirtos stalo: V. Rastenis — "Akiračių", kun. dr. V. Rimšelis — "Draugo", kun. dr. K. Bučmys — "Darbininko", J. Laučka — "Laisvės radijo", P. Gudelevičius — "Laiko". Nematyti kitų penkių spaudos atstovų — "Tėviškės Žiburių", "Aidu" ir t.t.

Nuotr. S. Dabkaus

"Mūsų jėgos, mūsų laimėjimai - Lietuvai tėvynei"

Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynės Toronte

Kiekviename laisvo pasaulio lietuvių slapyje potenciali jėga savo bendruomenei, savam kraštui. Kad tos jėgos būtų veiksmingos, reikia suvesti į bendrą ryšį, paskatinti naujam bendravimui. Toks naujas bendravimas, lietuviškos veiklos paskatinimas buvo praėjusio Pasaulio Lietuvių Dienų apimtyje surengtos sporto žaidynės Toronte. Nesisielodami dėl naujų pasaulio rekordų, mūsų sportininkai iš daugelio pasaulio kraštų, dar tik pirmą kartą susirinkę už Lietuvos ribų, pajuto, kad yra tos pačios tautos sūnūs, kad juos riša tėvynės meilės ryšiai, kad jie nori kartu fiziškai lavintis ir ruoštis bendram tėvynės laisvinimo darbiui.

Stalo tenisas

Stalo teniso vyrų komandos buvo labai gerai pasiruošusios. Jos turėjo laimėti 5 žaidimus iš 9. Tokiu būdu teko žaisti beveik visus žaidimus. Tenka paminėti, kad Petras Tutlys (14 metų amžiaus), Toronto Vyčio jauniasias žaidėjas, nulėmė Vyčio laimėjimus prieš Australijos rinktinę ir Hamiltono Kovą, laimėdamas po penktą žaidimą.

Toronto Vytis labai įtemptai ir sunkiai laimėjo I v. prieš Niujorko komandą, palikdamas Hamiltono Kovą trečioje, o Australijos rinktinę ketvintoje vietoje. Labai gerai balansuota Niujorko komanda su Gvildžiu, T. Vainium ir Bel (Belicku). Netenka abejoti, kad geriausiai žaidė Algis Saunoris iš Hamiltono, laimėjęs individualinius žaidimus be rimto pasipriešinimo. Jis yra buvęs dabartinės Lietuvos ir Rusijos stalo teniso meistras. Gražiai ir kovingai žaidė Vyt. Sirjatiavičius iš Australijos, laimėjęs antrą vietą individualinėse žaidynėse. Toronto Vyčio J. Nešukaitis žaidime yra energingas ir taiklus. Jis gražiai ir rūpestingai tvarkė visas stalo teniso žaidynes.

Moterų stalo teniso žaidynių I v. laimėjo Toronto rinktinė (Aušra — Vytis). Stipriausia žaidėja yra Birutė Plučaitė, kuri laimėjo visus savo žaidimus labai lengvai. Prie jos rinktinėje gerai žaidė Glorija Nešukaitytė ir L. Janušauskaitė. Individualinėse žaidynėse Birutė Plučaitė laimėjo I v. prieš G. Nešukaitytę. Birutė ir Glorija išskrido į Oklahoma City žaisti Kanados komandoje tarptautinėse stalo teniso rungtynėse, tad negalėjo baigti stalo teniso mergaičių A klasėje. Gerai pasirodė stalo teniso žaidime iš Australijos Ona Pilkenė. Komandinėse žaidynėse gerai žaidė Rama ir Dana Gvildytės iš Niujorko — laimėjo II v.

Lauko tenisas

Lauko teniso žaidynės buvo prarastos labai tvarkingai. Dalyvavo per 120 žaidėjų, kurių tarpe buvo apie trečdalis moterų bei mergaičių. Buvo augšto lygio žaidynės vyrų klasėje, kur dalyvavo Solis iš Toledo, Kolis iš Čikagos, Ed. Andrulis iš Toronto, Smetona iš Klevelando ir kiti. Taip pat dalyvavo 14 veteranų žaidėjų. Vyrų A klasėje I v. laimėjo Kolis, II — Solis, III — Andrulis, IV — Smetona. Vyrų B klasėje Kaitinis iš Australijos laimėjo I v. Toliau sekė Mikulionis, Uleckas. Jaunių A vietoje I v. užėmė P. Gvildys, sekė Justinauskas, Ivaška. Senjoruose I v. iškovojo Kubilius, II — Grybauskas, III — O. Rautinšas ir IV — Pr. Gvildys. Ypač daug žaidėjų buvo grupėje B. Moterų-mergaičių lauko teniso žaidynės buvo gana augšto lygio. Pirmavo — Rimkūnienė, Gvildytė, Aglynaitė, Zymantaitė.

Žaidynėms pasibaigus, laimėjusiems buvo įteikti medaliai. Lauko teniso žaidynes tvarkė R. Dičienė, I. Zukauskienė, R.

Blinstrubas, Z. Navickas, Č. Zilionis — visi iš Čikagos, Svilas iš Hamiltono, J. Zukas iš Toronto. Vadovavo Vyt. Grybauskas iš Čikagos.

Gausūs golfinkai

Golfas nebuvo žaidžiamas Lietuvoje, bet šiose žaidynėse dalyvavo 159 žaidėjai, kurių tarpe 20 moterų. Buvo daug jaunimo iš Australijos, JAV ir Kanados. Tai buvo pirmos tokio didelio masto žaidynės. Jos buvo gerai suorganizuotos, pakako visur pagalbinių personalo ir sklandžiai praėjo. Šių žaidynių pažūrėti atvyko Rita Garbačiauskaitė iš Šveicarijos, kuri 1938 m. Lietuvoje buvo jauniausia olimpiados dalyvė.

Visi žaidė dvi dienas gana sunkų kursą. Žaidynės vyko gražiamame Nobleton Lake Golf and Country Club parke. Oras pasitaikė palankus žaidėjams, tad buvo gana geri rezultatai.

Sestadienio vakarą "Royal York" viešbutyje buvo suruoštas užbaigimo vakaras, kur buvo įteiktos dovanos. Dalyvavo per 300 žaidėjų ir svečių.

Lengvoji atletika

Lengvosios atletikos vadovai nesėpjo bėgti su laiku. Po oficialaus atidėjimo teko laukti įvairių užbėgimų, šuolių ir kt. Tai vargino sportininkus, jų tėvus ir žiūrovus. Atrodo, kad nesėkmė buvo vieno iš vadovų, kuris neparūpino žaidynėms pagalbinių personalo. Teisėjai nešė bėgimo kliūtis į aikštes, tvarkė publiką žaidynių aikštėse. Kitų sporto šakų žaidynėse buvo pakankamai padėjėjų bei tvarkos prižiūrėtojų, tad ir žaidimai buvo labai sklandžiai praversti. Sunkokai, bet per dvi dienas lengvosios atletikos varžybos buvo prarastos Etobicoke Centennial Park stadione.

Atrodo, lengvąja atletika domisi daugiau tik mokyklų mokiniai. Vėliau jie pasirenka specialaus sporto šakas ir nutolsta nuo klasiškinės lengvosios atletikos. Dėlto ir pastebime gausesnį dalyvių skaičių krepšinio, tinklinio, golfo ir kituose klubuose.

Plaukikai

Plaukimas buvo prarastas tvarkingai gražiamame Etobicoke Olympium plaukiojimo baseine su moderniais įrengimais. Varžybas tvarkė Arvydas Barzdukas su Kėkšto ir Kėkštaitės pagalba. Per keturias valandas buvo praleista įvairiose plaukimo klasėse per 40 dalyvių. Nevisi geriausi plaukikai atvyko, nes kaikurie buvo užimti kitais plaukimais ar tarnybiniais įsipareigojimais.

Laimėjusiems atitinkamos klasės vietas buvo ten pat įteikti medaliai.

Populiariausias — krepšinis

Krepšinis patraukė daugiausia žiūrovų. Vyrų krepšinio baigmės rezultatai buvo nelaukti. Visi tikėjosi Bostono komandą laimėsiant, bet, prasidėjus žaidimui, taškų skaičius augo Čikagos Neries naudai. Greitai paaiškėjo, kad Čikagos Neries Bostonas nepasivys. Žiūrovai jautėsi apvilti. Žaidimą sekė apie 2.000 žiūrovų. Neris nesunkiai laimėjo I v.

Panašus atvejis buvo jaunių A klasėje baiginiame žaidime, kur susitiko Čikagos Lituanica su Niujorko LAK. Čikagos komanda tikėjosi būsimos laimėjimo ir žaidė su labai gerai organizuotu garsiu publikos pritarmu. Trypimas bei ritmingų tonų šauksmai užliedavo salę. Po kelių minučių žaidimo Niujorko LAK turėjo persvarą. Taškų skirtumas didėjo LAK naudai. Garsūs Čikagos žiūrovai greitai aprimo, o Niujorko žiūrovai buvo kuklesni, nes žaidimo laimėtojai buvo aiškūs. Niujorko LA

K jaunieji A laimėjo aukso medalius.

Gal įdomiausias žaidynės buvo Bostono ir Aušros vyrų komandų. Abi komandos labai lygiai žaidė. Pirmą puslaikį vedė Aušra net 9 taškais, bet Bostonas prisivijo ir ligi galo žaidimas ėjo tik kelių taškų skirtumu. Paskutinę minutę buvo tik 2 taškų skirtumas, bet... viena klaida, ir Bostonas laimėjo 89:84. Šiose rungtynėse labai pasireiškė žiūrovai, nes kiekvienu momentu žaidimo eiga nebuvo pramatomą.

Labai gražiai ir energingai pasireiškė Valevičius iš Čikagos Lituanicos, įmetęs daugiausia taškų (25 taškus vidutiniškai per žaidimą), Toronto Aušros broliai Rautinšai Leonas (24.2 t.) ir George (22.6 t.), Ambrose bei Paškauskas iš Bostono, Neries Puidokas (22.6 t.) ir Simkus. Niujorko Simkus, Birutis ir kiti bei Toronto Vyčio Duliūnas yra gana stiprūs jaunių A klasėje. Geriausias metikas buvo Bukas iš Čikagos Neries, įmetęs po 22.2 taškus per 4 žaidimus.

Australijos moterų krepšinio komanda buvo augšto lygio, neturėjo rimto pasipriešinimo. Ji laimėjo I v., palikdama Hamiltono Kovą II (70:19), o Toronto Aušrą III (52:12). Geriausia metikė buvo Tamošiūnaitė (44 t. per 3 žaidimus) iš Australijos.

Tenka pastebėti, kad Australijos lietuvių moterų rinktinė buvo sustojusi Los Angeles mieste ir žaidė su to miesto moterų krepšinio rinktine komanda, pralaimėdama tik 9 taškais. Kitos moterų komandos: Kovas, Vytis, Aušra, Tauras buvo maždaug lygaus pasiruošimo.

Krepšinio žaidynėse dalyvavo 13 vyrų komandų, 6 moterų, 10 jaunių A, 7 jaunių B ir 6 jaunių C komandos iš Kanados, JAV ir Australijos. Vien iš Australijos buvo atvykę per 200 sportininkų.

Tinklinis

Tinklinio žaidynėse dalyvavo 7 moterų komandos, 7 mergaičių A, 6 mergaičių B ir 6 vyrų komandos.

Čikagos Neries komanda yra pranašiausia — išsikovojo A ir B klasių pirmąsias vietas. Tai geras pavyzdys visoms komandoms, kiek galima pasiekti tvarkingai ir nuolat dirbant. Pagarba treneriui Zig. Ziupsniui. Šiai komandai šiek tiek rimčiau priešinosi tik Čikagos Zaros komanda, pasilikusi antroje vietoje A ir B klasėse. Trečiausias vietas A ir B klasėse išsikovojo Toronto Aušra.

Moterų tinklinio žaidynėse laukto pasipriešinimo neparodė nei Los Angeles Banga, nei Australijos moterų rinktinė.

Gražiausią žaidimą parodė Klevelando Zaibo moterų komanda ir lengvai laimėjo aukso medalius. Čikagos Zara gavo sidabrinus, o Toronto Aušrai teko pasipuošti tik bronziniais medaliais.

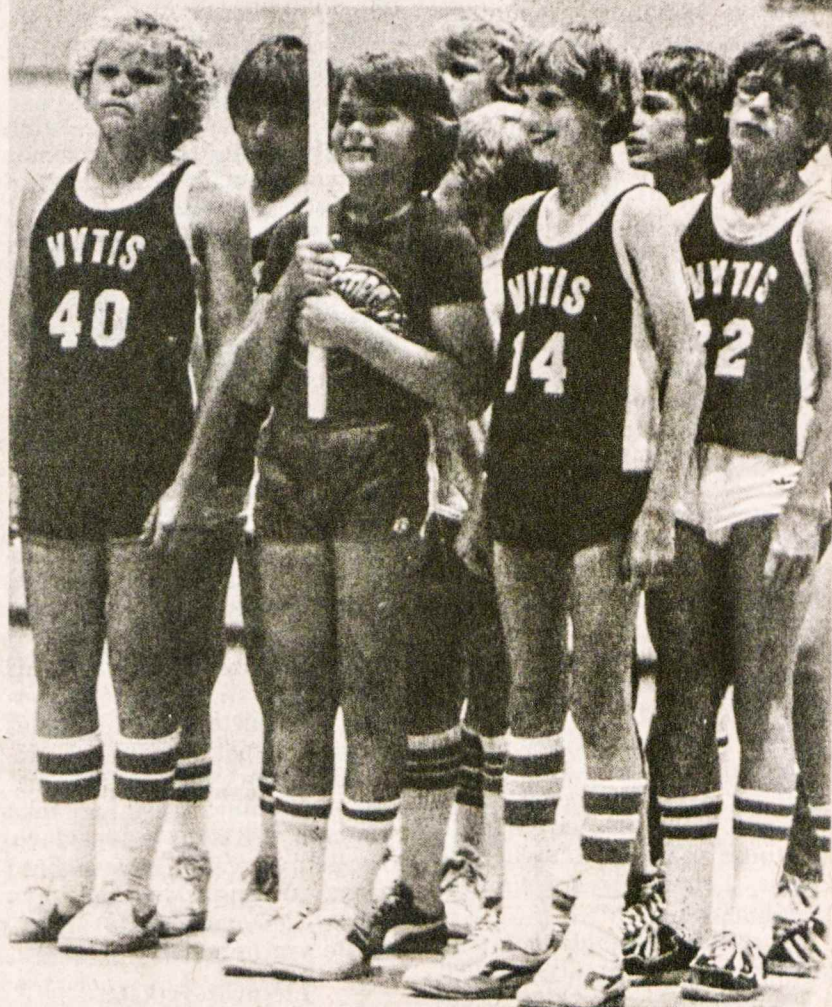
Vyrų tinklinio porą metų buvęs meistris Bostonas šį kartą I v. perleido Čikagos Neries vyrų komandai. Neris, atėjusi iš pralaimėtojų rato, pasivijo Bostono komandą, laimėjo, o sekančiame žaidime išsikovojo I v. Antrą v. užėmė Bostonas, o III teko Klevelando Zaibui.

Labiausiai pasižymėjo gražiu žaidimu Bronius Andriukaitis, Čikagos Neries žaidėjas, kuris vedė visą žaidimą. Jo žaidimas yra žymiai skirtingas nuo kitų. Iš Toronto Aušros tektų paminėti Arūną Gatavecką ir Arūną Kalinauską. Tiek Bostonas, tiek Klevelandas ir kiti turėjo labai gerų žaidėjų. Aplamai, visų žaidimas buvo labai geras.

Tinklinio žaidynes tvarkė Mindaugas Leknickas, kuriam daug pagelbėjo Vitas Stuiķys. Jiedu treniruoja Toronto Aušros tinklinio komandas. Tinklinio žaidynės praėjo labai tvarkingai ir sklandžiai.

Pasaulio lietuvių žaidynių šūkis "Mūsų jėgos, mūsų laimėjimai — Lietuvai tėvynei" geriausiai nusako visų šių žaidynių paskirtį. V. M.

VYTIS
TORONTO

Jaunieji Toronto vyčiai Pasaulio Lietuvių Dienų atidarymo parade

Įvadas

Imigracija yra ir visada buvo viena iš svarbiausių įtakų kanadiečių gyvenime.

Imigracijos įtaka jaučiama kultūrinio, socialinio ir ekonominio gyvenimo srityse. Ji paveikia ne tik vidinį krašto gyvenimą, bet ir tarptautines jo apraiškas.

Norint užtikrinti, kad imigracija ir toliau tarnautų Kanados gerovei, į mūsų imigracijos įstatymų buvo įvesti kai kurie reikšmingi pakeitimai. Ar jūs esate penktos generacijos pilietis, ar tik svečias, turėtumėte žinoti, kas tame įstatyme yra naujo.

Pakeitimai

Paskutinių ketverių metų laikotarpyje paskirti asmenys bei organizacijos yra pateikę pasiūlymų Kanados imigracijos įstatymams bei potvarkiams pakeisti.

Daugelis tų pasiūlymų pasidarė dalimi naujo imigracijos įstatymo, kurio paskirtis yra ateityje tarnauti kiekvieno asmens interesams.

Tai pirmas atvejis, kad pagrindiniai mūsų imigracijos įstatymo tikslai ir principai yra aiškiai išdėstyti pačiame įstatyme. Šiais tikslais bei principais dabar yra pagrįsti ir visi kiti įstatymo reikalavimai bei metodai, kuriais vadovausis imigracijos tarnautojai.

Diskriminacijos nėra... Šeimų susijungimas... Nuoširdus rūpinimasis pabėgėliais... Kanados ekonominių, socialinių ir kultūrinių siekių propagavimas...

Jūs manote, kad visa tai yra tik žodžiai? Skaitykite toliau ir pamatysite, kad rūpestingai naujasis įstatymas buvo sudarytas, kad Kanada galėtų ištesėti savo pažadą.

Išstatymo reikšmė imigrantams ir lankytojams

Dabar visi imigrantai ir lankytojai, kurie atvyksta dirbti arba studijuoti, visus imigracijai reikalingus formalumus privalo atlikti prieš atvykdamą į Kanadą. Niekas neturi teisės pakeisti savo statuso po atvykimo.

Kanada visada leisdavo savo piliečiams iškviesti artimus gimines kaip imigrantus. Vadovaujantis naujo įstatymo šeimos klasės poskyrio taisyklėmis, Kanados piliečiai dabar gali išsikviesti savo tėvus, nežiūrint koks būtų jų amžius.

Atsižvelgdama į Jungtinių Tautų nuostatus, Kanada visuomet globodavo pabėgėlius, esančius Kanados ribose. Šitie Jungtinių Tautų nuostatai dabar yra įjungti ir į Kanados įstatymus. Be to, įsileidžiant pabėgėlius apsigyventi Kanadoje, naujame įstatyme įvesto pabėgėlių klasės poskyrio taisyklės nurodo — kaip, kada ir kas bus įsileidžiami.

Pagal naują įstatymą, civilinės imigrantų teisės yra geriau apsaugotos. Deportacija nebebus vienintelė nukaltusių imigrantų bausmė. Mažesniems nusikaltimams, padarytiems imigracijos įstatymui, bus taikomos lengvesnės sankcijos. Imigracijos galimybės nebus palengvintos, bet labiau užtikrintos. Būsimieji imigrantai ir lankytojai, prieš vykdamą į Kanadą, Kanados vizų įstaigoje privalo gerai išsiaiškinti visus neaiškumus. Tuomet, atvykę Kanadon, jie tiksliai žinos savo padėtį.

Išstatymo reikšmė kanadiečiams

Naujasis imigracijos įstatymas yra planas atečiai. Tai lankstus planas, kuriame leidžiami ir nenumatyti pakeitimai. Naujojo įstatymo įtaka kanadiečių bendruomenei bus teigiama ir reikšminga daugelį metų ateityje. Pagal naują įstatymą,

didelę dalį atsakomybės turi ne tik federacinė vyriausybė, bet ir paskiros provincijos. Tokiu būdu formalūs nutarimai imigracijos planavimo ir administravimo srityse bus daromi susitarus su provincinėmis vyriausybėmis.

Kiekvienais metais, pasibaigus federaciniams ir provinciniams pasitarimams, bus paskelbta numatyta imigracijos apimtis. Imigrantų skaičius priklausys nuo federacinių, regioninių, ekonominių ir socialinių reikalavimų. Imigrantams bus patariama apsigyventi ten, kur jų patyrimai bei specialybės labiausiai reikalingi. Jiems taip pat bus patariama nevykti į didelio nedarbo vietas.

Aplamai, nelegaliems imigrantams naujasis įstatymas bus daug griežtesnis, negu senasis. Jis taip pat bus labai griežtas ir tiems, kurie išnaudoja nelegalius imigrantus.

Žinoma, naujasis įstatymas ir toliau tęs mūsų tradiciją, saugančią nuo tarptautinių kriminalistų ir teroristų.

Visais šiais atvejais naujasis mūsų imigracijos įstatymas gali Kanadą tik sustiprinti, o mūsų gyvenimą pagerinti.

Ateitis

Kanados imigracija ateityje negali būti kontroliuojama griežtomis taisyklėmis. Naujasis Kanados imigracijos įstatymas jungia humaniskumą, teisingumą, tarptautinę atsakomybę ir prisiėmimą tokia linkme, kokio iki šiol dar joks kitas kraštas nėra turėjęs.

Mes tuo didžiuojamės. Kviečiame jus plačiau susipažinti su šiuo mūsų nauju įstatymu. Spausdinta plati informacija yra gaunama visose Kanados imigracijos įstaigose.

 Employment and Immigration Canada **Emploi et Immigration Canada**
Bud Cullen, Minister **Bud Cullen, Ministre**

PAKEISTAS KANADOS IMIGRACIJOS ĮSTATYMAS

DVI NAUJOS J. BURKAUS KNYGOS

"DU DVASINIŲ BŪTYBIŲ PASAULIAI", 444 psl., JAV \$8.50, ir "KONNERSREUTHO TERESE" (Neumanaitė), \$5.00. Užsakyti: "Sūduva", 809 Ramble St., Hot Springs, AR 71901, USA

Viešdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Cia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro dirbinių pasirinkimas.

Jaunieji dainininkai ir dainininkės penktojoje S. Amerikos lietuvių dainų šventėje Toronte Nuotr. S. Dabkaus

Choras, pasirinkęs naują kelią

Melburno Dainos Sambūrio koncertas Klevelande

AURELIJA BALASAITIENĖ

Toronte įvykusios penktosios dainų šventės parade žygiavo mūsų dainos mylėtojai iš 14 pasaulio kraštų. Savo gyvenamųjų valstybių įvairiaspalvėmis vėliavomis apsupę mūsų trispalvę, jie visam pasauliui skelbė lietuviškosios vienybės manifestaciją ir rodė lietuviškos dvasios žydėjimą nuo vieno žemės rutulio krašto iki kito.

Mūsų tremties gyvenimo istorijoje bene pirmą kartą Amerikos žemyną aplankė toks gausus Australijos lietuvių būrys, kuriam tenka pareikšti ne vien didelę padėką, bet ir pasigėrėjimą jų organizuotumu, veikla bei sugebėjimu ir tolimoje Australijoje, atsiskyrus nuo stambaus Amerikos žemynuose įsikūrusio lietuviškosios bendruomenės branduolio, išlaikyti visa tai, kas mus vienija ir daro gyvomis savo pavergtos tautos atžalomis.

Melburno Dainos Sambūris, jau iš anksto nustatęs savo gastroliu maršrutą Kanadoje ir JAV, Klevelande buvo nekantriai laukiamas. Toks buvo entuziazmas, kad ir visą parą anksčiau prieš numatytą laiką atvykusius svečius be jokių sunkumų per ketelą valandų į savo namus išsivežiojo Klevelando lietuviai, padedami nenulstamo skauto ir populiaraus spaudos fotografo Vlado Bacevičiaus. Burtų keliu pasirinkusi (piršto bakstelėjimu) sambūrio sąrašę gražią mano ausiai lietuvišką pavarde (ir kitos pavardės nebuvo mažiau gražios!), atūrėjau garbės savo namuose priimti Elzbieta ir Antaną Bakaičius iš Melburno. Antanas, vienas sambūrio baritonų, vakarais man pasakojo savo nepaprastai įdomią Australijoje įsikūrimo istoriją. Jis stebino mane savo nuostabią atmintimi, dar iš studijų laikų Lietuvoje atsimindamas Katilinos kalbas lotyniškai, Faustą ir Lietuvos poetus.

Penktadienio vakarą vaišingieji Klevelando čiurlioniečiai didžiojoje Lietuvių Namų salėje surengė priėmimą-vakarienę, kurioje dalyvavo svečiai, čiurlioniečiai ir Keletas Klevelando gyventojų... Jaukiose patalpose prie baltomis staltiesėmis papuoštų stalų "susimaišė" dviejų žemųjų lietuvių, vaišindamiesi jieškojo bendrų pažistamų, nekartą iš nustebimo šūktelėdami: "Koks mažas pasaulis!" Pasienyje ant ilgo stalo sukrauti lietuviški skanėstai, paruošti "Gintaro" valgyklos šeimininkės p. Biliūnienės, buvo visų vakaro dalyvių įvertinti.

Zavi, jauna ir labai maloni Melburno Dainos Sambūrio dirigentė Dana Levickienė, permėsiu choro vadovavimą iš ilgamečio dirigento Alberto Čelėnos, pareiškė man savo viešną Amerikoje esanti patenkintą; prieš tai turėjus koncertus Los Angeles, Hamiltono ir Toronto lietuvių kolonijose. Choras 39 asmenų, repetuoja du kartus per savaitę. D. Levickienė, šalia savo šeimos ir darbo su lietuvių choru, dėsto Melburno gimnazijoje matematiką. Ji randa, kad Amerikos žemyno lietuviai yra šilti ir vaišingi, o publika jautri ir dėkinga.

Sambūrio pirmininkas Kęstutis Lynikas, iš profesijos chemikas, tarnaujantis Australijos banke, papasakojo Sambūrio istoriją. Tai iš esmės esanti Aust-

ralijon nuklydusi Čiurlionio ansamblio atžala, jau 1949 m. pradėjusi organizuotis ir mažu mastu koncertuoti. Po daugelio metų prasiplėtęs choras į savo eiles atviliojo ne vien lietuviškos dainos mylėtojus, gimisius ar net augusius Lietuvoje, bet ir labai jauną, jau Australijoje į gimisius jaunų žmonių būrelį, kuris šiandieną scenoje yra tapęs Sambūrio pažiba ir džiaugsmu. Šalia manęs prie stalo tyliai viską stebėdamas sėdėjo Pijus Vaičaitis. Tik vėliau sužinojau, kad jis yra Sambūrio "spragų užpildytojas", iš atminties mokantis deklamuoti nesuskaitomus lietuvių poetų eilėraščius.

Čiurlionio ansamblio pirm. Vladas Plečkaitis, paprašęs dalyvių dėmesio, trumpai svečiam pasapakojo seną čiurlioniečių tradiciją ir pristatė pavardešius visus australiečius. Pastaruosius sveikino "Tėvynės Garsų" rektorius Juozas Stempuzis, senas Čiurlionio ansamblio narys, ir JAV LB Klevelando apylinkės pirm. Jurgis Malskis.

Atsilygindami už malonų priėmimą, svečiai iš Melburno tvirtino atvažiuavę iš "karalienės krašto", kuriame moterys turinčios teisę suteikti titulus. Šitokia teise remdamasi, dirigentė D. Levickienė Alfonsą Mikulskį pakėlė į Sambūrio garbės dirigentus, Juozą Stempuzį į "garbės bosus", Vladą Plečkaitį į garbės pirmininkas ir Jurgį Malskį į garbės administratorius, kiekvienam jų prie krėklės prisegdama auksinį ženklėlį su bumerango ir kengūros siluetais. Sambūrio vardu padėkos žodį tarė išvykos vadovas Algis Simkus. A. Mikulskis ir A. Balasaitienė sveikino atvykusius, linkėdami geros sėkmės. Oficialiai daliai pasibaigus, Rytas Pabickas pravedė ketelą dainų.

Šeštadienio vakarą DMNP parapijos salėn sugužėjo daug Klevelando lietuvių Koncertas prasidėjo su labai mažu nukrypimu nuo nustatytos valandos. Jau anksčiau patyriau iš Sambūrio narių, kad jo vadovė reikalauja griežtos tvarkos ir Sambūrio valdo moteriška, bet labai stipria ranka, pabrėždama, kad, nežiūrint vietinės tvarkos, koncertas prasidės punktualiai.

Uždangai pakilus, žiūrovai Sambūri pasveikino entuziastingais plojimais. Spalvingi tauntingai drabužiai skyrėsi nuo mūsiškių vyraujančių žalių spalvų. Gracinga, jautriai muzikali D. Levickienė jau iš pirmo ranku mostko parodė turinti tikrą tvirtos dirigentės autoritetą. Tiek mišraus choro, tiek paskirų chorų dainavime teko pastebėti dvi savybes, retokai užtiknamas populiariuose mūsų muzikiniuose ansambliuose: ritminį lankstumą ir dinaminį spalvų įvedimą. Dirigentės mostai gracingi, tikslūs; lengvu delnų nuleidimu ji sugeba priversti vyrus nusileisti per du dinamiškus mostus.

Kaikurių naujovių įvedimas koncerto metu turėtų būti pavyzdžiu ir kitiems dainos ansambliams, per išstius dešimtmečius vis dar besilaikantiems sustingusių chorų statulų pobūdžio. Tiek įvedimas kuklios choreografijos, iliustruojant dainas, tiek efektingas deklavimas pavienių choro dalyvių iš vietos buvo naujas, gaiviantis ir sveikintinas.

Po pertraukos Sambūris pa-

sirodė stilinguose drabužiuose (Sambūrio uniforma). Moterų baltos, ilgos sknelės su rudais apvaisais ir stilizuotomis tulpėmis buvo labai patrauklios.

Repertuaro įvairumas neleidė nuobodžiauti, o moterų sekstetą, nuostabiai švariai atlikęs labai sunkias dvi senoviškas su tartines iš XVI š., parodė choro dalyvių muzikalumą. Maloniai nustebo svečių pasiruošimas pagerbti ir mūsų žemyną — atlikimas patriotinių Amerikos dainų pynės. Tai ypač įvertino čia gimę jaunimas. Juzeliūno "spragų užpildytojas", iš atminties mokantis deklamuoti nesuskaitomus lietuvių poetų eilėraščius.

Koncertą reikia laikyti pavykusi, o kaikuriuos trūkumus reikia pateisinti, atsivėlgiant tai, kad Sambūris, keliavęs tūkstančius mylių, negali nejausti nuovargio.

Reikia stebėtis Australijos svečių pastangomis, naujovių jieškojimu ir sugebėjimu taip vykusiai pasirodyti, nežiūrint to, kad chore jaučiamas ir balų balanso trūkumas, ypač vyrų pusėje. Moterys turi gražaus jauno prieauglio. Jautri akompaniatorė pianistė Zita Prasmutaitė, taip pat jaunosios kartos atstovė, leidžia tikėtis, kad, vyresniajai kartai pasitraukus iš aktyvaus gyvenimo, lietuviška daina nenustos skambėti tolimos Australijos padingėje.

Klevelando publika retai tėra parodžiusi tiek entuziazmo savo plojimais, kaip tą vakarą ("Vox populi — vox Dei" — tariau be komentarų).

Koncerto kritikai, linkę į nerašytų tradicijų taisykles, retai teatsivėlgia į tai, kad publika ilgisi naujovių ir yra dėkinga už rodomą pažangą, įješkant naujų priemonių bei metodų mūsų lietuviškai dainai perduoti ne vien vyresniosios kartos skonio žmėnės, bet ir tiems, kurie, gimę ir auge ne savo tėvų žemėje, nori savo dvasia ir širdim suartėti su savo protėvių muzika. Tam reikia ir pedagoginio lankstumo, ir noro moderninti mūsų programas, kad jos nesustingtų, nepalies-tos laiko bėgimo.

Po programos, kurią dirigentės siūlymu baigėme himnu, publika bendrai susiliejęs į vieną galingą giesmę drauge su sambūriu, Klevelando ramovėnų choro vadovas Julius Kazėnas visus Sambūrio dalyvius apdovanojo savo choro plaukštelėmis.

Apatinėje salėje įvyko vaišės, kurių metu buvo dalinama si įspūdziais, perduodami linkėjimai Australijos lietuviams, pasikeista kalbomis ir sveikinimai.

Kai grįžau į namus su savo svečiais, kurių pažintis mane taip nuostabiai suartino su Australijos lietuviu, darėsi graudu, atsiveikimo valandai artėjant. Ankstų sekmadienio rytą atlydėjome svečius į autobusą, kuriuo jie keliavo į Čikagą paskutiniam koncertui Amerikoje. Autobuse pasigirdus dainai "sodie, sodie", ne vienam ištryško ašara. Palikome čia su viltimi, kad mūsų sveikinimai ir linkėjimai pasiekis visus Australijos lietuvius, negalėjusius pas mus atvykti, ir kad jų lietuviškumas bei entuziazmas dar labiau sužydės mūsų šiltų jausmų ir linkėjimų šviesoje.

Naujos Mišios, sekstetas ir solistė

Kelios pastabos apie vertingus renginius

Š. m. birželio 18 d. Los Angeles mieste įvyko 24-toji Sv. Kazimiero parapijos Lietuvių Dieina. Surengtos devynių dailininkų-kūrų parodos: tapybos, grafikos, rankdarbių, keramikos, gintaro bei sidabro puošmenų. Tačiau muzikai tą dieną skirtas didžiausias dėmesys. Pamaldų metu žmonės klausėsi naujų kompoz. kunigo Bruno Markaičio Mišių, sukurtų šv. Kazimiero garbei. Po pietų artimoje Marshall gimnazijos auditorijoje tūkstantinei publikai dainavo Bostono vyrų sekstetas, vadovaujamas kompoz. **Juliaus Gaidelio**, ir viešnia iš Hamiltono — sopranas **Anita Pakalniškytė**.

Lotyniškas Bruno Markaičio Mišias atliko vietiniai dainininkai (Birutė Dabšienė ir Pamela Scalon — sopranai, Janina Čekanauskienė — mezzo sopranas, Rimtas Dabšys — bosas, Timothy Parnale — tenoras) ir griežėjai (Jūratė Raulinaitytė ir Christine Jung — violončelės, Sigitas Raulinaitis — fleita, Paul O'Brian — valtornė, Jack Arnold — mušamieji, Raimonda Apeikytė — vargonai).

Mišių struktūra moderniai neįprasta. Čia jungiamos praeities ir dabarties polifoninės dėrmės. Girdisi ir paprastus, paraleliai kartojami frazė, ir gana raizgus instrumentų bei vokalo "pašnekesys". Panaudojami įvairūs garsų efektai. Ypač mušamieji turi daug darbo. Iš visų dalių gražiausiai nuskambėjo "Agnus Dei" ir Mišių užsklanda. Šiaip visuma, kad ir įdomi savo naujoviškumu, didelio įspūdžio nepadarė. Išiklausyti kludė gal dienos karštis, gal grūstis šventovėje, gal ir vienas kitas atlikimo nelygumas. B. Markaičio kūrinį galima būtų palyginti su rizikingai žaidžiamą šachmatų partiją, kurioje aukojamos kelios stambios figūros, kad būtų pasiektas įspūdingas matas. Deja, ši kartą kompozitoriui, nežiūrint kombinacijų įmantrumo, užsachuoti auditorijos nepavyko. Maldininkų dvasia dangopi nepakilo.

Stamantriai atrodantis Bostono vyrų sekstetas susilaukė šiltų aploдимentų. Sekstete dainuoja: Bronius Banaitis, Vytautas Eikinas, Norbertas Lingeritaitis, Helmutas Lingertaitis, Ričardas Lizdenis, Pranas Simkus. Repertuaras platus, tačiau lėkštokas. Pirmoje dalyje viena po kitos nubangavo širdį glostančios melodijos, kad ir Chopino "Ruduo", Schuberto "Serenada", Offenbacho "Barkarolė". Originaliu atlikimu jos nepasizymėjo. Toliau sekė eilė J. Gaidelio sukurtų ar harmonizuotų dainų. Antroje dalyje vėl keli J. Gaidelio estradiniai dalykai, pakankamai ritmingi, svajingi. Atliktos ir kelios per-nelyg populiarios dabarties Lietuvos kompozitorių dainos. Didžiausio atgarsio susilaukė užstalės liaudies daina "Gėriau, gėriau" (nors ir nelietuviško pobūdžio) ir J. Gaidelio — J. Karoso harmonizuota liaudies daina "Stikliukėlis". Pasirodo, gėrimo tradicija visuomet kaupia įtaigų patosą. Gražiai praejo Ablėnaitės "Keliönė".

Savo išore sekstetas patraukia akį. Visdėlto skambia dinamika negali pasigirti. Kartais susidaro įspūdis, kad stovi šeši, o dainuoja tik trys. Taip pat repertuaro perdėlis susaldinimas (itin ryškus pirmoje dalyje) gerokai kertasi su reiklesnį klausytojų skoniu. Vyrai turėtų šiek tiek įdomiau interpretuoti jau žinomas dainas. Saunumą suderinus su originalumu bus pasiektas menas.

Solistės Anitos Pakalniškytės dainavimas buvo ir skambus, ir jaunatviškai pakilus. Daugelis klausytojų ją buvo girdę čia dainuojančią prieš kelerius metus. Padaryta nuostabi pažanga. Pakalniškytė gerokai su-tvirtėjo balsine apimtimi. Žinoma, kvėpavimo technika dar sukelia sunkumų dainuojant sudėtingesnes ar labiau išstėtas frazes. Jai labiau pavyksta žaismingi dalykai, kur ne tiek turinio aiškumas, ne gėlmė, kiek pats sklandus dainavimo gyvas-tingumas sukelia įspūdį. Ateityje Anita būtinai turės padirbėti prie dikcijos lyginimo, ypač dainuojant lietuviškai, ispaniškai ar itališkai. Jau dabar, stebint jos mergaitišką grožį ir visą tą pavasarišką energiją, bres-ta tikėjimas, kad jos vokalo menas įlgainui skaidrės. Ji verta būsimų laurų. Jos miela klausytis. **Pr. V.**

Atsiųsta paminėti

TECHNIKOS ŽODIS nr. 1 (159), 1978 m. sausis-kovas. Šis numeris skirtas III-iam mokslo ir kūrybos simpoziumui, įvykusiam 1977 m. lapkričio 24-27 d.d. Čikagoje. Pateikiama jo programa, trumpas eigos aprašymas, supažindinama su dalyviais. "TZ" žurnalą leidžia ALIAS Čikagos skryliaus techninės spaudos sekcija. Metinė prenumerata — \$6, studentams — \$2. Administratoriaus adresas: A. Brazdžiūnas, 7980 West 127 St., Palos Park, Ill. 60464, USA.

CHRONICLE OF THE CATHOLIC CHURCH IN LITHUANIA No. 17 and No. 18. "LKB Kronikos" nr. 17 ir nr. 18, išversti į anglų kalbą. Išleido Lietuvių R. Katalikų Kunigų Vienybė, 351 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207, USA.

AUSRA — DIE MORGENROE-TE. Eine Zeitschrift aus dem litauischen Untergrund in deutscher Uebersetzung. Pogrindinės "Aušros" 1977 m. vasario 16 d. išleisto 5 nr. vertimas į vokiečių kalbą, atliktas Jurgio Lagino. Įvadas — dr. Alberto Geručio. Leidėjas — Institut Glaube in der 2. Welt, Postfach 142, CH-8700 Kuesnacht/ZH, Switzerland. "Aušra" yra įtraukta į šios organizacijos reguliariai kas 14 dienų pasirodantį informacinį "ID-G2W" leidinį.

SVIETIMO GAIRĖS nr. 5 (18), gegužė. JAV LB švietimo tarybos žurnalas, redaguojamas Danutės Bindokienės. Prenumeratos kaina — \$3. Administracijos adresas: J. Bagdonas, 6449 So. Troy, Chicago, Ill. 60629, USA.

Torontiško Stepo Kairio muzikinio vieneto kanklininkė JUDITA MELNY-KAITĖ penktoje dainų šventėje Toronte Nuotr. S. Dabkaus

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

IDOMŲ KONCERTŲ Brocktone, Mass., surengė šios vietovės Sv. Kazimiero parapijos choras, vadovaujamas kompoz. Juliaus Gaidelio, paruošęs pluoštą lietuvių kompozitorių dainų. Koncerte taigpi dalyvavo ir Bostono vyrų sekstetas — N. Lingertaitis, B. Banaitis, R. Lizdenis, P. Simkus, V. Eikinas ir H. Lingertaitis su vadovu J. Gaideliu, padainavęs lietuvių ir tarptautinių klasikų kūrinių. Maloni staigmena buvo dar gimnaziją lankanti jaunoji sol. Marytė Bizinkauskaitė su S. Simkaus, A. Kačanausko, J. Žilėvičiaus dainomis. Buvęs Vilniaus operos sol. Stasys Liepas koncertą papildė viena P. Čaikovskio "Pikų damos" ir dviem W. A. Mozarto "Figaro vestuvių" arijom.

TRADICINĖS TAUTINIŲ SOKIU ŠVENTINĖ jau 22-ą kartą Los Angeles lietuvių pakvietė vietinis "Spindulio" ansamblis, vadovaujamas Onos Razutienės. Jam šįkart talkino svečiai iš Kanados — 8 poros Toronto "Gintaro" šokėjų, atvykusios su dalimi savo vadovu. Abu ansambliai ne tik šoko tautinius šokius, bet ir padainavo lietuviškų dainų. Gintaričių šokėjams vadovauja G. Krasauskaitė, dainininkams — G. Paulionienė.

LIETVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJOS centro valdyba, kurią 1974 m. Romoje sudarė pirm. kun. prof. dr. A. Liūma, SJ, I vicepirm. dr. A. Avižonienė, II vicepirm. prel. dr. L. Tulaba, sekr. mons. dr. A. J. Bakis, ižd. kun. R. Krasauskas ir archyvaras mons. dr. P. Jatlulis, savo posėdyje nutarė XI-ji LKM Akademijos narių suvažiavimą surengti Čikagoje 1979 m. rugpjūčio 31 — rugsėjo 7 d.d. Kadangi tais metais bus minima Vilniaus Akademijos įsteigimo bei dabartinio universiteto 400 metų sukaktis, paskaitos bus skiriamos šiam jubilėjui pažymėti. Suvažiavimo ruošą patikėta LKMA Čikagos židinui, vadovaujamam kun. V. Bagdanavičiaus, MIC. Suvažiavime taigpi turės būti išspresstas naujos centro valdybos rinkimo klausimas — reikia apsispręsti, ar ji bus palikta Romoje, ar perkelta į kurią kitą vietovę. Akademijos nariais centro valdyba tame posėdyje priėmė tris čikagiečius — Antaną Balčiūną, dail. Adoną Varną ir kun. Leoną Zaremą, SJ. 1977-78 m. LKM Akademija neteko penkių mirusių narių: kun. dr. Felikso Gurecko, kun. prof. dr. Prano Manelio, prof. dr. Vlado Juodeikos, prof. dr. Alfredo Senno ir dr. Grigo Valančiaus.

LB BOSTONO KULTŪROS KLB. BAS veiklos sezoną užbaigė Vilnių Vyduinui-Storastai skirtu savo narių susirinkimu. Jame buvo prisiminta šio rašytojo ir filosofo 25 metų mirties sukaktis. Vyduinas mirė Detmole, V. Vokietijoje, 1953 m. vasario 20 d. Paskaitą "Dvidešimt penkeri metai be Vyduono" skaitė dr. Jonas Stiklorius, atvykęs iš Filadelfijos. Paskaitininkas plačiai palietė Vyduono gyvenimą, jo kūrybą ir asmenybę. Vyduono prisiminimą jo raštų ištraukomis papildė Birutė Vaičiūnaitė-Šleženė. Naujuoju klubo pirminku sekanciam sezonui išrinktas inž. Antanas Girmius.

TARPTAUTINIO RASYTOJŲ PEN KLUBO KONGRESE Švedijos sostinėje Stockholme lietuviams netiesiogiai atstovavo išeivų PEN klubo vicepirm. Algirdas Landsbergis. Oficialus lietuvių PEN klubas Lietuvoje nebuvo įsteigtas, nors tokius PEN klubus turėjo Latvijos ir Estijos rašytojai, Stockholmo kongrese minėję veiklos penkiasdešimt metų. Specialiomis brošiūromis buvo primintas ne tik sovietų įvykdytas tų PEN klubų uždarymas, bet ir dabartinė Estijos, Latvijos, Lietuvos okupacija. Į PEN kongresą, prasidėjusį gegužės 23 d. senuosiuose Stockholmo pilienuose rūmose, neatvyko nė vienas rašytojas iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos. Estų PEN klubui atstovavo išeiviai Aleksis Raninitas ir kritikė Asta V. Linolt, atvykę iš JAV. Latvių PEN klubo delegacija taip pat sudarė išeiviai — V. Strelerte, M. Ausala, J. Kronbergs, A. Lejins ir kt. Vykdomojo PEN komiteto prieškongresiniuose posėdžiuose buvo minimas Viktoras Petkus, įtrauktas į kalinamų rašytojų sąrašą kaip istorikas ir lietuvių Helsinkio grupės narys. Spaudos konferencija gegužės 22 d., atskleidusi politinę bei kultūrinę priepaūdą Rytų Europoje ir Azijoje, surengė Prancūzijos PEN klubas. Jos dalyviaus A. Landsbergis painformavo apie V. Petkų ir Balį Gajauską. Apie A. Ginzburgą kalbėjo Gulago veteranas Vadimas de Launay, prieš porą metų išleistas iš Sovietų Sąjungos. Jis taigpi šiltais žodžiais prisiminė ir V. Petkų, su kuriuo jam yra tekę bendrauti. Kongreso posėdžiams prasidėjus, buvo gautas pranešimas iš sovietų rašytojų — J. Jevtušenkos, A. Voznesensko ir J. Trifonovo, kad jų dalyvavimą su-trukdė ne nuo jų priklausančios priežastys. Sovietų Sąjunga vis dar nėra tarptautinės PEN organizacijos narė. Ji norėtų, kad būtų uždarytas išeivų PEN klubo centras. Sis pasiūlymas buvo iškeltas kongrese, tačiau jį beveik vienbalsiai atmetė dalyviai — už patvirtinamą balsavo tik labai negausūs R. Vokietijos atstovai — poetas G. Kunert ir romanistė Ch. Wolf.

ZEMAITIJOS KAIMO KAPELŲ šventė "Žemaitiškas smuikėlis" įvyko Akmenėje birželio 17-18 d.d. "Žemaitiška smuikėlių" ir specialų prizą už įdomiausią programą rajonų grupėje laimėjo J. Gintausko vadovaujama Akmenės cemento ir šiferio gamyklos kapela. Antrą vietą teko Jonavos azotinių trąšų gamyklos muzikantams su vadovu H. Ganausku, trečiąją — Raseinių rajono kultūros namų kapela, paruošti G. Grigelio. Kaimo ir zoninių kultūros namų grupėje stipriausia buvo Telsių rajono Anulėnų kaimo kapela, kurios vadovas yra R. Siurblys. Antrasis vietas išsikovojo Šiaulių rajono Kuršių zoninių ir Panevėžio rajono Pascherių kultūros namų atstovai su vadovais P. Mikučiu ir V. Malčium. Šventė užbaigta kaimiškų kapelių koncertu Akmenės pušyne.

LIEDUVISKŲ KNYGZENKLIŲ PARODA R. Berlyne surengė valstybinė R. Vokietijos biblioteka, bendradarbiaudama su respubline Vilniaus biblioteka. Parodos atidaryme kalbėjo pastarosios direktorius I. Baltušis, dail. V. Jučys, Berlyno bibliotekos direktoriaus pavaduotojas K. Briukmanas. Dienraštis "Berliner Zeitung" vokiečius supažindino su knygzėnklių tradicijomis Lietuvoje, kaikiuriais jų kūrėjais. Parodoje dalyvavo pusimstis lietuvių dailininkų, pateikusių apie 300 knygzenklių.

JAPONAS IKUO MURATA, Tokijo ekonomikos kolegijos profesorius, antrą kartą viešėjo Vilniuje. Jis yra baltistas ir indeoeuropieistas, studijavęs lietuvių ir latvių kalbas Ohio universitete. Japonų kalbon verčia pasaką "Eglė žalčių karalienė", vysk. A. Baranausko "Anykščių šilelį", K. Donelaičio "Metus". Pirmąsias 144 "Pavasario linksmybių" eilutes jau 1973 m. paskelbė savo kolegijos humanitarinių ir gamtos mokslų žurnale, o 1977 m. pabaigoje išleido pilną "Vasaros darbų" vertimą. Prof. I. Murata K. Donelaičio "Metus" laikė vienu didžiausių pasaulinių kūrinių ir tikisi, kad jie Japonijoje bus sutikti šilčiau, negu Vergilijaus "Enaida". Iš Vilniaus prof. I. Murata išvyko į Stockholmo ir Uppsalos universitetus gilinti studijų, kur taip pat tobulins lietuvių bei latvių kalbų mokėjimą.

VILNIEČIŲ APLANKE simfoninis Suomijos radio orkestras, vadovaujamas L. Segerstamo. Jo koncerte filharmonijos salėje skambėjo J. Sibeličiaus "Septintoji simfonija", M. Musorgskio "Parodos paveikslėliai" pagal Lietuvoje negirdėtą L. Femtekio instrumentuotę, kuri esanti prastesnė už M. Ravelio. D. Sostakovičiaus "Koncerte violončelei ir orkestrui" dalyvavo Helsinkio muzikos akademijos prof. E. Rautijus. Nors suomių orkestras ši sezoną švęs aukšnę veiklos sukaktį, recenzento Jurgio Dvariono nuomone, ilgametė patirtis jo nėra iškelusi į meno viršūnes.

DVIDESIMTAJAI RESPUBLIKINEI KINO MEGEJŲ filmų apžūrai Vilniuje buvo pateikti net 43 įvairaus žanro kūriniai. Vertintojai geriausiu dokumentiniu filmu pripažino V. Kažukausko "Sentimentalius susitikimus", atskleidžiančius dabartinį gyvenimą lietuviškame kaime. Daug atstovų turėjo pieštiniai filmai, vadinami daugimulkiaciniais. Geriausio įvertinimo šioje grupėje sulaukė panevėžiečių J. Lauraičio ir A. Petrausko "Magos", V. Kasevičiaus, V. Svaldenio, R. Urbanaitės ir V. Jakelio filmas "Valio!". "Magos" kūrėjai priklauso saviveiklinei "Kontrasto" studijai, "Valio!" — "Spindulio" studijai. Prizą už geriausią vaidybinių filmą — šmaikščią komediją "Pergalės kvapas" gavo vilniečiai V. Gaigalas ir A. Slavinskas.

VILNIAUS OPEROS IR BALETO TEATRAS sezono užbaigai paruošė R. Wagnerio "Skrajojantį olandą" premjerą, pasikvietęs vokiečių menininkus iš Erfurto — miesto teatro vyr. dirigentą U. Nisėną, rež. G. Imbylį ir dail. Z. Bachą. Pagrindinius vaidmenis sukūrė lietuviai solistai — G. Apanavičiūtė, V. Kuprys, B. Bakas, J. Antanavičius, A. Stasiunaitė, J. Valuckas. Sekantį sezoną šios operos spektaklį dirigentų bus V. Viržonis. Vokiečių menininkų talka yra įtraukta į kultūrinio bendradarbiavimo rėmus. Rudenį Erfurto teatre viešės vilniečiai dainininkai.

ETNOGRAFINĖS "KUPISKENU VESTUVES" vis dar tebėra populiarios Lietuvoje. Jų 378-tasis spektaklis neseniai buvo atliktas Gruzijoje A. Gričiaus vidurinės mokyklos salėje. Gausūs žiūrovai po spektaklio turėjo jaudinančių susitikimų su senosios kartos Kupiškėnų aktorais, šio veikalo rež. Povilu Zolunu.

SIMFONINIS VILNIAUS FILHARMONIJOS orkestras su savo vyr. dirigentu Juozu Domarku pirmą kartą viešėjo Leningrade, kur buvo surengti keturi koncertai. Juose skambėjo L. Beethoveno, W. A. Mozarto, F. Poulenco, C. Sain-Saensio, M. Musorgskio, leningradiečių ir lietuvių kompozitorių kūriniai. Trečiasis koncertas buvo įtrauktas į "Jaunųjų dirigentų debiuto" ciklą. Jam dirigavo Alvydas Sulčys, neseniai baigęs Sverdlovsko konservatoriją, dirbantis dirigentu Jaltos filharmonijoje.

V. Kst.

R. CHOLKAN & CO. LTD. REAL ESTATE

JANE-BABY POINT, atskiras, centrinio plano, 6 kambarių namas; apšildomas saulės kambarys; gražus natūralus medis viduje; garažas su privačiu įvažiavimu; namas be skolo.

ROYAL YORK-EGLENTON, gražus 6 kambarių vienaaukštis; pilnai užbaigtas rūšys, 2 prausyklos, 2 atviri malkomis kūrenami židiniai; garažas su privačiu įvažiavimu.

SWANSEA, atskiras, originalus tributas, 3 ir 2 miegamųjų, vos kelio likus metų senumo; garažai su privačiu įvažiavimu.

RUNNYMEDE-BLOOR, 8 kambarių mūrinis namas, 2 mod. virtuvės; garažas su privačiu įvažiavimu; namas be skolo; prašoma kaina \$64.900.

HIGH PARK-BLOOR, 7 kambarių atskiras namas; kvadratinis planas, vandeniu-alyva šildomas; 2 prausyklos; garažas su plačiu įvažiavimu, netoli Bloor.

ROYAL YORK-BLOOR, atskiras vienos šeimos 2 miegamųjų (5 kamb.) vienaaukštis, vandeniu-alyva šildomas; užbaigtas rūšys, nemažas sklypas, garažas su privačiu įvažiavimu.

INDIAN RD-BLOOR, 10 didelių kambarių atskiras namas; kvadratinis planas; garažai su plačiu privačiu įvažiavimu; namas be skolo.

JANE-ANNETTE — palikimas, 5 kambarių atskiras mūrinis vienaaukštis; garažas; prašoma kaina tik \$55.000.

16 ĮSTAIGŲ JŲSŲ PATARNAVIMUI TORONTE IR
ONTARIO PROVINCIJOJE.

P. KERBERIS,
2336 BLOOR STREET WEST
tel. 763-5555 namų 535-1584

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Tel. 532-3400
M6H 1A8

AKTYVAI — virš 14 milijonų

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10 - 3	term. indėlius 1 metų 8½%
Antradieniais 10 - 3	pensijų ir namų s-tas 8½%
Trečiadieniais uždaryta	taupomąsias s-tas 7%
	depozitų-čekių s-tas 6%
Ketvirtadieniais 10 - 8	
Penktadieniais 10 - 8	DUODA PASKOLAS:
Šeštadieniais 9 - 1	asmenines 9½%
Sekmadieniais 9.30 - 1	nekiln. turto 9¼%
	investicines 10%
Skyrius ANAPILYJE veikia sekmadieniais — 9.30 v.r. iki 1 v.p.p.	

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaides. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

**AR TURITE SUNKUMŲ SUPRASTI
KĄ REIŠKIA GYVYBĖS DRAUDA?**

KLAUSKITE MANE APIE: pajamų mokesčių atskaitas • pensijų planus • RRRP — registruotą pensijų planą • invalidumo pajamas • nuosavybių draudą • šeimos apsaugą • studentų draudos fondus mokslui eiti

THE CITADEL LIFE

365 Evans Ave. (arti Kipling), suite 104
Juozas Eimis Ramas Namai: 766-5857 • Raštinė: 255-5514

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue
(Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

- ★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical Fitness Certification)
- ★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechanikai
- ★ Taisymai. ★ Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
- ★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETIT

Lietuviška maisto gaminių krautuvė

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario Telefonas 535-1258

- Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu varžytus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)

Toronto, Ont., M6R 1V5 FILTOS BROS
Telefonai 533-8451, 533-8452

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Viežiuti ir vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylių, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.

- Sąžiningai atliekame visus automobilių mechanikos pataisymus. • Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJE

Atnaujintame Vilniaus "Žalgirio" stadione su modernia bėgimo taku danga įvyko Sovietų Sąjungos, Lenkijos ir R. Vokietijos lengvosios atletikos varžybos. Jos buvo pradėtos pučiamųjų orkestro "Trimitas" grojamomis melodijomis, šokėjų grupių atlikta "Kepurinė" ir "Sukitiniu". Pirmą vietą laimėjo R. Vokietija, įveikusi Sovietų Sąjungą 196:182 taškų santykiu, Lenkiją — 223,5:154,5. Antroji vieta teko sovietų lengvaatlečiams, kurie lenkus nugalėjo 244:136. Sovietų Sąjungos rinktinėje buvo dvi Lietuvos atstovės — šuolininkė ir tolį Vilma Bardauskienė ir jieties metikė Jadvyga Putnienė. Vilnietė V. Bardauskienė lengvai laimėjo 1 vietą, nušokus 6 m 80 cm. Šį sezoną geresnį rezultatą už ją tėra pasiekusi amerikietė D. Andersen — 6 m 90 cm, o pasaulio rekordas 6 m 99 cm priklausė R. Vokietijos atstovei Z. Zigl ir buvo pasiektas 1976 m. Antroji ir trečią vietą Vilniaus varžybose užėmė vokietės: H. Vycisk — 6 m 63 cm, B. Vujak — 6 m 61 cm. V. Bardauskienė laikoma rimta kandidatė į pasaulio rekordininkes. Jos Lietuvos ir Sovietų Sąjungos rekordas yra 6 m 82 cm. Geriausias jos šuolis — 6 m 80 cm Vilniaus varžybose galėjo būti dar geresnis, bet buvo atsispirta 15-20 cm prieš leistiną ribą. Atrodė, V. Bardauskienė didžiausią problemą vis dar sudaro įsibėgėjimo suderinimas su galutine atsispyrimo riba. Tada jos šuoliai priartėtų prie pasaulinio rekordo ir lig šiol neįveiktos 7 metrų ribos.

Malonią staigmeną vilniečiams suteikė klaidpėdė Jadvyga Putnienė, net penktą kartą šį sezoną pagerinusi Lietuvos moterų jieties metimo rekordą nuo 59 m 58 cm iki 61 m 20 cm. Jai pavyko iš karto peržengti ir 60 m, ir 61 m ribas. Sovietų Sąjungos rinktinėn J. Putnienė buvo įtraukta pirmą kartą. Sveikintinas debiutas. Už ją vis dar gerokai pajėgesnės R. Vokietijos atstovės: 1 vieta su 65 m 24 cm laimėjo R. Fuchs, buvusi pasaulio rekordininkė, II vieta su 63 m 16 cm teko U. Homolai.

Vilnietis R. Valiulis šiose varžybose dalyvavo 4x100 m estafetėje. Bėgimą laimėjo R. Vokietijos rinktinė, antroje vietoje palikusi Lenkijos bėgikus. R. Valiulius su Sovietų Sąjungos rinktinė teko III vieta. Dešimties kilometrų bėgime Sovietų Sąjungai atstovavo vilnietis A. Antipovas, šį nuotolį įveikęs ketvirtuoju per 28 min. 49 sek. Pirmą vietą laimėjo Sovietų Sąjungos atstovas E. Selikas per 28 min. 42,4 sek., pralenkęs lenkus R. Kopijašą (28 min. 42,7 sek.) ir H. Piotrovskį (28 min. 42,7 sek.).

SPORTAS VISUR

Rūta ir Vitas Gerulaitčiai svarbiausiame teniso turnyre Wimbledone puikiai pasirodė. Rūta, mažiau žinoma už savo broį, pasiekė net tris pergales. Ji laimėjo prieš S. Tollen- sand 6:4, 6:2, prieš H. Luoloffus 6:0, 6:0 ir prieš M. Rodonoda 6:0, 6:2. Nusilenkė ji praėjusių metų Wimbledone meisterei (šiais metais—ketvirtai) pasakme 5:7, 4:6.

Vitas Gerulaittis, kuris šiais metais buvo trečiuoju, nenuvylė rengėjų. Jis užtikrintai pasiekė pusfinalį ir iškrito prieš nr. 2 žaidėją Jimmy Connors pasakme 9:7, 6:2, 6:1.

Pirmasis setas, trukęs net valandą, parodė puikų žaidimą. Gerulaitčiui vedant 5:4 ir stokojant tik vieno sviedinio pergales, teko pralaimėti.

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

"The Globe and Mail" išidėtas pranešimas iš Maskvos: be A. Ščaranskio ir A. Ginzburgo, esąs teisiamas lietuvis kovotojas už žmogaus teises Viktorus Pyatkus, o taip pat ir kažkoks vakariečiams žurnalistas niekada negirdėtas A. Filatovas, kaltinamas špioniažu.

Kanados parlamentas ir senatas vienbalsiai priėmė rezoliuciją, siūlančią 1978 m. Nobelio taikos premiją paskirti penkioms Helsinkio susitarimų pazeidimus sekančioms disidentų grupėms Sovietų Sąjungoje — Maskvos, Ukrainos, Gruzijos, Armėnijos ir Lietuvos. Panašias rezoliucijas taipgi yra patvirtinę Britanijos, Belgijos ir Norvegijos parlamentai. Rezoliucijos pravedimu Kanadoje rūpinosi parlamentinis Helsinkio grupės komitetas, vadovaujamas liberalo M. O'Connell, kurį sudaro: NDP socialistų atstovas A. Brewin, liberalų senatorius J. Marchand ir progresyviųjų konservatorių senatorius P. Yuzyk. Spaudai išsiuntinėta me pranešime pabrėžiama: rusų, ukrainiečių, gruzinų, armėnų ir lietuvių grupės jau nuo 1976 m. reikalauja, kad Sovietų Sąjungą nelažytų 1975 m. pasirašytų Helsinkio susitarimų, užtikrinančių žmogaus teisių gerbimą, bet Sovietų Sąjungos

meti. Pirmasis setas, taip sunkiai iškovotas Jimmy Connors, ir nulemė tolimesnę pasekmę Gerulaitčio nenaudai.

Ketvirčio baigmėje Vito susitikimas įvyko pagrindinėje vidurio aikštėje. Žiūrovai su įtempimu sekė atkaklią kovą prieš Brian Gottfried nr. 5. Vitas šį susitikimą laimėjo 7:5, 4:6, 9:7, 6:2. Prieš tai įvykė keturi susitikimai Vito buvo lengvai laimėti pasekmėmis: V. G. — Hans Gunt- hardt 6:2, 6:2, 4:6, 6:1; V. G. — Roy Appa 6:3, 7:5, 6:2; V. G. — S. Stewart 9:8, 6:0, 6:2; V. G. — H. Phister 6:3, 3:6, 6:2, 6:3.

Pasaulio spauda skiria labai daug dėmesio Wimbledonui. Toronto laikraščiai pakartotinai džiaugiasi, kad Kanada šiais metais turėjo savo atstovus Wimbledone, o Toronto jaunais pasiekė šešiolikos žaidėjų grupę (Rūta pasiekė šešiolikos grupę senjorų tarpe, o Vitas 4-rių būrelį).

Rašant šią informaciją dar nebuvo užbaigtos dvejetainės varžybos, kuriose Vitas Gerulaitis su Sandy Mayer varžėsi be pralaimėjimų. J. B.

VYČIO ŽINIOS

PLS žaidynės dalyvavo 4 Vyčio krepšinio komandos — moterų, jaunių A(19), jaunių B(16) ir jaunių C(14). Dvi komandos pasipuošė žaidynės medaliais. Sėkmingiausiai žaidynės pasirodė jaunieji C. Nugalėję Hamiltono Kovą 24:23 ir Čikagos Žarą 28:25, pateko į baigminį žaidimą, kuriame pralaimėjo Niujorko LAK 23:33. Vytiečiams atiteko sidabro medaliai. Komandoje žaidė: G. Grabauskas 13, J. Ažubalis, S. Namikas 5, J. ir P. Aukštaičiai, A. Saplys 32, R. Karpis 8, A. Balsys 15, P. Sukauskas 2, L. Ažubalis, P. Karpis, R. Marcinkevičius. Komandoje geriausiai žaidė A. Saplys, kuris daug prisidėjo prie laimėjimų, ypač prieš II. Kovą (18 tšk.).

Jauniai B, po pralaimėjimo pirmose rungtynėse Klevelando Žaibui 18:40, nugalėjo Niujorko LAK 36:10 ir Ilamiltono Kovą 30:24. Laimėjo trečią vietą ir bronzos medalius. Komandoje žaidė: P. Tutlys 6, J. Karpis 23, J. Zenkevičius 2, P. Bubelis 8, V. Grabauskas 12, L. Selio 10, A. Slapšys 4, A. Kšionis 2, R. Budrys, A. Radzevičius 2, E. Augaitis 2.

Jauniai A, nors ir nelaimėjo medalių, tačiau buvo pajėgiausia Vyčio komanda žaidynėse. Po laimėjimo prieš Čikagos Lituaniką II 50:35, vytičiai pralaimėjo I v. laimėtojų Niujorko LAK 40:49. Po to, vėl nugalėjo Lituaniką II 32:31, pralaimėjo Čikagos Neriai 36:55. Komandoje žaidė: R. Duliūnas 63, P. Stauskas 12, K. Krawczyk 18, A. Bajorinas, R. Petronis 4, R. Bumelis 16, L. Kaknevičius 18, V. Gataveckas 14, V. Stokkus 4, V. Simkus 1, J. Zenkevičius. Komandoje geru žaidimu pasižymėjo R. Duliūnas ir R. Bumelis, kurie daugiausia prisidėjo prie laimėjimų.

Krepšininkės buvo labai arti medalių, tačiau pralaimėjo labai nežymiu skirtumu. Pirmose rungtynėse pralaimėjo Hamiltono Kovui 19:20 ir po to Londono Taurui 20:25. Komandoje žaidė: R. Stravinskienė 6, G. Stankutė, Pearson 2, M. Zaleskienė 6, S. Ažuolaitė 8, S. Underlytė 14, Vaškevičiūtė, D. Zukauskaitė 5, G. Zukauskaitė 2, Vaičiūnaitė 2, Stravinskaitė. Komandos geriausias žaidėjas — S. Underlytė, S. Ažuolaitė ir D. Zukauskaitė.

Vytiečiai dar dalyvavo ir laimėjo žaidynių medalius lengv. atletikoje, stalo tenise, lauko tenise, šaudyme ir slidinėjime. Apie tai sekantį kartą. A. S.

Atėitininkų žinios

Štovykla Wasagoje prasideda liepos 23, sekmadienį. Prašome neatvežti stovyklautojų šeštadienį, nes jų niekas neprižiūrės. Sekmadienį bus Mišios 11 v. ir oficialus stovyklos atidarymas. Kurie dar neužsiregistravo, prašome kiek galima greičiau registruotis. Prisikėlimo parapijoje arba pas dr. O. Gustainienę. Stovyklautojų amžius: nuo 7 iki 18 metų. Jaunučiams iki 12 metų ir vyresniesiems bus atskiros programos.

Stovyklos tema — "Aplinka ir mes". Visa programa bus gyvdenama mažomis grupėmis, kad būtų galima įtraukti kiekvieną stovyklautoją. Šiais metais nebus kviečiami pašaitininkai, bet norima, kad abi savaitės būtų bendras visų stovyklautojų darbas ir mokymasis kartu su vadovais.

Stovyklautojai prašomi atsivežti turimus muzikos instrumentus. Nesivežti radijo aparatų, komikų, kortų, nes stovykla ne tam ruošiamą, kad stovyklautojai įjėskotų kaip praleisti laisvalaikį.

Laukiame daug stovyklautojų iš kitų kolonijų.

Skautų veikla

• Iškyloje į Romuvą liepos 8-9 d. d. dalyvavo apie 40 skautų-vyčių ir kandidatų, vyr. skaučių, skautininkų-kių ir stovyklavietės talkininkų. Atlikta daug stovyklos paruošiamųjų darbų. Sk. vyčiai kandidatai atliko paskutiniuosius uždavinius apylinkės miškuose. Violetinius vyčio kaklaraiščius tėvūniai užrišo pasizadėjusiems toliau skautauti suaugusiems priimtu būdu. Tai buvo gražus Mindaugo dr. vės jaunimo būrelis: E. Grybas, L. Grybas, T. Kasperavičius, G. Karosas, E. Slapšys, M. Tarvydas, R. Turūta ir T. Valickis. Juos sveikino Romo Kalantos būrelio vadas ps. M. R u s i n a s, kandidatus ruošęs ps. L. Saplys, Kanados rajono vadovas s. L. Kalinauskas, Ročesterio skautų vardu s.v.v.sl. D. Kušinskas, s.v.v.sl. T. Senkevičius ir v.s. Č. Senkevičius. Įždžio apėgimos vadovavo ps. Ged. Kalinauskas. Surtarta sk. vyčių sueiga-laužą rengti pradėdant XVI-tąją Romuvos stovyklą liepos 29 d. Į ją kviečiami visi skautai vyčiai. Naktiečiams numatyti lauko kėsniai. Bus tariamasi apie pasirodymus VI-tojo tautinės stovyklų. Laukiama įvairūs sumanymai.

• Skautininkai-kės, norintieji stovyklauti VI tautinės stovyklos bendrojo pastovyklė, registruojasi iki liepos 20 d. pas s. Algį Glodą, 15 Ayrshire Rd., Worcester, Mass. 01064. Tel. 617-754-4326. Reg. mokeskis — \$20 dviem savaitėm, \$10 vienai savaitėi. Visos stovyklos mokeskis — \$105 dviem savaitėm ir \$55 vienai savaitėi. Dieninis stovyklavimas po \$10 dienai. Čekiai rašomi "Lithuanian Scouts Association Inc." vardu. Negalintieji stovyklauti kviečiami atvykti rugpjūčio 19-20 d.d. su savomis palapinėmis. Taipgi apylinkėse yra gana daug viesbučių. Maironio parko Lietuvių Namuose visada galima skaniai pavalgyti ir rasti nakvynę kaimynystėje. Maironio Parko adresas: 52 Quinsigamond Ave., Shrewsbury, Mass. Artimas motelis — Worcester City Motel, tel. 617-791-0976. Laukiama visi ir visos!

• I VI tautinę stovyklą vykti per tuntas yra ligi šiolie užsiregistravę 73 iš Toronto ir 10 iš Hamiltono skautų-čių. Yra pasamdyti du autobusai. Norintieji jais keliauti kreipiasi į ps. V. Grybičnę tel. 532-7284 arba ps. L. Saplį tel. 598-4913. Jiems sumokami ir stovyklapiniginiai. Stovyklos registracija nepriminės asmeninių čekių, todėl labai svarbu visa susitvarkyti prieš išvykstant. Visos informacijos teikiamos paskambinant augščiaui nurodytais telefonais. Č. S.

suole buvo Kanados pilietė Asta Marija Sokov, 53 metų amžiaus turistė iš Montrealio, nuykusai aplankyti giminių Ukrainoje. Ji buvusi sulaikyta Maskvos Sermetejevo aerodrome su retų paveikslų ir brangenybių kroviniu. Pasak sovietinės "Novosti" agentūros, iš Sovietų Sąjungos bandomi išvežti daiktai būvę verti \$43.000. "Novosti" taipgi teigia, kad kaltinamoji, gimusi Sovietų Sąjungoje, iš jos pasitraukė 1943 m. į Vokietiją su "fašistiniu režimu ir hitlerininkais". A. M. Sokovai teismas paskyrė 8 metus darbo stovykloje. Kanados ambasados pareigūnai Maskvoje pripažino, kad nuteistoji buvo traktuojama pagal Sovietų Sąjungos įstatymus, draudžiančius nelegalų vertybių išvežimą, bet buvo nuteibinti tokios griežtos bausmės. A. M. Sokovos rusas advokatas yra pradėjęs apeliaciją, kuri bus svarstoma šį mėnesį.

Liepos 3 d. Kvebeke įsigaliojo oficialios prancūzų kalbos įstatymu remiamas įsakas, reikalaujantis, kad visi komerciniai užrašai anglų ar kitomis kalbomis būtų pakeisti į prancūziškus. Tai liečia ir katalogus, valgiaraščius, gaminių etiketes. Užrašai dviem kalbom paliekami iki 1981 m. rugsėjo 1 d. Su šia data jie taip pat turės būti pakeisti tik į prancūziškus. Užsienietiški restoranai užrašams bei tokioms krautuvėms leidžiama vartoti prancū-

Kanadą tiesiogiai palietė kita birželio mėnesi Maskvoje įvykusį byla, nes kaltinamųjų

REAL ESTATE LTD.

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

Telefonai: 536-2738 ir 536-2664

1611 BLOOR ST. WEST

MILTON, ONTARIO, dvejų metų senumo puikus vienaaukštis (bungalow, side split), brangūs kilimai, 2 šaldytuvai, krosnis, indams plauti mašina, šaldytuvai (deep freeze), bilijardo stalas; savininkas išvažiuoja į JAV.

LESSARD GATVE, pusiau atskiras plytų namas; 6 kambariai, užbaigtas rūšys, garažai; prašo \$63.000.

ALHAMBRA — ARTI LIETUVIŲ NAMŲ, atskiras plytų namas, 14 kambarių; 5 kambariai pirmame augšte, plius 4 butai nuomoti, geros pajamos, geras butas savininkui, garažas. Kaina nužeminta.

MEDLAND GATVE, atskiras, didelis plytų namas, 10 kambarių, labai geram stovyje; 3 virtuvės ir prausyklos, garažas; įmokėti \$15.000.

Vakaris skambinkite į namus

A. Garbenis 489-1543

Taupyk ir skolinkis

Pirmintiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:	IMA:
8½% už 1 m. term. dep.	9½% už asm. paskolas
8½% už pensijų ir namų planą	
7½% speciali taup. sąsk.	9¼% už mortgičius
7% už taupymo s-tas	
6% už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 20 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

ED. KONDRATAS, siuvėjas

1113 Dundas St. W.,
Toronto, Ont. M6J 1W9 Tel. 533-5454

Lietuviška "Real Estate" įstaiga St. Petersburg, Floridoje

ANGEL E. KARNIENE Broker • Realtor
Notary Public
3701 Gulf Blvd., St. Petersburg Beach, Florida, 33706
Telefonas (813) 360-2448 • vakare (813) 345-2738

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai.

Prityręs specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

PROGRESS REAL ESTATE LTD.

1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada

Jums sąžiningai patarnaus A. Bliūdžius

Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

Lietuviška maisto krautuvė EUROPEAN MEAT & DELICATESSEN

2899 Bloor St. W., prie Prince Edward
Tel. 233-9783 NAUJI LIETUVIAI SAVININKAI

Simons TELEVISION

Savininkas — V. SIMINKEVICIUS

2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požemini.

Nuom

Karavano pėdsakais

KAZIMIERAS BRIDZIUS

Jubilėjinis (10-sis) Toronto tautybų Karavanas atėjo ir praėjo, primindamas poeto Aisčio vaizdingus žodžius: „Ir tyruose paskendo karavanas“. Bet Toronto visuomenei ir dėl populiarumo besivaržančioms tautinėms mažumoms Karavanas „nepaskendo tyruose“, nes sekančią vasarą jis vėl sugrįš, o rengėjams niekad nėra peranksti galvoti apie naujus planus.

„Vilnius“ ir kiti

Siemetinis 58 paviljonas (7 buvo nauji) aplankė per du milijonus žmonių ir, kaip spauda rašo, visi buvo patenkinti gražiais renginiais, margomis programomis ir originaliais valgiais. Tokios reklamos už jokių pinigų nenupirksi, todėl rengėjai visai varžosi dėl publikos dėmesio ir dėl korespondentų palankumo. Kadaise „Vilniaus“ paviljonas garsėjo ir net buvo premijuotas dėl gero ir pigaus maisto. Ir šiemet didžiausias Kanados dienraštis „Toronto Star“ įdėjo nuotrauką, rodančią kaip Ramona Grigaliūnaitė vaišina Karavano vertintojų komisijos narius. Deja, jokios premijos „Vilnius“ šiemet nesulaukė.

Nesulaukė nė publikos eilių, kurios valandomis stovėjo prie ukrainiečių, vengrų, austrų ir kitų paviljonų. Tuo aš nenoriu daryti užuominos, kad kiti paviljonai buvo žymiai geresni, nes kiekvienas vertinamas pagal savo originalumą ir skirtingumą. Pagaliau ir publikos skonių sunku suprasti, nes jeigu prie amerikiečių paviljono jaučiamas grūdosi dėl džiaz ar Orleano dainų, prie ukrainiečių — dėl labai pagarsėjusių jų tautinių šokių, — tai sunku patiesinti laukimo eiles kad ir prie tokios austrų „Vienos“, kai ten pat (priešais) esantis „Krokuvos“ paviljonas davė labai gvą programą ir neturėjo laukiančių eilių. Gal publikos pasirinkimą lėmė skirtingas maistas — Vienos šniceliai ir lenkų dešros.

Maistas šiemet visuose paviljonuose buvo gana brangus. Tai teisinga mėsos kainų pakilimu. Bet bulvės, rodos, mažai pabrango, o „Vilniuje“ už kugelį jau buvo reikalaujama \$3, kai pernai jį galėjai pirkti už \$1 ar \$1.25. Ši smulkmena pabrėžiama dėlto, kad jokiam kitame paviljone kugelio nebuvo ir ši žydų ir kitų mėgstama valgių buvo galima reklamuoti kaip originalų lietuvišką patiekalą. Išpūstą jo kainą geriausia palyginti su bulviniais blynais, kurie turėjo pasisekimą naujame lenkų paviljone „Warsaw“ ir buvo parduodami tik po 20 ct. O jų virtuvėje blynai, rodos, reikalauja daugiau darbo, negu kugelis. Blynai buvo ne tik pigūs, bet ir lietuviškai skanūs, todėl juos bevalgdamas aš prisiminiau poeto Juozo Tysliavos pasakotą anekdotą: esą jis kartą paklausė Lietuvos piemenėlių — ką darytu, jeigu būtų karaliumi? Suvargęs berniukas tuojau atsakė: „Ilgai miegočiau ir kasdien valgyčiau bulvinius blynus“.

Kainų atpigimo būtų galima siekti maisto davinį mažinimu, nes „Vilniuje“ jie visados perdideli. Pvz. kituose paviljonuose publika mielai graitstė leistinius (creepe) už 80 ct. arba mažus (vienpusius) sumuštinis, kuriuos estai ir serbai paravinėjo po 50 ct., o rusų „Novgorode“ buvo galima gauti už 35 ct. Skirtingas dar ir tas, kad kituose paviljonuose svečiai mato beveik visų valgių pavyzdžius išdėtus ant stalų, o „Vilniuje“ jie gali rinktis tik iš keistų vardų sienos lentoje.

Kultūrinė pusė

Apsvarsčius maisto problemas, reikia nors trumpai pažvelgti į kultūrinę pusę. Beveik visuose paviljonuose vyravo tautiniai šokiai, kuriais geriausiai pasirodė ukrainiečių „Livas“ ir vengrų „Budapeštas“. Lietuvių paviljoną „Tėv. Žiburiuose“ jau aprašė A. Kalnys, viską linksmai pagirdamas. Tai puiku, bet kaip galėtų būti dar geriau. Kituose paviljonuose princesė ir burmistras nuolat būna prie įėjimo durų ir mandagiai sveikina svečius (kai kur net rankos padavimu). „Vilniuje“ tokių sveikintojų nemačiau, o ir Kalnys tik po įėjimo juos, sako, surašęs.

Antra — informacijos brošiūrėlė jau kelinti metai yra ta pati ir labai nevykusi. Paviljonas pavadintas Vilniaus vardu,

bet apie tą garsų miestą ten nėra nė žodžio. Taip pat ir žemėlapis, su Lietuva stelbiančiais kaimynais, galėtų būti geresnis. Ir kam tiek daug datų, kurios jau seniai vargino Lietuvos mokinius ir mokytojus? Smulkmeniškam tautinių drabužių aprašymui viso puslapio tikrai per daug, nes jeigu kokia svetimautė tokiais dalykais susidomėtų, tai ji žinos kur reikiamų žinių įieškoti. Eilinis Karavano lankytojas domisi tik tokia informacija, kuri yra trumpa ir įspūdinga. Geru pavyzdžiu galėtų būti turkų „Ankaros“ paviljonas, kuris pasirodė pirmą kartą ir susilaukė didelio susidomėjimo. Trumpoje savo brošiūroje jie sugebėjo išsakyti turkų tautos 8.000 metų istoriją ir modernėjančios valstybės (40 mil. gyv.) laimėjimus. Brošiūroje ir rodinuose radau daug naujo, bet jiems aprašyti čia nėra vietos, tad pasitenkinti tik nuotėbimu, jog garsieji turkų kilimai vadinasi lietuvišku vardu „kilim“.

Atrodo, kad seną ir užsigulėjusį „Vilniaus“ brošiūrą lietuviai naudoja taupymo tikslu. Bet paviljonas davė pelno, tad ir pagerintai jo informacijai lėšų turėtų atsirasti. Pagaliau ir prie šiemetinės naujovės — kunigaikščių paveikslų (gaila, dar vis ne portretų) — galėjo būti ne tik sausos datos, bet ir stambūs angliški užrašai: „Lietuvos karalystės įkūrėjas“, „Sostinės Vilniaus statytojas“, „Vokiečių ordino nugalėtojas“ ir panašiai.

Kalbant apie paveikslus pamintėta, kad Vilnių ir ukrainiečių Lvivą tendencingai vaizduojančios drobės dar vis tebekabojo „Krokuvoje“ (lenkų ekskarininkų klubas), bet naujame „Varšuvos“ paviljone jokios provokacijos nesimatė, net didelis Lenkijos žemėlapis rodė tik dabartines valstybės sienas.

Karavano vertintojų komisijai šiam „Varšuvos“ paviljonui šiemet paskyrė geriausio paviljono premiją, bet man ten išpūdi padarė tik enciklopedinio pobūdžio paveikslų galeriją, nusakanti visą lenkų tautos istoriją. Ir iš kitų apdovanojimų aš pilnai sutikčiau tik su japonams ir estams paskirtomis premijomis, o filipiniečiams, skotams ar olandams skirtos premijos teisingai galėjo tekti ir kitiems paviljonams, gal tik išskyrus Operos paviljoną, kuris buvo originalus ir gražus.

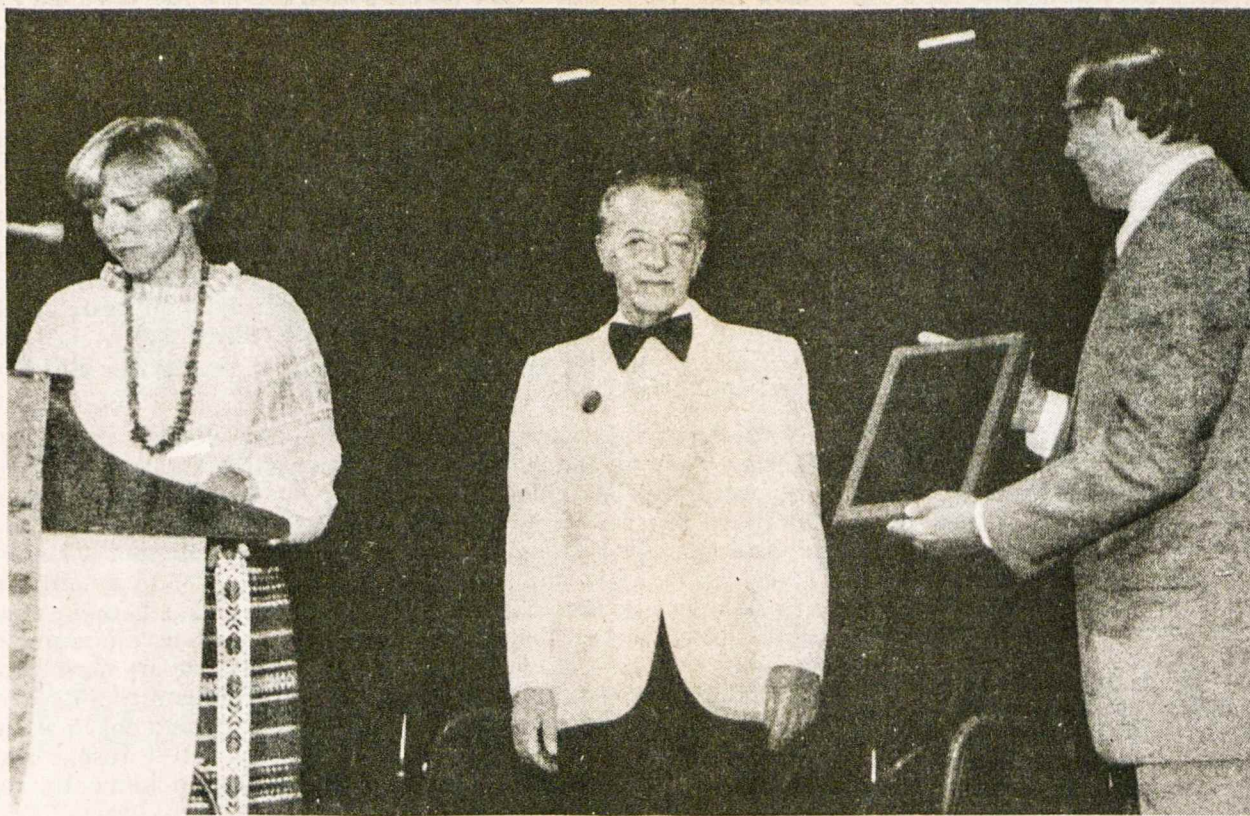
Iš 7 naujų paviljonų atskiro paminėjimo buvo vertas Kanados šiaurės ir eskimų kultūros paviljonas „Discovery“, kuris buvo priglaustas karališkajame Ontario muzėjuje. Sakau „priglaustas“, nes eskimų Toronte nėra, o jų rodinis ir filmas muzėjuje demonstravo savo reklamai — jis šiemet pradėjo seniai projektuotą plėtimosi statybą, kuriai reikia 43 milijonų dolerių.

Kaikurios pastabos

Per 9 vakarus neįmanoma visus 53 paviljonus aplankyti, o dar sunkiau juos aprašyti. Gerus kūrį laimėjimus vis lyginamas su savaisiais, aš norėčiau atkreipti mūsų skaitytojų dėmesį, nes jeigu vengrai ir estai išsirengę gražius skautų kambarius, tai lietuviai galėtų nors palapinę pasistatyti. O juk vietos yra atviroje aikštėje, prie įėjimo. Armėnai, turkai, vokiečiai ir kiti panašias lauko aikšteles labai išradingai panaudoja.

Pagalau ar ne vertėtų lietuviams pagalvoti apie kokį video ar kt. ekraną, kuris šiemet gvyvino vengrų, meksikiečių, kiniečių ir kitus paviljonus. Dabar „Vilniuje“ jeigu sėdi valgių ir gėrmų salėje, tai niekad nematai programos, o jeigu įsigrūdai į šokių salę, tai sėdi nevalgęs ir negėręs.

Kai jau vėl grįžome prie lietuvių paviljono, tai tebūnie leista (labai nenoromis) atskleisti ir paskutinį nemalonumą, kurio labai lengvai buvo galima išvengti. Tai Karavano užbaigtumas. Kai kitos tautybės stengėsi savo programas ir užbaigtumų linksmybes prateisti iki vidurnakčio, tai lietuviai jau 9 v. susipakavo ir išvažiavo į Lietuvį Namus. Oficialiai Karavanas turėjo tęstis iki 11 v. Kai aš, lietuviškų pabaigtųjų tradicijas atsimindamas, atskubėjau iš kitų paviljonų į Vilniaus“ uždarymą, tai radau tik būrelį žmonių įieškančių įėjimo į aptemdytą „Vilnių“. Svetimtaučiai kalbėjo apie elektros sugedimą, apie policiją ir pan., bet tikrosios priežasties niekas nežinojo, nes prie užrakintų durų raštelio nebuvo.

Muzikui J. Žilėvičiui, pirmosios dainų šventės organizatoriui Lietuvoje, pagarbos ženklas buvo įteiktas specialus žymuo (plaketė), kurį priėmė ir nuvežė Čikagon buvęs PLB pirm. Br. Nainys. Iš kairės: šventės pranešėja I. Sernaitė-Meiklejohn, muz. St. Gailevičius, Br. Nainys

SKAITYTOJAI PASISAKO

„LKB KRONIKOS“ LEIDYBOS KLAUSIMU

LKRS Rėmėjų — pasauliečių organizacijos vyriausioji arba centro valdyba, turinti skyrius įvairiuose kraštuose, pirmąsias „Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikas“, rotatoriškai atsispausdinusi, platino Amerikoje ir siuntė į kitus kraštus.

1973 m. spalio 9 d. vyr. Rėmėjų valdyba, turėdama 6 „Kronikas“, nutarė jas leisti atskira knyga. Tam nutarimui pritarinėjo Religinė Salpa ir kitos organizacijos. „LKB Kronikos“ pirmas tomas lietuvių kalba

buvo išleistas Čikagoje 1974 m., antras — 1975 m. ir trečias — 1976 m., kiekvieno tomo po 5000 egz.

Rėmėjų prašomi, Vokietijos lietuviai kunigai pradėjo versti „LKB Kronikas“ į vokiečių kalbą ir leisti knygomis, o mons. V. Mincevičius, stipriai rėmėjams finansiškai padedant, „Kronikas“ verčia ir leidžia knygomis italų kalba.

1977 m. rudenį LKRS Rėmėjų vyr. valdybai ne dėl jos pačios kaltės veikimo sąlygos pasidarė neįmanomos, ir ji „LKB Kronikos“ knygų leidimą perleido naujai įsisteigusiai Lietu-

vos Katalikų Bažnyčios Kronikoms Leisti Sąjungai, kuri yra įregistruota Illinois valstijoje ir š.m. balandžio 7 d. 213 nr. yra gavusi atleidimą nuo valdžios mokesčių aukoms.

Vyriausioji Rėmėjų valdyba š.m. vasario 26 d. atsistatydino, ir Rėmėjų organizacija nustojo veikusi. Likusios sumos, surinktos šalpai, buvo perduotos Religinės Salpos pirmi-ninkui.

Rėmėjų skyriai persiorganizavo į LKB Kronikoms Leisti Sąjungos skyrius, priimdami valdybos pasiūlymą, ir visi buvusieji Rėmėjų nariai tapo Kronikoms Leisti Sąjungos nariais.

LKB Kronikoms Leisti Sąjunga Mykolo Morkūno spaustuvėje, Čikagoje, jau spausdina „LKB Kronikos“ ketvirtą tomą lietuvių kalba, kuris netrukus bus išleistas, o Lojolos universiteto vardu pirmas tomas ispanų ir pirmas tomas anglų kalbomis bus išleisti šiemet vasarą ir plačiai paskleisti tu kalbų kraštuose. Po to bus leidžiami kiti tomai. Jau verčiamos „Kronikos“ ir į prancūzų kalbą. „LKB Kronikos“ knygų lietuvių ir kitomis kalbomis Amerikoje niekas kitas neleidžia.

Laukiame iš visų lietuvių supratimo, pritarimo ir visokios paramos aukomis, malda ir darbu tam didžiajam epochiniam užmojui — „LKB Kronikos“ knygų leidimui įvairiomis kalbomis ir plačiam paskleidimui laisvajame pasaulyje lietuvių tautos gerovei, garbei ir laisvei.

LKB Kronikoms Leisti Sąjungos valdyba,

6825 So. Tallman Ave., Chicago, Ill. 60629, USA

GALIMA PATIKRINTI

Rimas Amalviškis „T2“ 25 nr. rašo: „Pagal Yad Vašem Instituto spaudoje skelbiamas žinias, Brazilijoje gyvenančiam Wilhelm Balėys yra buvęs Treblinkoje lietuvių SS komendantu... Negalime patikrinti, nes jis seniai mirė...“

Gana autoretingoje knygoje „Treblinka“ autorius žydas Jean-Francois Steiner aiškiai nurodo, kad tame naikinimo lageryje tebuvo du komendantai — abu gryn vokiečiai. Pirmas Max Bielas, antras ir paskutinis — Kurt Franz, dėl savo gražios išvaizdos žydų vadintas „lalka“ — lėlė. Max Bielas komendantu ilgai nebuvo. Vieno patikrinimo metu buvo nudurtas peiliu, mirė tik pasiekęs Liublino ligoninę. Kurt Franz išbuvo iki pat galos.

Nei vienas, nei kitas knygoje niekur nepavadinatas lietuviu ar bent lietuvių kilmės. Niekuo toje knygoje lietuviai nevadinami esesininkais. Treblinkoje prižiūrėtojų tarpe neminimas nė vienas lietuvis.

Prieš rašydamas knygą, autorius gerai susipažino su Yad Vašem Institute surinktomis gausiomis žiniomis ir lenkų tardymo dokumentais. Jei lietuviai kur būtų prasiklėję, autorius tikrai to nebūtų praleidęs. Kur galėjo, nepraleido ir igėlė. Geriausias atsitiktinumas — patiekų žydų knygoje, kurių bibliotekose yra daug.

Stai tikslus minėtos mano knygos pavadinimas: Jean-Francois Steiner, TREBLINKA. Simon and Schuster, 680 Fifth Ave., New York 1967 m. (prancūziškoji laida — 1966 m.). S. Setkus

Archeologas

— Kas yra archeologas?
— Tai žmogus, kurio karjera guli griuvėsiuose.

• Tik supuvęs kelmą nei didelio, nei mažo vežimo neapverčia.

Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Pasaulio įvykiai

VISO LAISVOJO PASAULIO SPAUDOJE PLAČIAI NUSKAMBEJO Stalino laikus primenantis disidentų teismas: Maskvoje — Anatolijaus Ščaranskio, Kalugoje — Aleksandro Ginzburgo, Vilniuje — Viktoro Petkaus. Jie priklausė grupėms, sekusioms Helsinkio susitarimų pažeidimus. Trylika metų kalėjime ir darbo stovyklose gavo A. Ščaranskis, apkaltintas špiūnazu JAV naudai, ryšiais su „Los Angeles Times“ žurnalistu R. C. Tothu, kurį kompartija laiko CIA agentu. Šį absurdišką kaltinimą viešai buvo paneigęs prez. J. Carteris. Iš tikrųjų A. Ščaranskis buvo žydų veikėjas, 1974 m. liepos 4 d. vedęs Nataliją Stiglitz, sekančią dieną išleista Izraelin, o visos jo pastangos išvykti pas žmoną buvo nesėkmingos. Teisme A. Ščaranskis teigė, kad jam tardymo metu buvo pasiūlyta lengva bausmė.

Ir išleidimas Izraelin, jeigu jis padės KGB pareigūnams sulikviduoti emigracinį žydų sąjūdį. A. Ginzburgas, 1968 m. nuteistas kalėti 5 metus, šį kartą gavo 8 metus specialaus režimo stovykloje. Tarp jam pažertų kaltinimų buvo antisovietinės propagandos skleidimas, rėmimas politinių kalinių bei jų šeimų, pasinaudojant rašytojo A. Solženicoino įsteigto fondu, turinčiu apie \$300.000. A. Ginzburgo motina yra žydė, o tėvas — rusas. Nuteistasis save laiko Ortodoksų Bendrijos nariu, specifinėje žydų veikloje nesireiškė, bet gynė visų disidentų reikalus. V. Petkus, įsteigęs lietuvių grupę Helsinkio susitarimų priežiūrai, jau yra kalintas 16 metų. Šį kartą jam buvo paskirta 10 metų kalėjime ir 5 Sibiro tremtyje: griežtesnė bausmė A. Ginzburgui, turėjusiam panašų kaltinimą.

Žydų reakcija

Daugiausia dėmesio susilaukė A. Ščaranskio ir A. Ginzburgo bylos, lengviau prieinamos vakariečiam žurnalistam Maskvoje ir Kalugoje. Be to, tą dėmesį kurstė žydų demonstracijos laisvajame pasaulyje, jų spaudimas vyriausybei atstovams, didiesiems laikraščiams. Žydai kažkodėl linksniavo tik A. Ščaranskį ir A. Ginzburgą, nors tuo pačiu metu Vilniuje buvo teisiamas ir lietuvis V. Petkus. „Holocaust“ filme lietuviams buvo mestas kaltinimas dėl žydų šaudymo, o dabar šias tautybes vėl sujungė bylos Sovietų Sąjungoje: kaltinamųjų suole atsidūrė žydas A. Ščaranskis, žydės ir ruso sūnus A. Ginzburgas ir lietuvis V. Petkus. Gaila, labai gaila, kad žydai, gindami savo kilmės tautiečius, nutylėjo jų bendro likimo draugą V. Petkų. Jie dabar imasi pastangų išlaisvinti A. Ščaranskį, A. Ginzburgą, ignoruodami tuo pačiu metu ir netgi tuo pačiu tikslu nuteistą V. Petkų.

Gilesnis žvilgsnis

Gilesniu žvilgsniu vadovavo si JAV senatoriai, priėmę specialią rezoliuciją, smerkiančią visų trijų disidentų farsiškus teismus. Net ir Kanados premjeras P. E. Trudeau prabilo apie tris nuteistuosius — A. Ščaranskį, A. Ginzburgą ir V. Petkų. Jis priminė Sovietų Sąjungai Helsinkyje pasirašytus susitarimus, užtikrinančius pagrindinį žmogaus teisių pripažinimą, ir viešai paklausė: „Kandadiečiai nori žinoti, kaip Sovietų Sąjunga suderins dabartinius savo veiksmus su laisvą prisimtais įsipareigojimais Helsinkyje?“ Prez. J. Carteris taipgi papabrėžė, kad tikro atlydžio negali būti be žmogaus teis-

Teismų priežastis

Iš Sovietų Sąjungos ištremta disidentė Dina Beilin teigia, kad L. Brežnevas disidentų teismais nori sulikviduoti jų sąjūdį iki olimpinio žaidynių Maskvoje 1980 m. Tokiu atveju kyla klausimas, ar nevertėtų laisvojo Vakarų pasaulio valstybėms paskelbti viešai šios olimpiados boikotą, jeigu Kremlius ir toliau nesiskaitys su žmogaus teisėmis. Sovietų Sąjunga tada apsijuokintų prieš visą pasaulį, olimpiadoje susilaukusi tik sportininkų iš satelitinų savo kraštų. Jeigu olimpiadose yra boikotuojama žmogaus teisės laisvą baltųjų rasių valdoma P. Afrikos respublika, panašus principas turėtų būti taikomas ir raudoniesiems sovietinio komunizmo fašistams.

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD. ir

W. G. DRESHER REAL ESTATE REALTOR

233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DRESERIS ir A. MIKSIENIS
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. ir 6.30 v.v. — 8 v.v.,
šeštadieniais — 9 v.r. — 12 v.p.p.
Narys „Better Business“ Biuro

Okulistas

L. LUNSKY, R.O.

M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST., TORONTO
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.r. - 6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

Okulistas

S. Brogowski, O.D.

412 Roncesvalles Ave.
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami
susitarus telefonu

INSURANCE

533-1121 Walter Dauginis 822-8480
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

V. BAČENAS

All Seasons Travel, B.D.

1551 Bloor Street West,
TORONTO, ONTARIO M6P 1A5

TORONTO

Anapilio žinios

— Parapijos knygyne gaunama neseniai iš spaudos išėjusi knyga apie Simą Kudirką.

— Liepos 17 d. Sv. Jono kapinėse palaidotas a.a. Liudas Linkevičius, 51 m. amžiaus. Jo artimiesiems čia ir Lietuvoje nuosirdi užuojauta.

— Lietuvos Kankinių šventovės statybai aukėjo \$1.000: M. Aukštaitė (prisiminimai sūnaus Jono Navikėvičiaus, traagiškai žuvusio Lietuvoje); po \$200: E. Narbutaitė iš Montrealio, B. Abromonis iš Montrealio; \$100: V. A. Laurinaičiai iš Kikėnėrio, Gerardams nuosirdi padėka.

— Wasagoje sekmadieniais 10 ir 11 v.r. laikomose dvejose pamaldose susirenka labai daug maldininkų.

— Pamaldos: šį sekmadienį: 10 v. už a.a. Jokūbą Beinorą, 11 v. už a.a. Joną Juodį, Wasagoje 11 v.r. už a.a. A. Balčiūnienę.

— Susituokė William Tyndall ir Ramunė Marija Morkūnaitė.

— Ruošiasi tuoktis Arūnas Jasys ir Laura V. Zukaitė.

Lietuvių Namų žinios

— LN valdyba nutarė peržiūrėti įstatus ir pritaikyti dabarties reikalavimus. Pastabas bei pasiūlymus įteikti vicepirm. A. Senkui.

— LN Fondas "Labdara" paskyrė aukas: "Gintarui" \$300, skautų stovyklavietei "Romuva" \$300, KLB Toronto apyl. valdybai \$320, PLJ Sąjungai \$250.

— LN Moterų Būrelio narės uoliai darbavosi PLD metu — išpuošė patalpas, budėjo prie informacijos stalo, priminėjo svečius. Birželio 27 d. jos darbavosi "Vilniaus" paviljone — pardavinėjo savo keptus tortus bei pyragus.

— LN yra gavę iš Jono Mockaus, gyv. Thunder Bay, medžio drožinių, kurie rodomi Vytauto Didžiojo mėnės sekmadienio popietėjų metu nuo 12 iki 4 v.p.p.

— LN vyrai sudarė Lietuvoje nu-teisto disidento Viktoro Petkaus šalpos fondą. Praėjusio sekmadienio popietėje surinkta aukų \$311. Norintieji savo auką parenti šį fondą, galite tai atlikti LN arba sekmadienių popietėse.

— Pr. sekmadienį LN svečių knygoje pasirašė: J. Papečys, Argentina, prel. P. Ragažinskas, Brazilija, A. ir V. Lekeckai, Čikaga, K. B. Zol-piai, Iowa, A. ir J. White, Ill., G. Nelson, Ill., V. Vytienė, Tillsonburgas, M. Žilvitenė, Tillsonburgas, J. Glizickas, Sudburis, P. Masys, Hamiltonas.

PADĖKA

Dėkojame: Toronto Lietuvių Namų vyrų ir moterų būreliams už aukas ir pagalbą ruošiant mūsų savaitgalio stovyklą gegužės mėnesį; Prisi-kėlimo parapijai, leidusiai pasi-naudoti stovyklavietei už mažą auką; kun. Aug. Simanavičiui už atlaikytas Mišias. Visi buvo patenkinti šia stovykla. Tikimės, kad ir kitais metais ji bus vėl tokia pat sėkminga.

Toronto Lietuvių Namų Jaunimo Būrelis

PADĖKA

Nuosirdžiai dėkojame visoms vieš-noms už atsilankymą mergvakaryje ir už labai gražias bei vertingas do-vanas. Ypatingai dėkojame visoms rengėjoms už įdėtą darbą ir rūpestį, rengiant mergvakarį. Už jūsų visų parodytą nuosirdumą liekam dė-kingi —

Nancy Gray
ir
Stasys Dižbalis

PRIVACIAI PARDUODAMA nuosa-vybė Keswick, Ont. — penkių kam-barių namukas su dideliu sklypu prie upės ir netoli ežero. Tinka va-sarajimui ar visam laikui gyventi. Skambinti tel. 762-7196 Toronto.

PARDUODU naujus tautinius dra-bužius ir gintaro karolius. Skambinti tel. 635-6388 Toronto.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tua-letų ir prausių įrengimo darbus už prielnamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronto.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Ivaizdus progomis skambinti į "Pe-tals Florist" tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvių Namus. Pristatymas į ligonines, lai-dotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

PARDUODAME LIETUVIŠKUS SŪRIUS, estišką duoną. Didelis mėsos gaminų pasirinkimas. SUPERIOR SAUSAGE CO. 1004 Dundas St. West, Toronto. Tel. 531-8422

Old Oak

(LANDSCAPING)

- pievelių priežiūra
- dažymas
- sutvarkymas - apvalymas
- įvairūs darbai

Darbas atliekamas greitai ir sąžiningai. Skambinti po 5 v.p.p. Paulius Stauskas 251-3467 Tadas Valickis 239-4488

Prisi-kėlimo parapijos žinios

— "Aušros" stovykla baigiasi lie-pos 22 d. Antros savaitės kapelionu joje buvo kun. Eugenijus Jurgutis, OFM.

— Ateitininkų stovykla Wasagoje prasidės liepos 23, sekmadienį.

— Vasaros metu mūsų šventovė-je Mišios sekmadieniais 8, 9, 10, 11.30 v.r. ir 8.30 v. vakaro. Šiokiadieniais Mišios — 7.30 ir 8 v.r., šeštadieniais 8, 8.30 ir 9 v.r. Išpažinčių klausoma prieš visas Mišias sekmadieniais, šeštadieniais ir pirmais mėnesio penktadieniais.

— Vasaros metu sekmadieniais — bendras giedojimas per 10 v. ir 11.30 v. Mišias.

— Parapijos salių priežiūrai rei-kalingas sargas. Kreiptis į kleboniją.

— Wasagos stovyklavietėje kas sekmadienį vasaros metu Mišios — 11 v.r.

— Kun. Liudas Januška išvyko į pranciškonų vienuolių naujokyną, kur bus ištisus metus. Dėkojame jam už darbą parapijoje ir vasaros stovykloje.

— Pensininkų pobūviai vyksta ir vasaros metu kas trečiadienį, 2 v. p.p., jų būstinėje.

— Mišios: šeštadienį 8 v. už Kleo-pą Daulenski, užpr. V. Paulionis, 8.30 už Sofiją Gustainienę, užpr. J. Gus-tainis, 9 v. už Stasį Senferą ir Strei-tų šeimos mirusius, užpr. M. Sen-ferienę, 9.30 Gyvojo Rožinio Dr-jos intencija, užpr. valdyba, 10 v. Stasio ir Alfonso Mazlaveckų intencija, užpr. patys; sekmadienį 8 v. už Oną Čelkienę, užpr. E. Starkienę, 9 v. už Juozą Martinaitį, upr. S. Martinaitie-nę, 10 v. už Elena Tuinylienę, užpr. S. B. Sakalai, 11.30 už parapiją, 8.30 v.v. už Simanavičių šeimos mirusius, užpr. A. Simanavičius.

— Kun. Petras Urbaitis, salezietis, buvęs daug metų Kinijoje misijonie-riumi, dabar gyvenantis Brazilijoje, sekmadienį, liepos 16, per visas Mišias mūsų šventovėje sakė pamoks-lus.

Toronto katalikų arkivyskupio rinkliava, vadinama "Share-Life", šiais metais buvo ypatingai sėkminga — iš viso surink-ta \$3.105.447,22, t.y. \$400.000 daugiau kaip buvo planuota. Šios lėšos skiriamos arkivysku-pijos labdaros įstaigoms išlai-kyti, kunigų seminarijai ir mi-šijų kraštams. Seniau katalikai dalyvaudavo bendroje Toronto miesto rinkliavoje "United Way", bet iš jos pasitraukė, kai "United Way" vadovybė pradėjo naudoti rinkliavos lėšas a b o r t u s propaguojančioms draugijoms. "ShareLife" rink-liavoje dalyvavo ir lietuviai. Prisi-kėlimo parapija suaukojo \$2.700, Lietuvos Kankinių pa-rapija — \$4.000.

Buffalo ABC televizijos tin-ko stotis WKBW (7-tas kanalas) šeštadieniais, 8 v.v., transliuoja serijinę pusvalandžio programą "Free Country", kurioje vaiz-duojamas imigrantų iš Lietuvos įsikūrimas JAV. Iš tikrųjų tie imigrantai yra Lietuvos žydų šeima, Amerikoje atsidūrę 1907 m. Pagrindinį vaidmenį šioje komedijoje atlieka aktorius Rob Reiner, serijinę komediją pa-ruošiantis su Phil Minshkin. Trečiajame epizode pagrindinis dėmesys teko JAV pilietybės gavimui. R. Reiner teisėjui pa-reiškė, kad jis yra pabėgęs nuo kaimus Lietuvoje deginusių ka-zokų. Paklaustas, ar jis nėra revoliucininkas, įteigė kovojo prieš valdžią, R. Reiner teisinasi, kad ta valdžia buvusi sveti-ma, iš kitur atnešta. Šiuo epi-zodu paliečiama 1905 m. revo-lucija. R. Reiner nuogastauja, kad jam nebus suteikta JAV pilietybė, sukelia juoko savo maldavimais. Epizodas baigiasi pilietybės gavimu. Jame taipgi minima žmonos šiai progai iš-virta kopūstų sriuba. Oficialiai buvo numatyti penki šios ko-medijos epizodai, bet ji gali bū-ti pratęsta, įteigė susilaukęs pa-lankaus žiūrovų įvertinimo.

"The Toronto Star" 1978. VII. 15 išspausdino kelionės įspūdžius buvusio Kanados NDP partijos vado David Le-wis. Jis lankėsi savo gimtinėje Svistolčiūje (prieš II D. karą Lenkijoje, dabar — Sov. Sąjun-goje). Lankėsi jis su savo drau-gu kanadiečiu ir Vilniuje. Skris-damas lėktuvu iš Vilniaus į Maskvą, jis sutiko lietuvių iš Hamiltono, Toronto ir Timmin-sko; matė, kaip ašarodami tau-tiečiai išlydėjo savuosius Vil-niaus aerodrome. Pasak įspū-džių autoriaus, nuotaika Sov. Sąjungoje primenanti nacių lai-kus.

"The Toronto Star" 1978. VII. 15 išspausdino St. Prapako laišką, kuriame jis apgailestauja, kad didieji laikraščiai nesido-mėjo Pasaulio Lietuvių Dieno-mis ir dėkoja dienraščiui "Sun" už reportažą apie Pasaulio Lie-tuvių Sporto Žaidynes. Redak-cija pridėjo ironišką prirašą: "Which are Toronto's major pa-pers?"

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronto

Daromi nauji minkšti baldai ir ap-traukiami seni P I G T A K A I N A . P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

VIKTORAS PETKUS, vienas iš labiausiai persekiojamų tautiečių so-vietų okupuotoje Lietuvoje. Jis yra narys komiteto Helsinkio sutarties pažeidimams sekti

"TEVISKES ZIBURIAI" ato-stogaus dvi rugpjūčio mėnesio savaites, ir dėlto neišeis rugpjū-čio 8 ir 15 laidos. Atostogų me-tu neveiks redakcija ir spaus-tuvė, bet administracija dirbs kasdien, išskyrus šeštadienius bei sekmadienius. Tuo būdu lankytojai galės sutvarkyti savo prenumeratos reikalus, užsisa-kyti laikraštį, apžiūrėti patal-pas.

Vasario 16 gimnazijos šiais metais mokslas prasideda rug-pjūčio 21 d. Mokiniamis gimna-zijos bendrabučiuose reikia bū-ti jau rugpjūčio 20 d. Kadangi "Lufthansa" bendrovės lėktu-vai iš Toronto į Frankfurtą skrenda kasdien, geriausia vi-siems mokiniams skristi tos bendrovės lėktuvu rugpjūčio 19 d., 7.50v.v. To skrydžio keleiviai mokiniai 8.35 v.r. bus Frank-furte, kur gimnazijos autobusus juos paims. Norint gauti papi-gintą moksleiviams lėktuvo bi-lietą, reikia bent savaitę anks-čiau į jį toje bendrovėje užsisa-kyti. Kelionės bilietus į abi pu-ses apmokės Vasario 16 gimna-zijai remti komisija, kurios ad-resas yra: 236 Dovercourt Rd., Toronto, Ont. M6J 3E1 (tel. 416-531-4469). Prašome tėvus sius-ti vaikus pasimokyti toje gim-nazijoje nors vienerius ar porą metų, kad išmokytų laisvai lietu-viškai kalbėti ir rašyti. Grįžę į savo gimnazijas, galės mokslą tęsti, neprarasdami nė vienerių mokslo metų, nes ten išeitas kursas čia užskaitomas.

Vasario 16 gimnazijai remti k-j

Kanados LK Kunigų Vieny-bės naujai išrinkta valdyba pir-majame posėdyje liepos 11 d. pasiskirstė pareigomis: pirm. kun. J. Staškus, sekr. kun. Aug. Simanavičius, OFM, ižd. kun. Pr. Gaida. Kadangi ši valdyba eina pareigas ir Pasaulio LK Kunigų Sąjungos valdybos, jŃ jŃjo kaip nariai dar du kunigai (pagal rinkimų duomenis) — kun. A. Prakapas, OFM, ir kun. P. Azubalis, nes Sąjungos sta-tutas reikalauja valdybos iš 5 narių.

Lietuvių evangelikų liutero-nų Išganytojo parapijos meti-nėje gegužinėje liepos 16 d. Humber Trails Parke Lietuvos disidento Helsinkio grupės na-rio Viktoro Petkaus, sovietų skaudžiai nuteisto, gelbėjimo reikalams surinkta \$1.000.

"T. Ziburį" redakcijoje lan-kėsi tautiečiai iš JAV ir kitų kraštų: Pr. Janulis, dr. L. J. Ra-gas, K. Merkys, M. Macevičie-nė, A. Macevičius, J. Velička, J. Vilkas, kun. V. Dabušis, p. Re-kešius, p. Laurinavičius, J. Venckuvienė-Modzeliuskaitė, p. Skleriai, kun. A. Stalioraitis, J. Stalioraitis, J. Atutienė, p.p. Bačanskai, p. Puidokas, inž. Ga-linis, p.p. Variakojai, J. Činga, p. Čingienė, A. Bučys, J. Bal-čiūnas, Br. Aušrotas. Tai dau-giausia "TŽ" skaitytojai bei rė-mėjai, kurie domisi lietuviška spauda ir ją nuolat remia. Ne-vienas jų paliko ir aukų. Dėko-jame visiems už pagalbą.

Kazys Zolpys su savo žmona iš Sioux City, Iowa, JAV, ap-lankė savo gimines Toronto, Anapilį ir kitas lietuvių institu-cijas. Keletą metų jis yra gy-venęs Belgijoje ir dirbęs anglių kasyklose. Lankymosi proga už-sisakė "TŽ".

Vasaros poilsiautojams, ke-liaujantiems po Kanadą, yra iš-leista 90 psl. knygelė, gaunama nemokamai (Ontario Camping Association, 102 Eglinton Ave. E., Suite 203, Toronto, Ont. M4 P 1E1. Tel. 486-8630. Joje yra išspausdintos informacijos apie sustojimo vietas — aikštes bei stovyklavietes. Šių metų laido-jas pridėtas sąrašas specialių sto-vyklų psichiškai ar fiziškai atsi-likusiems vaikams.

Lietuvių demonstracija, protestuojanti prieš kovotojo už žmogaus teises VIKTORO PETKAUS ir kitų žiaurų nubaudimą kalėjimo ir Sibiro tremties bausmėmis, rengiama liepos 27, ketvirtadienį, 7 v. v., naujosios Toronto rotušės aikštėje.

Visi lietuviai kviečiami dalyvauti ir išreikšti protestą prieš sovietinę vergiją, nepaisančią nei žmogaus teisių, nei jo laisvės. Demonstracijoje dalyvaus žymūs kanadiečiai ir pasakys atitinkamas kalbas. Dalyvaukime visi!

V. Petkus yra gimęs 1929 m. Raseiniuose; 1947 m. buvo nubautas 10 metų sibirinio lagerio už dalyvavimą katalikų jaunimo organizacijoje, bet paleistas po šešių metų kaip nepilnametis. Studijavo lituanistiką Vilniaus universitete. Vėl suimtas 1957 m. už tautinę veiklą ir nubautas šešerių metų kalėjimo bausme. Trečią kartą KGB suimtas 1977 m. rugpjūčio 23 d. ir tardytas beveik ištisus metus. Šį kartą buvo kaltinamas kaip lietuvių Hel-sinkio grupės narys. Jis 1976 m. gruodžio 1 d. Maskvoje užsienio spaudos atstovams pranešė apie minėtos grupės sudarymą ir pra-šė Helsinkio baigiamąjį aktą pasirašiusias valstybes atsiminti, kad Lietuva Sov. Sąjungos buvo okupuota 1940 m. birželio 15 d. ir vėliau prievarta įjungta Sov. Sąjungon kaip sovietinė respublika. Be to, lietuvių Helsinkio grupę paskelbė dvylika dokumentų, ro-dančių Helsinkio akto pažeidimus.

V. Petkaus teisme Vilniuje buvo iškviesti liudyti trys lietuvių Helsinkio grupės nariai: Eitanas Finkelšteinas, kun. Karolis Ga-ruckas, Ona Lukauskaitė-Poškienė. Penktasis grupės narys Tomas Venclova buvo išleistas emigruoti 1977 m.

Padėka

A.a. Emilius Beržaitis

amžinybėn iškeliavo 1978 metų birželio 11 dieną. Nuosirdus ačiū visiems ir visoms, maldose prisi-minusiems jį ir taip nuosirdžiai užjautusiems mus —

žmona Eugenija, sūnūs, dukros,
brolis Robertas ir šeima,
žentas ir anūkė

A+A

VINCUI BILEVIČIUI

mirus, jo žmonai SOFIJAI, dukterims — BIRUTEI VILČINSKIENEI ir DANUTEI DANIENEI bei jų šeimoms nuosirdžiai užuojautą reiškia —

A. D. Barkauskai

EUROPIEČIŲ GRUPĖ

organizuojama Toronte pirkti 1, 2 ir 3 miegamųjų butams pigia kaina su mėnesiniais mokėjimais (mažes-niais už jūsų nuomas) geriausiame Mississaugos rajone, arti prekybos centrų, mokyklų ir susisiekimo. Teirautis angliškai nuo 9 v.r. iki 5 v.p.p.

tel. 787-1766, o po 6 v. v. tel. 626-6198.

Darbas sekretorei

Skelbimų agentūra ieško pastoviai ir įdomiai pozicijai patyrusios sekretorės: gerai mokančios anglų kalbą, puikiai rašančios mašinėle, malonaus elgesio, galinčios laisvai keliauti. Patirtis ryšių palaikyme (public relations) arba skelbimų srityje pageidaujama.

Kreiptis: Mr. Stan Martyn, New Canadian Publications (416) 787-1765.

Lietuviška šeimos židinį sukūrė — Antanas Dainora ir Irena Leparskaitė. Jaunavedys yra torontietis, jaunoji — detroitietė. Planuoja apsigyventi Detroite

Baltistikos konferencijos or-ganizacinio komiteto pirminin-kė Ilze Kalnins atsiuntė "TŽ" padėkos laišką už pagalbą infor-macinėje srityje, paminėdama, kad konferencijos aprašymas taip pat buvęs geras.

"The Toronto Sun" 1978. VII. 14 išspausdino St. Prapako laišką, kuriame jis apgailestauja, kad didieji laikraščiai nesido-mėjo Pasaulio Lietuvių Dieno-mis ir dėkoja dienraščiui "Sun" už reportažą apie Pasaulio Lie-tuvių Sporto Žaidynes. Redak-cija pridėjo ironišką prirašą: "Which are Toronto's major pa-pers?"

Turistai gali aplankyti To-ronto universitetą ir vasaros metu. Veikia speciali studentų tarnyba tam reikalui — parū-pina grupės vadovus. Galima atvykti pavieniams asmenims, valgykloje ir prisidėti prie kitų lankytojų. Grupinės ekskursi-jos organizuojamos kasdien (iš-skyrus šventadienius) — 10.30 v.r., 12.30 v. ir 2.30 v.p.p. Kreip-tis telefonu 978-5000.

"Vyčių Dienos" yra "Vyčio" sporto klubos biuletenis, šiuo metu redaguojamas A. Supro-no. S.m. 2 nr. pateikiama daug sportinės informacijos. Kroni-

MONTREALQUE

Šv. Kazimiero parapijos žinios

— Liepos 4 d. Santa Gabrini li-goninėje mirė Julija Gečienė-Lipėū-tė, 79 m. amžiaus. Jos tėviškė — Betygala, Raseinių apskr. Buvo ar-tima poeto Maironio giminaitė. Ne-kartą yra parašiusi ir pasakojusi at-siminimus apie jį. Ypač mylėjo ir mokė jaunąją kartą, o savo anū-kams, kurių turėjo šešis, skyrė dide-lį dėmesį. Visi jie gražiai lietuviškai kalba. Lietuvoje velionė 25 metus mokytojavo. Artinantis komunistų frontui, su valkais atsidūrė tremty-j — Dancige. Iš ten buvo atkviesta į Montrealį, kur gyveno su sūnaus Algirdo šeima. Čia, lituanistinėje mokykloje, dirbo 6 metus, pridklausė ateitininkų sendraugių organizaci-jai, KL Katalikų Moterų Dr-jai. Pa-gal velionės norą, ji buvo pašarvo-ta tikiai šventovėje, kur laidotuvių išvakarėse kun. dr. F. Jucevičius at-kalbėjo Rožinį ir pasakė pamokslą, išskaldomas jos nepailstamas pastan-gas tikėjimui ir lietuviybei išlaikyti. Pamaldose dalyvavo Aušros Vartų par. kunigai, seselė Paulė iš Toron-to, seselės iš Montrealio, brolis Sta-sys Lipčius su šeima, p. Šaulienė iš New Haven, velionės sesutė Danutė Augienė su dukra Rūta iš Čikagos, anūkė Julija Zukauskaitė-Krahule iš Toronto. Laidotuvius Mišias atlai-kė klebonas kun. dr. F. Jucevičius. Per Mišias giedojo sol. Antanas Keblys, vargonais palydėjo Aleksandras Stankevičius. Palaidota Mont Roy-al, Cote de Neiges kapinėse. Kartu buvo pašventintas antkapis, kurį ve-lionė buvo pavedusi ses. Paulėi už-sakyti. Antkapio projektą paruošė ses. Jonė, ant kurio įrašyti Maironio žodžiai: "Lietuva brangi, mano tė-vyne, šalis kur miega kapūs didvy-riai". Tiek Rožinyje už velionę, tiek

Mišiose dalyvavo daug žmonių. Pa-rapijos salėje buvo surengti pusry-čiai. Duktė Julija Zukauskienė savo ir brolio vardu tarė padėkos žodį. Taip atsisveikino su mumis labai miela ir šviesi Julija Gečienė. S.Sk.

Aušros Vartų parapijos žinios

— Kun. J. Gasiūnas iš Floridos lankėsi Montrealyje ir aplankė mies-to įžymybes. Buvo apsisitojęs AV par. klebonijoje.

— Pensininkų klubo "Rūta" išvy-ka — liepos 26, trečiadienį, pas p.p. Dikaičius. Tai bus paskutinis šio se-zono renginys klubo nariams.

— Dr. A. Adomonis, grįžęs iš Bos-tono, apsigyvenęs Montrealyje, bet adresas dar nežinomas ("TŽ" 28 nr. paskelbta žinutė pasirodė nevisai tiksliai).

Kpt. Laisvydas Baršauskas, Kana-dos kariuomenės karininkas, baigęs karo mokyklą Kingstone, Ont., ir pa-pildomus penkių mėnesių kursus, paskirtas trejų metų tarnybai V. Vokietijoje. Tarnaus modernių tankų dalinyje.

Jonas Jokūbauskas, 23 m. amžiaus, baigė medicinos fakultetą McGill universitete. Stažą atlieka generali-nėje ligoninėje. Po vienerių metų specializuosis pasirinktoje medicinos šakoje ir grįš į universitetą.

KLK Moterų Dr-jos Montrealio skyriaus valdyba rugpjūčio 5 d. ren-gia išvyką pas dailininkus Tamo-šaičius. Narės, kurios norėtų daly-vauti šioje išvykoje, prašomos pra-nešti valdybai.

"Neringos" jūrų šaulių kuopa Montrealyje rengia savo metinę ge-gužinį Skruibio vasarvietėje rugpjū-čio 5 d. Bus atlaikytos Mišios, o po to — įvairios pramogos. Kviečiami dalyvauti visi gamtos mėgėjai. N.B.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

"LITAS"

ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL, QUE. H4E 2A8. TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamasis s-tas	6.0 %	Asmenines	10.5 %
Tuopamasis s-tas	8.25 %	Nekiln. turto	10.0 %
Pensijų planas	8.5 %	Čekių kreditai	12.0 %
Term. ind. 1 m.	9 %	Investicines nuo	10.5 %
Term. ind. 2 m.	9.25 %		
Term. ind. 3 m.	9.5 %		
Duoda nemokamą gyvybės apdrau-dą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.		Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.	

KASOS VALANDOS:
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemont Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.

Ontario

SPECIALUS KOMITETAS TIRTI GYDymo IŠLAIDOMS BEI LĖŠOMS

Sudarytas specialus parlamento komitetas peržiūrėti gy-dymo išlaidoms bei rasti geresnius būdus gydymui finan-suoti. Suinteresuoti asmenys, grupės bei organizacijos turėtų gauti iš komiteto sekretoriaus tikslius nurodymus, liečiančius komiteto paskirti, ir įteikti jam rašytinius memorandumus iki 1978 m. liepos 27 d. Norintieji po-teikti savo pasiūlymus žodžiu turi kreiptis į komiteto sekretorių, kuris prašymus perduos komitetui svarstyti. Žodiniai memorandumai bus priimami nuo 1978 m. lie-pos 31, pirmadienio, iki 1978 m. rugpjūčio 22, antradie-nio. Ši tvarka gali būti komit